

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

59. vuosikerta

19. lokakuuta 2016

Sisältö

II Muut kuin lainsäätämisyksessä hyväksyttävät säädökset

KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET

- ★ **Neuvoston päätös (EU) 2016/1841, annettu 5 päivänä lokakuuta 2016, ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta** 1
- Pariisin sopimus** 4

ASETUKSET

- ★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1842, annettu 14 päivänä lokakuuta 2016, asetuksen (EY) N:o 1235/2008 muuttamisesta tuotavien luonnonmukaisten tuotteiden sähköisen tarkastussertifikaatin ja eräiden muiden seikkojen osalta sekä asetuksen (EY) N:o 889/2008 muuttamisesta säilöttyjä tai jalostettuja luonnonmukaisia tuotteita koskevien vaatimusten ja tietojen toimittamisen osalta** ⁽¹⁾ 19
- ★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1843, annettu 18 päivänä lokakuuta 2016, siirtymätoimenpiteistä sovellettaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 882/2004 siltä osin kuin on kyse virallista testausta *Trichinellan* varalta suorittavien virallisten laboratorioden akkreditoinnista** ⁽¹⁾ 38
- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1844, annettu 18 päivänä lokakuuta 2016, kiinteistä tuontiarvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 40
- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1845, annettu 18 päivänä lokakuuta 2016, maidontuotannon vähentämistä delegoidun asetuksen (EU) 2016/1612 mukaisesti koskeviin tukihakemuksiin sovellettavan jakokertoimen vahvistamisesta 42

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

PÄÄTÖKSET

- ★ **Komission päätös (EU) 2016/1846, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteestä SA.41187 (2015/C) (ex 2015/NN), jonka Unkari on toteuttanut tupakkateollisuusyrityksiltä perittävän terveystmaksun osalta** (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4049)⁽¹⁾ 43
- ★ **Komission päätös (EU) 2016/1847, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016, valtiontuesta SA.41612 – 2015/C (ex SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN)), jonka Alankomaat on toteuttanut Maastrichtin MVV-nimisen ammattilaisjalkapalloseuran hyväksi** (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4053)⁽¹⁾ 53
- ★ **Komission päätös (EU) 2016/1848, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteestä SA.40018 (2015/C) (ex 2015/NN) Unkarin elintarvikeketjun tarkastusmaksuun vuonna 2014 tehty muutos** (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4056)⁽¹⁾ 63
- ★ **Komission päätös (EU) 2016/1849, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteestä SA.41613–2015/C (ex SA.33584–2013/C (ex 2011/NN)), jonka Alankomaat on toteuttanut ja joka koskee ammattilaisjalkapalloseura PSV Eindhovenia** (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4093)⁽¹⁾ 75

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

II

(Muut kuin lainsäätämismääräyksessä hyväksyttävät säädökset)

KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2016/1841,

annettu 5 päivänä lokakuuta 2016,

ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Pariisissa 30 päivän marraskuuta ja 12 päivän joulukuuta 2015 välisenä aikana pidetyssä ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC) 21. osapuolikonferenssissa hyväksyttiin ilmastonmuutoksen torjuntaa koskevien maailmanlaajuisien toimien tehostamista koskevan sopimuksen teksti.
- (2) Pariisin sopimus allekirjoitettiin 22 päivänä huhtikuuta 2016 neuvoston päätöksen (EU) 2016/590 ⁽²⁾ mukaisesti.
- (3) Pariisin sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona vähintään 55 UNFCCC:n osapuolta, joiden osuus kasvihuonekaasupäästöjen yhteismäärästä on arviolta vähintään 55 prosenttia, on tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa. Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat UNFCCC:n osapuolia. Eurooppa-neuvosto korosti 18 päivänä maaliskuuta 2016 antamissaan päätelmissä, että unionin ja sen jäsenvaltioiden on ratifioitava Pariisin sopimus mahdollisimman nopeasti ja sellaisessa aikataulussa, että ne ovat sopimuksen osapuolia sen tullessa voimaan.
- (4) Pariisin sopimus korvaa vuoden 1997 Kioton pöytäkirjan nojalla valitun lähestymistavan.
- (5) Pariisin sopimuksessa asetetaan muun muassa pitkän aikavälin tavoite, joka vastaa tavoitetta pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle kahdessa celsiusasteessa suhteessa esiteolliseen aikaan sekä pyrkiä rajoittamaan nousu 1,5 celsiusasteeseen suhteessa esiteolliseen aikaan. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi osapuolet laativat ja antavat tiedoksi peräkkäiset kansallisesti määritellyt panoksensa ja ylläpitävät niitä.
- (6) Pariisin sopimuksen mukaan osapuolten on vuodesta 2023 alkaen viiden vuoden välein arvioitava toimet maailmanlaajuisesti ja viimeisimpien tieteellisten ja siihenastiseen täytäntöönpanoon liittyvien tietojen valossa. Tarkoituksena on arvioida saavutettua edistymistä sekä päästövähennys-, sopeutumis- ja tukitoimia. Kunkin osapuolen seuraavassa panoksessa edetään verrattuna osapuolen aiempaan panokseen ja se vastaa osapuolen korkeinta mahdollista tavoitetasoa.

⁽¹⁾ Hyväksyntä annettu 4 päivänä lokakuuta 2016.

⁽²⁾ Neuvoston päätös (EU) 2016/590, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2016, Yhdistyneiden kansakuntien ilmastonmuutosta koskevan puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta (EUVL L 103, 19.4.2016, s. 1).

- (7) Lokakuun 23 ja 24 päivänä 2014 pidetyn Eurooppa-neuvoston päätelmissä vuoteen 2030 ulottuvista ilmasto- ja energiapolitiikan puitteista hyväksyttiin EU:n sitovaksi tavoitteeksi vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2030 mennessä koko talouden laajuisesti vähintään 40 prosenttia vuoteen 1990 verrattuna. Neuvosto hyväksyi 6 päivänä maaliskuuta 2015 tämän unionin ja sen jäsenvaltioiden panoksen niiden suunnitelluksi kansallisesti määritellyksi panokseksi, joka toimitettiin UNFCCC:n sihteeristölle.
- (8) Komissio korosti Pariisin sopimuksen allekirjoittamista unionin puolesta koskevan ehdotuksen liitteenä olleessa tiedonannossa, että maailmanlaajuinen siirtyminen puhtaaseen energiaan edellyttää muutoksia sijoittajien toimintatavoissa sekä kannustimia kaikilla politiikan aloilla. Yksi unionin tärkeimmistä tavoitteista on luoda joustava energiaunioni, jolla turvataan kansalaisille varma, kestävä, kilpailukykyinen ja kohtuuhintainen energiansaanti. Tämän saavuttaminen edellyttää kunnianhimoisten ilmastotoimien jatkamista sekä kehitystä muiden energiaunionin osa-alueiden osalta.
- (9) Neuvosto vahvisti 18 päivänä syyskuuta 2015 antamissaan päätelmissä, että unioni ja sen jäsenvaltiot aikovat toimia Pariisin sopimuksen puitteissa yhdessä ja piti myönteisenä Norjan ja Islannin aikomusta osallistua tähän yhteiseen toimintaan.
- (10) Unionin ja sen jäsenvaltioiden yhteisistä toimista sovitaan myöhemmin. Niihin kuuluvat unionille ja sen jäsenvaltioille osoitetut päästötasot.
- (11) Pariisin sopimuksen 4 artiklan 16 kohdan mukaan sihteeristölle on ilmoitettava yhteisestä toiminnasta, mukaan lukien kullekin osapuolelle osoitettu päästötaso kyseisenä ajanjaksona.
- (12) Pariisin sopimus on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 191 artiklassa tarkoitettujen unionin ympäristötavoitteiden mukainen. Näitä tavoitteita ovat ympäristön laadun säilyttäminen, suojeleminen ja parantaminen, ihmisten terveyden suojeleminen sekä sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin, ja erityisesti ilmastonmuutoksen torjuminen.
- (13) Pariisin sopimus ja toimivaltaa koskeva ilmoitus olisi tästä syystä hyväksyttävä unionin puolesta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla 12 päivänä joulukuuta 2015 hyväksytty Pariisin sopimus unionin puolesta.

Pariisin sopimuksen teksti on liitetty tähän päätökseen.

Hyväksytään myös tähän päätökseen liitetty toimivaltaa koskeva ilmoitus unionin puolesta.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja nimeää yhden tai useamman henkilön, jolla on oikeus tallettaa unionin puolesta ratifioimiskirja Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin huostaan Pariisin sopimuksen 20 artiklan 1 kohdan mukaisesti yhdessä toimivaltaa koskevan ilmoituksen kanssa.

3 artikla

- Jäsenvaltioiden on pyrittävään toteuttamaan tarvittavat toimet ratifioimiskirjojen tallettamiseksi samanaikaisesti unionin kanssa tai mahdollisimman pian sen jälkeen.
- Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle päätöksistään ratifioida Pariisin sopimus tai, olosuhteidensa mukaisesti, todennäköinen päivämäärä, jona vaaditut menettelyt saadaan päätökseen.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 5 päivänä lokakuuta 2016.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. LAJČÁK

KÄÄNNÖS
PARIISIN SOPIMUS

TÄMÄN SOPIMUKSEN OSAPUOLET, jotka

OVAT sopimuspuolina ilmastonmuutosta koskevassa Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksessa, jäljempänä 'yleissopimus',

NOUDATTAVAT toiminnan tehostamista koskevaa Durbanin toimintaohjelmaa, jonka yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssi hyväksyi päätöksellä 1/CP.17 seitsemännessätoista istunnossaan,

PYRKIVÄT yleissopimuksen tavoitteeseen ja pitävät ohjeenaan sen periaatteita, kuten tasaveroisuuden ja yhteisen mutta eriytyneen vastuunsa sekä omien valmiuksiensa periaatteita, ottaen huomioon erilaiset kansalliset olosuhteet,

TIEDOSTAVAT, että ilmastonmuutoksen pakottavaan uhkaan on vastattava tehokkaasti ja edistyksellisesti parhaan käytettävissä olevan tieteellisen tiedon pohjalta,

TIEDOSTAVAT myös kehitysmasopuolten, varsinkin ilmastonmuutoksen haittavaikutuksille erityisen alttiiden maiden, erityistarpeet ja erityisolot yleissopimuksessa määrättyllä tavalla,

OTTAVAT KAIKILTA OSIN HUOMIOON vähiten kehittyneiden maiden erityistarpeet ja erityistilanteet, jotka liittyvät rahoitukseen ja teknologian siirtoon,

OVAT TIETOISIA SIITÄ, että ilmastonmuutoksen lisäksi osapuoliin saattavat vaikuttaa myös niiden toimien vaikutukset, joilla ilmastonmuutokseen vastataan,

KOROSTAVAT, että ilmastonmuutokseen liittyvät toimet, siihen vastaaminen ja vaikutukset liittyvät olennaisesti oikeudenmukaiseen kestäväan kehityksen saavuttamiseen ja köyhyyden poistamiseen,

TIEDOSTAVAT, että on ensisijaisen tärkeää varmistaa ruokaturva ja lopettaa nälänhätä ja että ruoantuotannon järjestelmät ovat erityisen alttiita ilmastonmuutoksen haittavaikutuksille,

OTTAVAT HUOMIOON, että on ehdottoman tärkeää varmistaa työvoiman oikeudenmukainen siirtyminen ja luoda ihmisarvoista työtä sekä hyvälaatuisia työpaikkoja kansallisesti määriteltävien ensisijaisten kehitystavoitteiden mukaisesti,

OVAT TIETOISIA SIITÄ, että ilmastonmuutos on koko ihmiskunnan yhteinen huolenaihe, ja katsovat, että osapuolten olisi ilmastonmuutosta käsittelevissä toimissaan kunnioitettava ja edistettävä seuraavia seikkoja ja otettava ne huomioon: ihmisoikeuksiin liittyvät osapuolten velvoitteet, oikeus terveyteen, alkuperäiskansojen, paikallisyhteisöjen, siirtolaisten, lasten, vammaisten henkilöiden ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden oikeudet ja oikeus kehitykseen sekä sukupuolten tasa-arvo, naisten voimaannuttaminen ja sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus,

TIEDOSTAVAT, että on tärkeää tilanteen mukaan suojella ja vahvistaa yleissopimuksessa tarkoitettuja kasvihuonekaasujen nieluja ja varastoja,

PANEVAT MERKILLE, että on tärkeää varmistaa kaikkien ekosysteemien, myös valtamerien ekosysteemien, toimintakyvyn säilyminen sekä luonnon monimuotoisuuden suojelu, jotka tietyissä kulttuureissa tunnetaan Äiti Maana, ja panevat merkille, että "ilmasto-oikeudenmukaisuuden" käsite on tärkeä joillekin, kun toimitaan ilmastonmuutoksen käsittelemiseksi,

VAHVISTAVAT, että koulutus, yleisölle tiedottaminen, yleisön osallistuminen, yleisön tiedonsaanti ja yhteistyö ovat tärkeitä kaikilla tasoilla tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa,

TIEDOSTAVAT, että kaikkien julkisen vallan tasojen ja erilaisten toimijoiden on tärkeää osallistua osapuolten kansallisen lainsäädännön mukaisesti ilmastonmuutokseen puuttumiseen,

TIEDOSTAVAT MYÖS, että kestäville elämäntavoilla ja kestäville kulutus- ja tuotantotavoilla, joiden suhteen osapuolina ovat kehittyneet maat toimivat edelläkävijöinä, on tärkeä merkitys ilmastonmuutokseen puuttuttaessa,

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

1 artikla

Tätä sopimusta sovellettaessa sovelletaan yleissopimuksen 1 artiklassa olevia määritelmiä. Tämän lisäksi

- a) "yleissopimus" tarkoittaa New Yorkissa 9 päivänä toukokuuta 1992 tehtyä ilmastonmuutosta koskevaa Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimusta;
- b) "sopimuspuolten konferenssi" tarkoittaa yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssia;
- c) "osapuoli" tarkoittaa tämän sopimuksen osapuolta.

2 artikla

1. Tämän sopimuksen, jolla tehostetaan yleissopimuksen ja sen tavoitteen täytäntöönpanoa, tavoitteena on vahvistaa maailmanlaajuisia toimia ilmastonmuutoksen uhan torjumiseksi kestävän kehityksen ja köyhyyden poistamispyrkimysten yhteydessä, muun muassa:

- a) pitämällä maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle 2 °C:ssa suhteessa esiteolliseen aikaan ja pyrkiä toimiin, joilla lämpötilan nousu saataisiin rajattua 1,5 °C:een suhteessa esiteolliseen aikaan tiedostaen, että tämä vähentäisi merkittävästi ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä ja vaikutuksia;
- b) parantamalla kykyä sopeutua ilmastonmuutoksen haittavaikutuksiin ja kykyä joustavasti mukautua muuttuvaan ilmastoon sekä edistämällä kehitystä kohti alhaisia kasvihuonekaasujen päästöjä tavalla, joka ei uhkaa ruoantuotantoa; ja
- c) sovitamalla rahoitusvirrat johdonmukaisiksi suhteessa vähäpäästöiseen kehityskulkuun ja kehitykseen, jossa joustavasti mukaudutaan muuttuvaan ilmastoon.

2. Tämä sopimus pannaan täytäntöön noudattaen oikeudenmukaisuutta ja yhteisen mutta eriytyneen vastuun sekä omien valmiuksien periaatteita erilaisten kansallisten olosuhteiden mukaisesti.

3 artikla

Kansallisesti määriteltyinä panoksina vastattaessa maailmanlaajuisesti ilmastonmuutokseen kaikki osapuolet toteuttavat 4, 7, 9, 10, 11 ja 13 artiklassa määritellyt kunnianhimoiset pyrkimykset tämän sopimuksen 2 artiklassa määrätyn tarkoituksen saavuttamiseksi ja antavat nämä toimet tiedoksi. Kaikkien osapuolten toimia vahvistetaan ajan myötä, ja samalla tiedostetaan tarve tukea kehitysmaaosapuolia tämän sopimuksen panemiseksi tehokkaasti täytäntöön.

4 artikla

1. Saavuttaakseen 2 artiklassa määrätyn lämpötilaa koskevan pitkän aikavälin tavoitteen osapuolet pyrkivät saavuttamaan maailmanlaajuisen kasvihuonekaasujen päästöjen huipputaso mahdollisimman pian, tietoisina siitä, että huipputaso saavuttaminen vie kauemmin kehitysmaaosapuolilta, sekä tekemään sen jälkeen nopeat vähennykset parhaan käytettävissä olevan tieteellisen tiedon perusteella, jotta saavutettaisiin tasapaino ihmisen toiminnan aiheuttamien kasvihuonekaasujen päästöjen ja nielujen aikaansaamien poistumien välillä kuluvan vuosisadan jälkipuoliskolla, toimien oikeudenmukaisesti, kestävän kehityksen ja köyhyyden poistamispyrkimysten yhteydessä.

2. Kukin osapuoli laatii ja antaa tiedoksi peräkkäiset kansallisesti määritellyt panoksensa, jotka se aikoo saavuttaa, ja ylläpitää niitä. Osapuolet toteuttavat kansalliset ilmastonmuutoksen hillintätoimet saavuttaakseen panosten tavoitteet.

3. Kunkin osapuolen seuraavassa kansallisesti määritellyssä panoksessa edetään verrattuna osapuolen aiempaan kansallisesti määriteltyyn panokseen, ja tämä seuraava panos vastaa osapuolen korkeinta mahdollista tavoitetasoa, ottaen huomioon osapuolen yhteinen mutta eriytynyt vastuu sekä omat valmiudet erilaisten kansallisten olosuhteiden mukaisesti.

4. Osapuolina olevien kehittyneiden maiden olisi edelleen toimittava edelläkävijöinä sitoutumalla koko taloutensa laajuisiin ehdottomiin päästövähennystavoitteisiin. Kehitysmaaosapuolten olisi edelleen tehostettava hillintäpyrkimyksiään, ja niitä kannustetaan siirtymään vähitellen koko taloutensa laajuisiin päästövähennys- tai -rajoitustavoitteisiin erilaisten kansallisten olosuhteiden mukaisesti.
5. Kehitysmaaosapuolia tuetaan 9, 10 ja 11 artiklan mukaisesti tämän artiklan täytäntöönpanossa tiedostaen, että kehitysmaaosapuolten tehostettu tukeminen mahdollistaa niiden toimien tavoitetason nostamisen.
6. Vähiten kehittyneet maat ja pienet kehittyvät saarivaltiot voivat laatia ja antaa tiedoksi erityisolosuhteitaan vastaavia strategioita, suunnitelmia ja toimintoja, jotka koskevat alhaisiin kasvihuonekaasujen päästöihin johtavaa kehitystä.
7. Ne hillinnän sivuhyödyt, jotka saadaan osapuolten sopeutumistoimista ja/tai suunnitelmista talouden monipuolistamiseksi, voivat osaltaan edistää tämän artiklan mukaisen hillinnän tuloksia.
8. Antaessaan tiedoksi kansallisesti määriteltyjä panoksiaan kaikki osapuolet antavat selkeyden, avoimuuden ja ymmärrettävyyden vuoksi tarvittavat tiedot noudattaen päätöstä 1/CP.21 ja mahdollisia asiaa koskevia päätöksiä, jotka tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi on tehnyt.
9. Kukin osapuoli antaa kansallisesti määritellyn panoksensa tiedoksi joka viides vuosi noudattaen päätöstä 1/CP.21 ja mahdollisia asiaa koskevia päätöksiä, jotka tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi on tehnyt, sekä ottaen huomioon 14 artiklassa tarkoitetun maailmanlaajuisen tilannekatsauksen tulokset.
10. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi käsittelee kansallisesti määriteltyjen panosten yleisiä aikatauluja ensimmäisessä istunnossaan.
11. Osapuoli voi milloin tahansa tarkistaa voimassa olevia kansallisesti määriteltyjä panoksiaan nostaakseen tavoitetasoaan, noudattaen tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin hyväksymiä ohjeita.
12. Osapuolten tiedoksi antamat kansallisesti määritellyt panokset merkitään sihteeristön ylläpitämään julkiseen rekisteriin.
13. Osapuolet antavat selvityksen kansallisesti määritellyistä panoksistaan. Antaessaan selvityksen kansallisesti määriteltyjä panoksiaan vastaavista ihmisen toiminnan aiheuttamista päästöistä ja poistumista osapuolet edistävät ympäristötavoitteiden loukkaamattomuutta, avoimuutta, tarkkuutta, täydellisyyttä, vertailtavuutta ja johdonmukaisuutta sekä varmistavat kaksinkertaisen laskennan välttämisen noudattaen tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin hyväksymiä ohjeita.
14. Kun osapuolet määrittävät ja toteuttavat kansallisesti määritellyissä panoksissaan hillintätoimia, jotka liittyvät ihmisen toiminnan aiheuttamiin päästöihin ja poistumiin, niiden olisi tilanteen mukaan otettava huomioon olemassa olevat yleissopimukseen perustuvat menetelmät ja ohjeet tämän artiklan 13 kohdan määräysten mukaisesti.
15. Tätä sopimusta täytäntöön pantaessa osapuolet ottavat huomioon niiden osapuolten huolenaiheet, joiden talouksiin ilmastonmuutoksen vastatoimet vaikuttavat eniten. Näitä ovat erityisesti kehitysmaaosapuolet.
16. Ne osapuolet, mukaan lukien alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt ja niiden jäsenvaltiot, jotka ovat tehneet sopimuksen yhteistoiminnasta tämän artiklan 2 kohtaa sovellettaessa, ilmoittavat sihteeristölle kyseisen sopimuksen ehdot, mukaan lukien kullekin osapuolelle osoitettu päästötaso kyseisenä ajanjaksona, samalla, kun ne antavat tiedoksi kansallisesti määritellyt panoksensa. Sihteeristö ilmoittaa puolestaan kyseisen sopimuksen ehdot yleissopimuksen sopimuspuolille ja allekirjoittajille.
17. Kukin 16 kohdassa tarkoitetun sopimuksen osapuoli vastaa kyseisessä sopimuksessa määrätystä päästötasostaan tämän artiklan 13 ja 14 kohdan sekä 13 ja 15 artiklan mukaisesti.

18. Jos yhdessä toimivat osapuolet toimivat yhdessä sellaisessa alueellisessa taloudellisen yhdentymisen järjestössä, joka on itse tämän sopimuksen osapuolena, ja toimivat yhdessä tällaisen järjestön kanssa, kukin kyseisen alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön jäsenvaltio erikseen ja yhdessä järjestön kanssa vastaa järjestön päästötasosta, joka on määrätty tämän artiklan 16 kohdan mukaisesti tiedoksi annetussa sopimuksessa, tämän artiklan 13 ja 14 kohdan sekä 13 ja 15 artiklan mukaisesti.

19. Kaikkien osapuolten olisi pyrittävä laatimaan ja antamaan tiedoksi pitkän aikavälin kehitysstrategiat alhaisten kasvihuonekaasujen päästöjen saavuttamiseksi, pitäen mielessä 2 artiklan ja ottaen huomioon yhteisen mutta eriytyneen vastuunsa sekä omat valmiutensa erilaisten kansallisten olosuhteiden mukaisesti.

5 artikla

1. Osapuolten tulisi ryhtyä toimiin suojellakseen ja lisätäkseen tilanteen mukaan yleissopimuksen 4 artiklan 1 kappaleen d kohdassa tarkoitettuja kasvihuonekaasujen nieluja ja varastoja, metsät mukaan lukien.

2. Osapuolia kannustetaan ryhtymään toimiin toteuttaakseen ja tukeakseen muun muassa tulosperusteisilla maksuilla nykyistä toimintakehystä, joka on määritelty yleissopimuksen perusteella annetuilla ohjeilla ja päätöksillä seuraavista asioista: menettelytavat ja myönteiset kannustimet, jotka liittyvät toimintaan metsäkadosta ja metsien tilan heikkenemisestä aiheutuvien päästöjen vähentämiseksi, sekä suojelun, kestävä metsänhoidon ja metsien hiilivarastojen lisäämisen merkitys kehitysmaissa; vaihtoehtoiset menettelytavat, kuten yhteiset hillintä- ja sopeutumistoimien menettelytavat, joilla pyritään yhtenäiseen ja kestäväan metsänhoitoon vahvistaen samalla, että on tärkeää edistää tilanteen mukaan näihin menettelytapoihin liittyviä muita kuin hiilensidontaan liittyviä hyötyjä.

6 artikla

1. Osapuolet hyväksyvät sen, että jotkin osapuolet päättävät toimia vapaaehtoisesti yhteistyössä toteuttaessaan kansallisesti määriteltäviä panoksiaan mahdollistaakseen korkeamman tavoitetaso hillintä- ja sopeutumistoimilleen sekä edistääkseen kestävä kehitystä ja ympäristötavoitteiden loukkaamattomuutta.

2. Osallistuessaan vapaaehtoisesti yhteistyömenettelyihin, joihin liittyy hillintätoimien kansainvälisesti siirrettyjen tulosten käyttöä kansallisesti määriteltävien panosten saavuttamiseen, osapuolet edistävät kestävä kehitystä ja varmistavat ympäristötavoitteiden loukkaamattomuuden sekä avoimuuden, myös hallinnossa, ja soveltavat vankkaa tilinpitoa varmistaakseen muun muassa kaksinkertaisen laskennan välttämisen, noudattaen tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin hyväksymiä ohjeita.

3. Hillintätoimien kansainvälisesti siirrettyjen tulosten käyttö tämän sopimuksen mukaisten kansallisesti määriteltävien panosten saavuttamiseen on vapaaehtoista ja edellyttää osallistuvien osapuolten hyväksyntää.

4. Perustetaan kasvihuonekaasujen päästöjen hillintää edistävä ja kestävä kehitystä tukeva mekanismi, joka toimii tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin alaisena ja ohjauksessa ja jota osapuolet voivat käyttää vapaaehtoisesti. Mekanismia valvoo elin, jonka tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi nimeää, ja mekanismin tarkoituksena on

- a) edistää kasvihuonekaasujen päästöjen hillintää edistäen samalla kestävä kehitystä;
- b) edistää ja helpottaa osapuolten hyväksymien julkis- ja yksityisoikeudellisten oikeushenkilöiden osallistumista kasvihuonekaasujen päästöjen hillintään;
- c) edistää päästötasojen alentamista isäntämaana toimivassa osapuolivaltiossa, joka hyötyy hillintätoimista näiden johtaessa sellaisiin päästövähennyksiin, joita myös toinen osapuoli voi käyttää saavuttaakseen kansallisesti määritellyt panoksensa; ja
- d) mahdollistaa maailmanlaajuisten päästöjen hillintä kokonaisuutena.

5. Tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun mekanismiin perustuvia päästövähennyksiä ei saa käyttää sen osoittamiseen, että isäntämaana toimiva osapuoli on saavuttanut kansallisesti määritellyn panoksensa, jos toinen osapuoli käyttää näitä päästövähennyksiä osoittaakseen, että se on saavuttanut kansallisesti määritellyn panoksensa.
6. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi varmistaa, että osa tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen mekanismin toiminnan tuloista käytetään hallintokulujen kattamiseen sekä siihen, että ilmastonmuutoksen haittavaikutuksille erityisen alttiina olevia kehitysmaaosapuolia autetaan sopeutumiskulujen maksamisessa.
7. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi hyväksyy tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen mekanismin säännöt, toimintatavat ja menettelyt ensimmäisessä istunnossaan.
8. Osapuolet pitävät tärkeänä, että osapuolten käytettävissä on yhtenäiset, kokonaisvaltaiset ja tasapainoiset ei-markkinaehtoiset menettelytavat, joiden avulla ne voivat toteuttaa kansallisesti määritellyt panoksensa kestävästi kehityksen ja köyhyyden poistamispyrkimysten yhteydessä, yhteensovitusti ja tehokkaasti, tilanteen mukaan muun muassa hillintä- ja sopeutumistoimilla, rahoituksella, teknologian siirrolla ja valmiuksia vahvistamalla. Näillä menettelytavoilla pyritään
  - a) edistämään hillinnän ja sopeutumisen tavoitteita;
  - b) tehostamaan julkisen ja yksityisen sektorin osallistumista kansallisesti määriteltyjen panosten toteuttamiseen; ja
  - c) parantamaan yhteensovittamisen mahdollisuuksia eri välineiden ja asianomaisten toimielinjärjestelyjen välillä.
9. Määritellään kehys ei-markkinaehtoisille kestävästi kehitykseen liittyville menettelytavoille, jotta pystytään edistämään tämän artiklan 8 kohdassa tarkoitettuja ei-markkinaehtoisia menettelytapoja.

7 artikla

1. Osapuolet asettavat maailmanlaajuisen sopeutumistavoitteen tarkoituksenaan parantaa sopeutumiskykyä, vahvistaa kykyä joustavasti mukautua muuttuvaan ilmastoon ja vähentää alttiutta ilmastonmuutokselle, edistää osaltaan kestävästi kehitystä ja varmistaakseen asianmukaiset sopeutumistoimet 2 artiklassa tarkoitettujen lämpötilatavoitteen yhteydessä.
2. Osapuolet tiedostavat, että sopeutuminen on kaikkien kohtaama maailmanlaajuinen haaste, jolla on paikallisia, alueellisia, kansallisia ja kansainvälisiä ulottuvuuksia, ja että sopeutuminen on keskeinen osatekijä ja edistävä tekijä vastattaessa pitkällä aikavälillä maailmanlaajuisesti ilmastonmuutokseen ihmisten, elinkeinojen ja ekosysteemien suojelemiseksi, ottaen huomioon niiden kehitysmaaosapuolten kiireelliset ja välittömät tarpeet, jotka ovat erityisen haavoittuvia ilmastonmuutoksen haittavaikutuksille.
3. Kehitysmaaosapuolten sopeutumispyrkimykset tunnustetaan niiden toimintatapojen mukaisesti, jotka tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi hyväksyy ensimmäisessä istunnossaan.
4. Osapuolet tiedostavat, että nykyinen sopeutumistarve on merkittävä, että hillinnän tason nostaminen voi vähentää tarvetta uusiin sopeutumispyrkimyksiin ja että nykyistä suuremmat sopeutumistarpeet voivat merkitä suurempia sopeutumiskuluja.
5. Osapuolet tiedostavat, että sopeutumistoimissa olisi noudatettava maalähtöistä, sukupuolitietoista ja sukupuolten välistä tasa-arvoa tukevaa, osallistavaa ja kaikilta osin avointa menettelyä, ottaen huomioon haavoittuvat ryhmät, yhteisöt ja ekosysteemit, ja että sopeutumistoimien perustana ja ohjeena olisi käytettävä parasta saatavilla olevaa tieteellistä tietoa sekä tilanteen mukaan perimätietoa, alkuperäiskansojen tietoa ja paikallisia tietojärjestelmiä, jotta sopeutuminen saataisiin tarkoituksenmukaisissa tilanteissa sisällytetyksi asianomaisiin sosioekonomisiin sekä ympäristöä koskeviin toimiin ja politiikkaan.
6. Osapuolet tiedostavat, että on tärkeää tukea sopeutumispyrkimyksiä ja tehdä niihin liittyvää kansainvälistä yhteistyötä sekä ottaa huomioon kehitysmaaosapuolten tarpeet, erityisesti niiden maiden tarpeet, jotka ovat erityisen haavoittuvia ilmastonmuutoksen haittavaikutuksille.

7. Osapuolten olisi vahvistettava yhteistyötään sopeutumistoimien tehostamiseksi, ottaen huomioon Cancúnin sopeutumiskehyksen, muun muassa tarkoituksena

- a) jakaa tietoa, hyviä käytäntöjä ja saatuja kokemuksia, tilanteen mukaan myös silloin, kun nämä koskevat sopeutumistoimiin liittyvää tiedettä, suunnittelua, politiikkaa ja toteuttamista;
- b) vahvistaa toimielinjärjestelyjä, mukaan lukien yleissopimuksen mukaiset tämän sopimuksen täytäntöönpanoa edistävät järjestelyt, tukeakseen tarvittavan tiedon ja tietämyksen yhdistämistä sekä teknisen tuen ja ohjauksen antamista osapuolille;
- c) vahvistaa ilmastoa koskevaa tieteellistä tietoa, mukaan lukien tutkimus, ilmastojärjestelmän järjestelmällinen havainnointi ja ennakkovaroitusjärjestelmät, tuottaen tietoa ilmastopalveluille ja tukien päätöksentekoa;
- d) auttaa kehitysmaaosapuolia määrittämään tehokkaat sopeutumiskäytännöt, sopeutumistarpeet, ensisijaiset tavoitteet, sopeutumistoimille ja -pyrkimyksille annettu ja saatu tuki sekä haasteet ja puutteet, edistäen hyviä käytäntöjä; ja
- e) parantaa sopeutumistoimien tuloksellisuutta ja kestävyyttä.

8. Yhdistyneiden kansakuntien erityisjärjestöjä ja -elimiä kannustetaan tukemaan osapuolten pyrkimyksiä toteuttaa tämän artiklan 7 kohdassa tarkoitetut toimet, ottaen huomioon tämän artiklan 5 kohdan määräykset.

9. Kukin osapuoli osallistuu tilanteen mukaan sopeutumisen suunnitteluprosesseihin ja toimien toteuttamiseen, kuten asiaa koskevien suunnitelmien, politiikan ja/tai panostusten kehittämiseen tai tehostamiseen, esimerkiksi seuraavasti:

- a) toteutetaan sopeutumistoimia, -sitoumuksia ja/tai -pyrkimyksiä;
- b) laaditaan ja toteutetaan kansallisia sopeutumissuunnitelmia;
- c) arvioidaan ilmastomuutoksen vaikutuksia ja haavoittuvuutta ilmastomuutokselle tarkoituksena laatia kansallisesti määritellyt ensisijaiset toimet, ottaen huomioon ilmastomuutokselle haavoittuvat ihmisryhmät, paikat ja ekosysteemit;
- d) seurataan ja arvioidaan sopeutumissuunnitelmia, -politiikkaa, -ohjelmia ja -toimia sekä opitaan niistä; ja
- e) vahvistetaan sosioekonomisten ja ekologisten järjestelmien kykyä joustavasti mukautua muuttuvaan ilmastoon, muun muassa monipuolistamalla taloutta ja hallinnoimalla luonnonvaroja kestävästi.

10. Kunkin osapuolen olisi tilanteen mukaan annettava ja määräajoin ajantasaistettava sopeutumista koskeva tiedonanto, joka voi sisältää osapuolen ensisijaiset tavoitteet, toteuttamis- ja tukitarpeet sekä suunnitelmat ja toimet, aiheuttamatta lisää taakkaa kehitysmaaosapuolille.

11. Tämän artiklan 10 kohdassa tarkoitettu sopeutumista koskeva tiedonanto tilanteen mukaan annetaan ja ajantasaistetaan määräajoin muiden tiedonantojen tai asiakirjojen osana tai yhteydessä, kuten kansallisessa sopeutumissuunnitelmassa, 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa kansallisesti määritellyssä panoksessa ja/tai kansallisessa tiedonannossa.

12. Tämän artiklan 10 kohdassa tarkoitetut sopeutumista koskevat tiedonannot tallennetaan sihteeristön pitämään julkiseen rekisteriin.

13. Kehitysmaaosapuolille annetaan 9, 10 ja 11 artiklan määräysten mukaisesti jatkuvaa ja lisättyä kansainvälistä tukea tämän artiklan 7, 9, 10 ja 11 kohdan täytäntöön panemiseksi.

14. Jäljempänä 14 artiklassa tarkoitetussa maailmanlaajuisessa tilannekatsauksessa muun muassa

- a) otetaan huomioon kehitysmaaosapuolten sopeutumispyrkimykset;
- b) parannetaan sopeutumistoimien toteuttamista ottaen huomioon tämän artiklan 10 kohdassa tarkoitettu sopeutumista koskeva tiedonanto;

- c) tarkastellaan sopeutumistoimien ja niille annettun tuen riittävyttä ja tuloksellisuutta; ja
- d) tarkastellaan, miten tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettun maailmanlaajuisen sopeutumistavoitteen saavuttamisessa on yleisesti edistytty.

8 artikla

1. Osapuolet tiedostavat, että on tärkeää ehkäistä, minimoida ja käsitellä ilmastonmuutoksen haittavaikutuksiin, kuten äärimmäisiin sääilmiöihin ja hitaasti eteneviin ilmiöihin, liittyvät menetykset ja vahingot, ja että kestäväällä kehityksellä on vaikutusta vähennettäessä menetysten ja vahinkojen vaaraa.
2. Ilmastonmuutoksen vaikutuksista aiheutuvia menetyksiä ja vahinkoja käsittelevä Varsovan kansainvälinen mekanismi toimii tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin alaisena ja ohjaamana, ja mekanismia voidaan parantaa ja vahvistaa siten kuin tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi päättää.
3. Osapuolten olisi parannettava tietämystä, toimintaa ja tukea, joka liittyy ilmastonmuutoksen haittavaikutuksiin liittyviin menetyksiin ja vahinkoihin, muun muassa Varsovan kansainvälisen mekanismin avulla, tilanteen mukaan yhteistoiminnan ja tukitoimien pohjalta.
4. Tämän mukaisesti yhteistyötä ja tukitoimia tietämyksen, toiminnan ja tuen parantamiseksi voidaan toteuttaa seuraavilla aloilla:
  - a) ennakkoarvointijärjestelmät;
  - b) hätävalmius;
  - c) hitaasti etenevät ilmiöt;
  - d) tapahtumat, joihin voi liittyä peruuttamattomia ja pysyviä menetyksiä ja vahinkoja;
  - e) kattava riskinarviointi ja -hallinta;
  - f) vahinkovakuutusjärjestelyt, riskipoolit ilmatoriskiiä varten ja muut vakuutusratkaisut;
  - g) muut kuin taloudelliset menetykset; ja
  - h) yhteisöjen, elinkeinojen ja ekosysteemien kyky joustavasti mukautua muuttuvaan ilmastoon.
5. Varsovan kansainvälinen mekanismi toimii yhteistyössä olemassa olevien tähän sopimukseen perustuvien elinten ja asiantuntijaryhmien kanssa sekä sellaisten sopimuksen ulkopuolisten organisaatioiden ja asiantuntijaelinten kanssa, joita asia koskee.

9 artikla

1. Osapuolina olevat kehittyneet maat tarjoavat rahoitusta avustukseen kehitysmaaosapuolia sekä ilmastonmuutoksen hillinnässä että siihen sopeutumisessa jatkoksi niiden nykyisille yleissopimukseen perustuville velvoitteille.
2. Muita osapuolia kannustetaan antamaan tai jatkamaan tällaista tukea vapaaehtoisesti.
3. Osapuolina olevien kehittyneiden maiden olisi maailmanlaajuisissa pyrkimyksissä edelleen toimittava edelläkävijöinä, kun saatetaan käyttöön ilmatorahoitusta useista erilaisista lähteistä, välineistä ja kanavista, ja tällöin niiden olisi otettava huomioon merkitykseltään keskeinen julkinen rahoitus, joka voi perustua useisiin erilaisiin toimiin, kuten maalähtöisten strategioiden tukemiseen, ja kiinnitettävä huomiota kehitysmaaosapuolten tarpeisiin ja ensisijaisiin tavoitteisiin. Tässä ilmatorahoitukseen käyttöönsä saattamisessa olisi edettävä aiempia toimia pidemmälle.
4. Lisättäessä käytettävää rahoitusta olisi pyrittävä saavuttamaan tasapaino sopeutumisen ja hillinnän välillä ja otettava huomioon maalähtöiset strategiat sekä kehitysmaaosapuolten ja varsinkin niiden kyseisten kehitysmaiden, kuten vähiten kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden, tarpeet ja ensisijaiset tavoitteet, jotka ovat erityisen haavoittuvia ilmastonmuutoksen haittavaikutuksille ja joiden valmiudet ovat huomattavan rajoittuneet, ja tällöin olisi otettava huomioon tarve saada julkista ja avustuksiin perustuvaa rahoitusta sopeutumista varten.

5. Osapuolina olevat kehittyneet maat antavat joka toinen vuosi tiedoksi tilanteen mukaan määrälliset ja laadulliset tämän artiklan 1 ja 3 kohtaan liittyvät suuntaa antavat tiedot, kuten saatavilla olevat tiedot kehitysmaaosapuolille annettavan julkisen rahoituksen suunnitellusta tasosta. Muita rahoitusta antavia osapuolia kannustetaan antamaan tällaiset tiedot vapaaehtoisesti joka toinen vuosi.
6. Sopimuksen 14 artiklassa tarkoitettussa maailmanlaajuisessa tilannekatsauksessa otetaan huomioon osapuolina olevien kehittyneiden maiden ja/tai sopimukseen perustuvien elinten antamat merkitykselliset tiedot ilmastorahoitukseen liittyvistä pyrkimyksistä.
7. Osapuolina olevat kehittyneet maat antavat avoimet ja yhdenmukaiset tiedot kehitysmaaosapuolille annetusta ja julkisilla toimilla käyttöön saatetusta tuesta joka toinen vuosi, noudattaen niitä toimintatapoja, menettelyjä ja ohjeita, jotka tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi hyväksyy ensimmäisessä istunnossaan siten kuin 13 artiklan 13 kohdassa määrätään. Myös muita osapuolia kannustetaan tekemään samoin.
8. Yleissopimuksen rahoitusjärjestelmä, mukaan lukien sen toiminnasta vastaavat yksiköt, toimii tämän sopimuksen rahoitusmekanismina.
9. Tämän sopimuksen täytäntöönpanossa avustavat toimielimet, mukaan lukien yleissopimukseen perustuvan rahoitusmekanismin toiminnasta vastaavat yksiköt, pyrkivät varmistamaan rahoituksen tehokkaan saannin kehitysmaaosapuolille, erityisesti vähiten kehittyneille maille ja pienille kehittyville saarivaltioille, näiden kansallisten ilmastostrategioiden ja -suunnitelmien yhteydessä, soveltamalla yksinkertaistettuja hyväksymismenettelyjä ja tehostamalla näiden maiden valmiuden tukemista.

10 artikla

1. Osapuolilla on yhteinen pitkän aikavälin visio siitä, että on tärkeää toteuttaa teknologian kehittämistä ja siirtoa kaikilta osin, jotta voidaan parantaa kykyä sietää ilmastonmuutosta ja vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä.
2. Osapuolet vahvistavat teknologian kehittämiseen ja siirtoon liittyvää yhteistoimintaansa ottaen huomioon, että teknologia on tärkeää tämän sopimuksen mukaisten hillintä- ja sopeutumistoimien toteuttamiseksi, sekä tietoisina nykyisistä pyrkimyksistä hyödyntää ja levittää teknologiaa.
3. Yleissopimuksen nojalla perustettu teknologiamekanismi edistää tämän sopimuksen täytäntöönpanoa.
4. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun pitkän aikavälin vision saavuttamiseksi perustetaan teknologiakehys ohjaamaan yleisesti teknologiamekanismin toimintaa, jolla edistetään ja helpotetaan teknologian kehittämistä ja siirtoa koskevien toimien tehostamista tämän sopimuksen täytäntöönpanon tukemiseksi.
5. On ratkaisevan tärkeää jouduttaa, edistää ja mahdollistaa innovaatioita, jotta ilmastonmuutokseen voidaan vastata maailmanlaajuisesti ja tehokkaasti pitkällä aikavälillä ja jotta pystytään edistämään talouskasvua ja kestävä kehitystä. Näitä pyrkimyksiä tuetaan tilanteen mukaan muun muassa teknologiamekanismin avulla ja yleissopimukseen perustuvan rahoitusmekanismin rahoituksella, jotta saadaan aikaan tutkimusta ja kehitystä koskevia yhteistyöratkaisuja ja pystytään helpottamaan kehitysmaaosapuolten pääsyä teknologiaan, erityisesti teknologian elinkaaren varhaisessa vaiheessa.
6. Kehitysmaaosapuolille annetaan tukea, kuten rahoitustukea, tämän artiklan täytäntöön panemiseksi, muun muassa teknologian kehittämistä ja siirtoa koskevan yhteistoiminnan vahvistamiseksi teknologian elinkaaren eri vaiheissa, jotta saavutetaan tasapaino hillintä- ja sopeutumistoimien tuen välillä. Sopimuksen 14 artiklassa tarkoitettussa maailmanlaajuisessa tilannekatsauksessa otetaan huomioon käytettävissä olevat tiedot pyrkimyksistä, jotka liittyvät kehitysmaaosapuolille annettuun teknologian kehittämisen ja siirron tukeen.

11 artikla

1. Tähän sopimukseen perustuvalla toimintavalmiuksien vahvistamisella tulisi parantaa kehitysmaaosapuolten, erityisesti valmiuksiltaan heikoimpien maiden, kuten vähiten kehittyneiden maiden, ja ilmastonmuutoksen

haittavaikutuksille alttiimpien maiden, kuten pienten kehittyvien saarivaltioiden, valmiuksia ja kykyä tehokkaihin ilmastomuutokseen liittyviin toimiin, muun muassa toteutettaessa sopeutumis- ja hillintätoimia. Valmiuksien vahvistamisen tulisi edistää teknologian kehittämistä, levittämistä ja hyödyntämistä, ilmatorahoitukseen saantia, asiaankuuluvaa koulutusta ja yleisölle tiedottamista, sekä avointa, oikea-aikaista ja täsmällistä tietojen antamista.

2. Valmiuksien vahvistamisen tulisi olla maalähtöistä sekä lähtökohtaisesti vastattava osapuolten kansallisiin tarpeisiin, ja sen olisi edistettävä osapuolten, erityisesti kehitysmaaosapuolten, maatason omistajuutta niin kansallisella, alueellisella kuin paikallisella tasolla. Valmiuksia vahvistettaessa olisi otettava huomioon saadut kokemukset, myös yleissopimuksen valmiuksien vahvistamistoimista, ja valmiuksien vahvistamisen tulisi olla tehokas, kaikki toimet kattava, osallistava ja uusiutuva prosessi, joka on sukupuolittietoinen ja tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa.

3. Kaikkien osapuolten tulisi toimia yhteistyössä parantaakseen kehitysmaaosapuolten valmiuksia panna tämä sopimus täytäntöön. Osapuolina olevien kehittyneiden maiden tulisi tehostaa tukea kehitysmaaosapuolten valmiuksien vahvistamistoimissa.

4. Kaikki osapuolet, jotka vahvistavat kehitysmaaosapuolten valmiuksia panna tämä sopimus täytäntöön, muun muassa alueellisilla, kahdenvälisillä ja monenvälisillä menettelytavoilla, antavat säännöllisesti tiedoksi nämä valmiuksien vahvistamistoiminnat tai -toimet. Kehitysmaaosapuolten tulisi antaa säännöllisesti tiedot siitä, miten on edistytty valmiuksien vahvistamista koskevien suunnitelmien, politiikan, toimintojen tai järjestelyjen toteuttamisessa tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi.

5. Toimintavalmiuksien vahvistamistoimintaa tehostetaan asianmukaisilla toimielinjärjestelyillä, joilla tuetaan tämän sopimuksen täytäntöönpanoa, mukaan lukien yleissopimuksen alaiset asiaan liittyvät toimielinjärjestelyt, jotka edistävät tämän sopimuksen täytäntöönpanoa. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi käsittelee ensimmäiset toimielinjärjestelyt valmiuksien vahvistamiseksi ja hyväksyy niitä koskevan päätöksen ensimmäisessä istunnossaan.

12 artikla

Osapuolet toimivat yhteistyössä, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, toteuttaessaan toimia, joilla tehostetaan ilmastomuutosta koskevaa kasvatusta ja koulutusta, yleistä tietoisuutta, yleisön osallistumista ja yleisön tiedonsaantia, tiedostaen, että nämä toimet ovat tärkeitä tähän sopimukseen perustuvan toiminnan tehostamiseksi.

13 artikla

1. Perustetaan keskinäisen luottamuksen lisäämiseksi ja tehokkaan täytäntöönpanon edistämiseksi tehostetut toiminnan ja tuen avoimuuspuitteet, jotka ovat rakenteeltaan joustavat, joissa otetaan huomioon osapuolten valmiuksien erilaisuus ja jotka perustuvat yhteisiin kokemuksiin.

2. Avoimuuspuitteet mahdollistavat joustavuuden tämän artiklan määräysten täytäntöönpanossa niille kehitysmaaosapuolille, jotka valmiuksiensa vuoksi tarvitsevat joustavuutta. Tämä joustavuus otetaan huomioon tämän artiklan 13 kohdassa tarkoitetuissa toimintatavoissa, menettelyissä ja ohjeissa.

3. Avoimuuspuitteet perustuvat yleissopimuksen mukaisiin avoimuusjärjestelyihin ja tehostavat niitä ottaen huomioon vähiten kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden erityisolosuhteet. Avoimuuspuitteita toteutettaessa tarjotaan tukea ja noudatetaan puuttumattomuutta ja rankaisemattomuutta sekä kunnioitetaan kansallista täysivaltaisuutta ja vältetään kohtuuttoman taakan aiheuttamista osapuolille.

4. Yleissopimukseen perustuvat avoimuusjärjestelyt, kuten kansalliset tiedonannot, joka toinen vuosi annettavat selonteot ja joka toinen vuosi annettavat ajantasaistetut selonteot, kansainväliset arviointit ja tarkistukset sekä kansainväliset neuvottelut ja analyysit, kuuluvat niihin kokemuksiin, joita hyödynnetään kehitettäessä tämän artiklan 13 kohdassa tarkoitettuja toimintatapoja, menettelyjä ja ohjeita.

5. Toiminnan avoimuuspuitteiden tarkoituksena on antaa selvä käsitys ilmastomuutosta koskevista toimista yleissopimuksen 2 artiklassa määrätyn yleissopimuksen tavoitteen kannalta, muun muassa selvittämällä ja seuraamalla edistymistä 4 artiklan mukaisten osapuolten yksilöllisten kansallisesti määriteltyjen panosten saavuttamisessa ja 7 artiklan mukaisissa osapuolten sopeutumistoimissa, mukaan lukien hyvät käytännöt, ensisijaiset tavoitteet, tarpeet ja puutteet, jotta saadaan tietoa 14 artiklan mukaista maailmanlaajuista tilannekatsausta varten.

6. Tuen avoimuuspuitteiden tarkoituksena on antaa selvä käsitys siitä tuesta, jota asianomaiset yksittäiset osapuolet antavat ja saavat 4, 7, 9, 10 ja 11 artiklan mukaisten ilmastomuutosta koskevien toimien yhteydessä, sekä mahdollisuuksien mukaan antaa kattava yleiskuva kaikesta annettavasta rahallisesta tuesta, jotta saadaan tietoa 14 artiklan mukaista maailmanlaajuisista tilannekatsausta varten.
7. Kukin osapuoli antaa säännöllisesti seuraavat tiedot:
- ihmisen toiminnan aiheuttamia kasvihuonekaasujen päästöjä ja nielujen aikaansaamia poistumia koskeva kansallinen selvitys, joka on laadittu hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin (IPCC) hyväksymillä hyviin käytäntöihin perustuvilla menetelmillä, joista tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi on sopinut; ja
  - tiedot, jotka tarvitaan seurattaessa, miten osapuoli on edistynyt 4 artiklan mukaisen kansallisesti määritellyn panoksensa toteuttamisessa ja saavuttamisessa.
8. Kunkin osapuolen olisi myös tilanteen mukaan annettava tietoja ilmastomuutoksen vaikutuksista ja 7 artiklan mukaisesta sopeutumisesta.
9. Osapuolina olevat kehittyneet maat antavat, ja muiden tukea antavien osapuolten olisi annettava, tietoja rahoitukseen, teknologian siirtoon ja valmiuksien vahvistamiseen liittyvästä tuesta, jota on annettu kehitysmaaosapuolille 9, 10 ja 11 artiklan mukaisesti.
10. Kehitysmaaosapuolten olisi annettava tietoja tarvitsemastaan ja saamastaan 9, 10 ja 11 artiklan mukaisesta rahoitukseen, teknologian siirtoon ja valmiuksien vahvistamiseen liittyvästä tuesta.
11. Asiantuntijat tarkastelevat teknisesti kunkin osapuolen tämän artiklan 7 ja 9 kohdan perusteella antamia tietoja päätöksen 1/CP.21 mukaisesti. Niitä kehitysmaaosapuolia, jotka valmiuksiensa perusteella tarvitsevat apua valmiuksiensa vahvistamisen tarpeiden määrittämisessä, autetaan tarkastelun yhteydessä määrittämään nämä tarpeet. Lisäksi kukin osapuoli osallistuu tukea tarjoavaan monenväliseen tarkasteluun siitä, miten osapuoli on edistynyt 9 artiklan mukaisissa pyrkimyksissä ja kansallisesti määritellyn panoksensa toteuttamisessa ja saavuttamisessa.
12. Tämän kohdan mukaisessa teknisessä asiantuntijatarkastelussa tarkastellaan tilanteen mukaan osapuolen antamaa tukea ja sitä, miten osapuoli on toteuttanut ja saavuttanut kansallisesti määritellyn panoksensa. Lisäksi tarkastelussa määritetään ne alueet, joilla osapuolen on kehitettävä toimintaansa, ja tarkastellaan tietojen yhdenmukaisuutta tämän artiklan 13 kohdassa tarkoitettujen toimintatapojen, menettelyjen ja ohjeiden kanssa, ottaen huomioon osapuolille tämän artiklan 2 kohdassa sallittu joustavuus. Tarkastelussa kiinnitetään erityistä huomiota kunkin kehitysmaaosapuolen kansallisiin valmiuksiin ja olosuhteisiin.
13. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi hyväksyy ensimmäisessä istunnossaan toiminnan ja tuen avoimuutta tilanteen mukaan koskevat yhteiset toimintatavat, menettelyt ja ohjeet yleissopimuksen mukaisista avoimuusjärjestelyistä saatujen kokemusten perusteella ja täsmentäen tämän artiklan määräyksiä.
14. Kehitysmaille annetaan tukea tämän artiklan täytäntöön panemiseksi.
15. Tukea annetaan myös kehitysmaaosapuolten avoimuuteen liittyvien valmiuksien jatkuvaan vahvistamiseen.

14 artikla

1. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi tarkastelee tämän sopimuksen täytäntöönpanoa määrääjain arvioidakseen, miten sopimuksen tarkoituksen ja sen pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisessa on yhteisesti edistytty ("maailmanlaajuinen tilannekatsaus"). Konferenssi suorittaa tarkastelun kattavasti ja tarjoten tukea, ottaen huomioon hillinnän, sopeutumisen sekä toteuttamis- ja tukikeinot, sekä toimien oikeudenmukaisesti ja parhaan käytettävissä olevan tieteellisen tiedon perusteella.

2. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi tekee ensimmäisen maailmanlaajuisen tilannekatsauksen vuonna 2023 ja sen jälkeen joka viides vuosi, jollei tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi toisin päättä.

3. Osapuolet ottavat huomioon maailmanlaajuisen tilannekatsauksen tuloksen ajantasaistaessaan ja tehostaessaan kansallisesti päätettävällä tavalla tämän sopimuksen asianomaisten määräysten mukaisia toimiaan ja tukeaan sekä tehostaessaan ilmastotoimiin liittyvää kansainvälistä yhteistyötä.

15 artikla

1. Perustetaan mekanismi helpottamaan tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanoa ja edistämään niiden noudattamista.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu järjestelmä muodostuu komiteasta, joka koostuu asiantuntijoista ja toimii tukea tarjoten, avoimesti, ilman vastakkainasetteluja ja rankaisemattomasti. Komitea kiinnittää erityistä huomiota kunkin osapuolen kansallisiin valmiuksiin ja olosuhteisiin.

3. Komitea toimii niiden toimintatapojen ja menettelyjen mukaisesti, jotka tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi hyväksyy ensimmäisessä istunnossaan, ja antaa vuosittain selonteon tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivalle sopimuspuolten konferenssille.

16 artikla

1. Yleissopimuksen ylimpänä päättävänä elimenä toimiva sopimuspuolten konferenssi toimii tämän sopimuksen osapuolten kokouksena.

2. Ne yleissopimuksen sopimuspuolet, jotka eivät ole tämän sopimuksen osapuolina, voivat osallistua tarkkailijoina tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin istunnon työskentelyyn. Kun sopimuspuolten konferenssi toimii tämän sopimuksen osapuolten kokouksena, tähän sopimukseen perustuvaan päätöksentekoon osallistuvat ainoastaan tämän sopimuksen osapuolet.

3. Kun sopimuspuolten konferenssi toimii tämän sopimuksen osapuolten kokouksena, sellainen sopimuspuolten konferenssin puheenjohtajiston jäsen, joka edustaa yleissopimuksen sopimuspuolta, joka ei kyseisenä ajankohtana ole tämän sopimuksen osapuolena, korvataan tämän sopimuksen osapuolten keskuudestaan valitsemalla ylimääräisellä jäsenellä.

4. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi arvioi säännöllisesti tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja tekee toimivaltansa puitteissa tarvittavat päätökset edistääkseen sopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa. Konferenssi suorittaa sille tässä sopimuksessa osoitetut tehtävät ja

a) perustaa sellaiset avustavat toimielimet, jotka se katsoo tarvittavan tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi; ja

b) suorittaa sellaisia muita tehtäviä, joita voidaan tarvita tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi.

5. Sopimuspuolten konferenssin työjärjestystä ja yleissopimuksen mukaisia rahoitusmenettelyjä sovelletaan *soveltuvin osin* tähän sopimukseen, jollei tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi yksimielisesti toisin päättä.

6. Sihteeristö kutsuu koolle tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin ensimmäisen istunnon ensimmäisen sellaisen sopimuspuolten konferenssin istunnon yhteydessä, joka pidetään tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen. Myöhemmät tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin varsinaiset istunnot pidetään sopimuspuolten konferenssin varsinaisten istuntojen yhteydessä, jollei tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi toisin päättä.

7. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin ylimääräiset istunnot pidetään sellaisina muina ajankohtina, jolloin tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi katsoo ne tarpeellisiksi, tai osapuolen kirjallisesta pyynnöstä, edellyttäen, että kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sihteeristö on antanut pyynnön tiedoksi osapuolille, vähintään kolmasosa osapuolista tukee pyyntöä.

8. Yhdistyneet kansakunnat ja sen erityisjärjestöt ja Kansainvälinen atomienergiajärjestö sekä niiden jäsen- tai tarkkailijavaltiot, jotka eivät ole yleissopimuksen sopimuspuolia, voivat olla edustettuina tarkkailijoina tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin istunnoissa. Mikä tahansa kansallinen tai kansainvälinen, hallitusten välinen tai muu kuin hallitusten välinen elin tai järjestö, jonka toimiala käsittää tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita ja joka on ilmoittanut sihteeristölle tahtovansa olla edustettuna tarkkailijana tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin istunnossa, voidaan hyväksyä tarkkailijaksi, jollei vähintään kolmasosa läsnä olevista osapuolista vastusta sitä. Tarkkailijoiden hyväksymiseen ja osallistumiseen sovelletaan tämän artiklan 5 kohdassa tarkoitettua työjärjestystä.

17 artikla

1. Yleissopimuksen 8 artiklalla perustettu sihteeristö toimii tämän sopimuksen sihteeristönä.
2. Yleissopimuksen 8 artiklan 2 kappaletta, joka koskee sihteeristön tehtäviä, ja yleissopimuksen 8 artiklan 3 kappaletta, joka koskee sihteeristön toimintaan liittyviä järjestelyjä, sovelletaan *soveltuvin osin* tähän sopimukseen. Sihteeristö hoitaa lisäksi sille tämän sopimuksen mukaisesti annettavia ja tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin antamia tehtäviä.

18 artikla

1. Yleissopimuksen 9 ja 10 artiklan mukaisesti perustetut avustava toimielin tieteellistä ja teknologista neuvontaa varten ja avustava toimielin täytäntöönpanoa varten toimivat vastaavasti tämän sopimuksen avustavana toimielimenä tieteellistä ja teknologista neuvontaa varten ja avustavana toimielimenä täytäntöönpanoa varten. Näiden kahden toimielimen toimintaa koskevia yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan *soveltuvin osin* tähän sopimukseen. Tieteellistä ja teknologista neuvontaa varten perustetun avustavan toimielimen ja täytäntöönpanoa varten perustetun avustavan toimielimen tätä sopimusta koskevien kokousten istunnot pidetään vastaavien yleissopimusta koskevien kokousten yhteydessä.
2. Yleissopimuksen sopimuspuolet, jotka eivät ole tämän sopimuksen osapuolina, voivat osallistua tarkkailijoina avustavien toimielinten kokousten työskentelyyn. Kun avustavat toimielimet toimivat tämän sopimuksen avustavana toimieliminä, tähän sopimukseen perustuvaan päätöksentekoon osallistuvat ainoastaan tämän sopimuksen osapuolet.
3. Kun yleissopimuksen 9 ja 10 artiklalla perustetut avustavat toimielimet suorittavat tätä sopimusta koskeviin asioihin liittyviä tehtäviään, sellainen avustavan toimielimen puheenjohtajiston jäsen, joka edustaa yleissopimuksen sopimuspuolta, joka ei kyseisenä ajankohtana ole tämän sopimuksen osapuolena, korvataan tämän sopimuksen osapuolten keskuudestaan valitsemalla ylimääräisellä jäsenellä.

19 artikla

1. Muut kuin tässä sopimuksessa tarkoitettut yleissopimuksella tai sen nojalla perustetut avustavat toimielimet tai muut toimielinjärjestelyt avustavat tämän sopimuksen täytäntöönpanossa tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimivan sopimuspuolten konferenssin päätöksellä. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi määrää tarkemmin näiden avustavien toimielinten tai järjestelyjen tehtävistä.
2. Tämän sopimuksen osapuolten kokouksena toimiva sopimuspuolten konferenssi voi antaa näille avustaville toimielimille ja toimielinjärjestelyille lisäohjeita.

20 artikla

1. Tämä sopimus on avoimna allekirjoittamista varten valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille, jotka ovat yleissopimuksen sopimuspuolina, ja ne ratifioivat tai hyväksyvät sopimuksen. Sopimus on avoimna allekirjoittamista varten Yhdistyneiden kansakuntien päämajassa New Yorkissa 22 päivästä huhtikuuta 2016 alkaen 21 päivään huhtikuuta 2017 saakka. Sen jälkeen sopimus on avoimna liittymistä varten alkaen seuraavasta päivästä sen päivän jälkeen, jona se lakkaa olemasta avoimna allekirjoittamista varten. Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

2. Alueellista taloudellisen yhdentymisen järjestöä, joka tulee tämän sopimuksen osapuoleksi minkään jäsenvaltionsa olematta sopimuksen osapuolena, sitovat kaikki tämän sopimuksen mukaiset velvoitteet. Jos alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön jäsenvaltioista yksi tai useampi on tämän sopimuksen osapuolena, järjestö ja sen jäsenvaltiot sopivat kunkin vastuista tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi. Tällöin järjestöllä ja sen jäsenvaltioilla ei ole oikeutta käyttää tämän sopimuksen mukaisia oikeuksia samanaikaisesti.

3. Alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt antavat ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjoissaan selityksen toimivaltansa laajuudesta tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa. Lisäksi nämä järjestöt ilmoittavat tallettajalle, joka ilmoittaa puolestaan osapuolille, järjestöjen toimivallan laajuuden olennaisista muutoksista.

21 artikla

1. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona vähintään 55 yleissopimuksen sopimuspuolta, jotka edustavat yhteensä vähintään arvioitua 55:tä prosenttia maailmanlaajuisista kasvihuonekaasujen päästöistä, on tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

2. Ainoastaan tämän artiklan 1 kohtaa sovellettaessa "maailmanlaajuiset kasvihuonekaasujen päästöt" tarkoittaa ajantasaisinta päästömäärää, joka on ilmoitettu sinä päivänä tai ennen sitä päivää, jona yleissopimuksen sopimuspuolet ovat tehneet tämän sopimuksen.

3. Sellaisen valtion tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön osalta, joka ratifioi tai hyväksyy tämän sopimuksen tai liittyy siihen sen jälkeen, kun tämän artiklan 1 kohdassa määrätyt sopimuksen voimaantulon edellytykset ovat täyttyneet, tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona tämä valtio tai alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö on tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

4. Tämän artiklan 1 kohtaa sovellettaessa alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön tallettamaa asiakirjaa ei oteta huomioon sen jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lisäksi.

22 artikla

Yleissopimuksen 15 artiklan määräyksiä yleissopimuksen muutosten hyväksymisestä sovelletaan *soveltuvin osin* tähän sopimukseen.

23 artikla

1. Yleissopimuksen 16 artiklan määräyksiä yleissopimuksen liitteiden hyväksymisestä ja muuttamisesta sovelletaan *soveltuvin osin* tähän sopimukseen.

2. Tämän sopimuksen liitteet ovat sopimuksen erottamaton osa, ja jollei nimenomaisesti toisin määrätä, viittaus tähän sopimukseen on samalla viittaus sen liitteisiin. Liitteet rajoittuvat luetteloihin, lomakkeisiin ja muuhun kuvailevaan aineistoon, joka on luonteeltaan tieteellistä, teknistä, menettelyllistä tai hallinnollista.

24 artikla

Yleissopimuksen 14 artiklan määräyksiä riitojen ratkaisemisesta sovelletaan *soveltuvin osin* tähän sopimukseen.

25 artikla

1. Kullakin osapuolella on yksi ääni, jollei tämän artiklan 2 kohdan määräyksistä muuta johdu.

2. Alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt käyttävät toimivaltaansa kuuluissa asioissa äänioikeuttaan äänimäärällä, joka on yhtä suuri kuin niiden tämän sopimuksen osapuolina olevien jäsenvaltioiden määrä. Tällainen järjestö ei saa käyttää äänioikeuttaan, jos jokin sen jäsenvaltioista käyttää omaa äänioikeuttaan, ja päinvastoin.

26 artikla

Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteeri toimii tämän sopimuksen tallettajana.

27 artikla

Tähän sopimukseen ei voida tehdä varaumia.

28 artikla

1. Osapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen milloin tahansa kolmen vuoden kuluttua siitä päivästä, jona sopimus on tullut voimaan kyseisen osapuolen osalta, ilmoittamalla asiasta kirjallisesti tallettajalle.
2. Tämä irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut irtisanomista koskevan ilmoituksen, tai myöhempänä ajankohtana, joka voidaan mainita irtisanomista koskevassa ilmoituksessa.
3. Osapuolen, joka irtisanoo yleissopimuksen, katsotaan irtisanoneen myös tämän sopimuksen.

29 artikla

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin huostaan.

TEHTY Pariisissa kahdententoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaviisitoista.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

_____

Pariisin sopimuksen 20 artiklan 3 kohdan mukaisesti tehty Euroopan unionin ilmoitus

Seuraavat valtiot ovat tällä hetkellä Euroopan unionin jäseniä: Belgian kuningaskunta, Bulgarian tasavalta, Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Saksan liittotasavalta, Viron tasavalta, Irlanti, Helleenien tasavalta, Espanjan kuningaskunta, Ranskan tasavalta, Kroatian tasavalta, Italian tasavalta, Kyproksen tasavalta, Latvian tasavalta, Liettuan tasavalta, Luxemburgin suurherttuakunta, Unkari, Maltaan tasavalta, Alankomaiden kuningaskunta, Itävallan tasavalta, Puolan tasavalta, Portugalin tasavalta, Romania, Slovenian tasavalta, Slovakian tasavalta, Suomen tasavalta, Ruotsin kuningaskunta ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta.

Euroopan unioni ilmoittaa, että sillä on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 191 artiklan ja 192 kohdan ja 1 artiklan mukaan toimivalta tehdä kansainvälisiä sopimuksia ja panna täytäntöön niistä johtuvat velvoitteet, kun se pyrkii edistämään seuraavien tavoitteiden saavuttamista:

- ympäristön laadun säilyttäminen, suojelu ja parantaminen;
- ihmisten terveyden suojelu;
- luonnonvarojen harkittu ja järkevä käyttö;
- sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin, ja erityisesti ilmastonmuutoksen torjuminen.

Euroopan unioni ilmoittaa, että sen 6 päivänä maaliskuuta 2015 toimitettuun suunniteltuun kansallisesti määriteltyyn panokseen sisältyvä sitoumus täytetään unionin ja sen jäsenvaltioiden yhteisillä toimilla kunkin oman toimivallan rajoissa.

Euroopan unioni antaa edelleen säännöllisesti tietoja toimivaltansa laajuuden olennaisista muutoksista sopimuksen 20 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

ASETUKSET

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2016/1842,

annettu 14 päivänä lokakuuta 2016,

asetuksen (EY) N:o 1235/2008 muuttamisesta tuotavien luonnonmukaisten tuotteiden sähköisen tarkastussertifikaatin ja eräiden muiden seikkojen osalta sekä asetuksen (EY) N:o 889/2008 muuttamisesta säilöttyjä tai jalostettuja luonnonmukaisia tuotteita koskevien vaatimusten ja tietojen toimittamisen osalta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (EY) N:o 2092/91 kumoamisesta 28 päivänä kesäkuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 38 artiklan a, d ja e alakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komission asetuksessa (EY) N:o 1235/2008 ⁽²⁾ vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt kolmansista maista tuotavien luonnonmukaisten tuotteiden tuonnille.
- (2) Asetuksessa (EY) N:o 1235/2008 säädetään määräajasta, jonka kuluessa tarkastuslaitosten ja tarkastusviranomaisten on haettava hyväksyntää vaatimustenmukaisuustarkoituksessa asetuksen (EY) N:o 834/2007 32 artiklan mukaisesti. Koska vaatimustenmukaisten tuotteiden tuontia koskevien säännösten täytäntöönpano on vielä arvioitavana ja siihen liittyvät suuntaviivat, mallit, kyselylomakkeet ja tarvittava sähköinen tiedonsiirtojärjestelmä ovat vielä kehitteillä, tarkastuslaitosten ja tarkastusviranomaisten hakemuksille asetettua määräaikaa olisi pidennettävä.
- (3) Kokemusten mukaan käytännöt, joiden mukaisesti luonnonmukaisten tuotteiden lähetykset tarkastetaan ennen niiden luovuttamista vapaaseen liikkeeseen unionissa, ovat erilaisia eri jäsenvaltioissa. Jotta voidaan varmistaa tarkastusten johdonmukaisuus ja tehokkuus, lähetysten tarkastamiseksi tarvittavat tarkastukset olisi täsmennettävä asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti tehtävän riskianalyysin perusteella. On myös asianmukaista muotoilla uudelleen lähetysten tarkastamisesta ja tarkastussertifikaattien vahvistamisesta vastaavien viranomaisten määrittelmä sen selventämiseksi, että kyseiset viranomaiset ovat toimivaltaisia viranomaisia, jotka ovat vastuussa virallisen valvonnan järjestämisestä luonnonmukaisen tuotannon alalla, ja että ne nimetään asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 1 kohdan nojalla.
- (4) On myös havaittu, että tarkastuslaitokset ja -viranomaiset soveltavat erilaisia käytäntöjä luokitellessaan tuotteita, jotka tuodaan asetuksen (EY) N:o 1235/2008 liitteissä III ja IV tarkoitetuissa tuoteluokissa. Olisi säädettävä eräistä määrittelmistä, jotta luokittelu kyseisiin tuoteluokkiin olisi yhdenmukaisempaa, toimijoilla olisi selkeät puitteet ja parempi oikeusvarmuus, tarkastuslaitokset ja -viranomaiset soveltaisivat sääntöjä yhdenmukaisesti ja toimivaltaisten viranomaisten suorittama valvonta olisi helpompaa.
- (5) Kun kyseessä ovat tuoteluokat, joissa viitataan jalostamattomiin tai jalostettuihin tuotteisiin, ilmaisuilla olisi oltava sama merkitys kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 852/2004 ⁽³⁾ määritellyillä jalostamattomilla ja jalostetuilla tuotteilla. Olisi kuitenkin täsmennettävä, että tuotteiden pakkaaminen ja merkitseminen eivät vaikuta siihen, pidetäänkö tuotetta jalostamattomana vai jalostettuna.
- (6) Asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetty tuontijärjestelmät ovat periaatteessa toisensa poissulkevia. Jos kolmas maa on hyväksynyt vastaavaksi asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 2 kohdan

⁽¹⁾ EUVL L 189, 20.7.2007, s. 1.

⁽²⁾ Komission asetus (EY) N:o 1235/2008, annettu 8 päivänä joulukuuta 2008, neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kolmansista maista tuotavien luonnonmukaisten tuotteiden tuontijärjestelyjen osalta (EUVL L 334, 12.12.2008, s. 25).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, elintarvikehygieniasta (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1).

mukaisesti, kyseisen maan tarkastusviranomaista tai -laitosta ei ole tarpeen hyväksyä 33 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Niinpä asetuksen (EY) N:o 1235/2008 10 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetään, että tarkastusviranomaisen tai -laitos voidaan hyväksyä asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 3 kohdan mukaisesti vain sellaisen maan osalta, jota ei ole hyväksytty asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Luonnonmukaisten tuotteiden tuonnin esteiden poistamiseksi olisi kuitenkin oltava mahdollista hyväksyä hyväksytyin kolmannen maan tarkastuslaitoksia ja -viranomaisia, jos kyseisen kolmannen maan hyväksyntä ei kata tuotavaa tuotetta. Sen vuoksi asetuksen (EY) N:o 1235/2008 10 artiklan 3 kohdan poikkeus olisi sovellettavan käytännön huomioon ottamiseksi muotoiltava uudelleen ja viitattava tuotteisiin eikä tuoteryhmiin.

- (7) Asetuksen (EY) N:o 834/2007 perusteella kolmannelta maasta tuotu tuote voidaan saattaa unionin markkinoille luonnonmukaisesti tuotettuna, jos sillä muun muassa on hyväksytyin kolmannen maan toimivaltaisen viranomaisen, tarkastusviranomaisen tai tarkastuslaitoksen taikka hyväksytyin tarkastusviranomaisen tai tarkastuslaitoksen myöntämä tarkastussertifikaatti.
- (8) Komissio on luonnonmukaisen tuotannon tulevaisuutta Euroopan unionissa koskevan toimintasuunnitelman ⁽¹⁾ toimen 12 mukaisesti kehittänyt luonnonmukaisille tuotteille järjestelmän tuonnin sähköistä sertifiointia varten moduulina, joka sisällytetään komission päätöksessä 2003/24/EY ⁽²⁾ säädettyyn TRACES-järjestelmään (Trade Control and Expert System).
- (9) Eräitä asetuksen (EY) N:o 1235/2008 säännöksiä on tarpeen muuttaa sähköisen sertifiointijärjestelmän käyttöönottamiseksi ja kyseisen järjestelmän asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi. Sen vuoksi olisi täsmennettävä säännöt, jotka koskevat jäsenvaltion tulliviranomaisen suorittamaa vapaaseen liikkeeseen luovuttamista ja tarkastussertifikaattien antamiseen ja vahvistamiseen liittyviä työvaiheita tarkastussertifikaatin ja tulli-ilmoituksen välisen yhteyden tarkistaminen mukaan lukien. Tässä yhteydessä olisi täsmennettävä myös tarkastussertifikaattien antamiseen ja vahvistamiseen liittyvät työvaiheet erityisissä tullimenettelyissä. Sähköisen järjestelmän asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi olisi viitattava hyväksytyjen tarkastuslaitosten ja -viranomaisten sähköpostiosoitteisiin.
- (10) Unioniin tuotavien luonnonmukaisten tuotteiden aitouden varmistamiseksi on tarpeen täsmentää, että tarkastussertifikaatin antava tarkastuslaitos tai -viranomaisen on yleensä tuotteen tuottajan tai jalostajan sertifioiva tarkastuslaitos tai -viranomaisen. Jos toimija, joka tekee viimeisen toiminnon asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklan i alakohdassa tarkoitetun valmistuksen suorittamiseksi, on eri kuin tuotteen alkuperäinen tuottaja tai jalostaja, tarkastussertifikaatin antaa viimeisen toiminnon tarkastanut tarkastuslaitos tai -viranomaisen. Lisäksi on tarpeen täsmentää, että asetuksen (EY) N:o 1235/2008 liitteessä III luetellut tarkastuslaitokset tai -viranomaiset voivat antaa tarkastussertifikaatteja vain hyväksyntäedellytystensä mukaisesti, kun taas kyseisen asetuksen liitteessä IV luetellut tarkastuslaitokset tai -viranomaiset voivat antaa tarkastussertifikaatteja vain niistä tuotteista ja alkuperistä, joiden osalta ne on sisällytetty luetteloon.
- (11) Kokemusten mukaan tarkastussertifikaatteja antavat tarkastuslaitokset tai -viranomaiset tekevät tarkastuksia vaihtelevien käytäntöjen mukaan. Sen vuoksi on tarpeen täsmentää, mitkä tarkastukset on tehtävä ennen sertifikaatin antamista. Tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen olisi annettava tarkastussertifikaatti vasta kun on tehty täydellinen asiakirjojen tarkastus ja tapauksen mukaan riskianalyyysiin perustuvat asianomaisten tuotteiden fyysiset tarkastukset. Kun kyseessä ovat jalostetut maataloustuotteet, asetuksen (EY) N:o 1235/2008 liitteessä III lueteltujen tarkastuslaitosten ja -viranomaisten olisi tarkastettava, että kaikkiin ainesosiin on sovellettu valvontajärjestelmää asianomaisen kolmannen maan hyväksyntäedellytysten mukaisesti, ja liitteessä IV lueteltujen tarkastuslaitosten ja -viranomaisten olisi tarkastettava, että kaikki ainesosat ovat unionin lainsäädännön mukaisesti hyväksytyin tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen tarkastamat ja sertifioimat taikka unionissa tuotetut. Samalla tavalla on tarpeen täsmentää tarkastukset, jotka kuuluvat asetuksen (EY) N:o 1235/2008 liitteessä IV luetelluille tarkastuslaitoksille ja -viranomaisille, jotka sertifioivat tuotantoketjun viimeisten vaiheiden toimijat, kuten pakkausmerkintöjä tai pakkaamistoimintoja tekevät toimijat. Tällöin olisi tarkistettava, ovatko kyseisessä liitteessä luetellut, asianomaisen maan ja tuoteluokan osalta hyväksytyt tarkastuslaitokset tai -viranomaiset tarkastaneet ja sertifioineet asianomaiset tuotteet.
- (12) Olisi määriteltävä viranomaiset, jotka vastaavat Traces-järjestelmän käyttöoikeuksien myöntämisestä ja päivittämisestä tarkastusten sähköistä sertifiointia varten. Lisäksi olisi vahvistettava säännöt sen varmistamiseksi, että Traces-järjestelmä takaa tietojen ja niihin liittyvien metatietojen aitouden, eheyden ja luettavuuden kaikkina aikoina jaksolla, jonka ajan ne on säilytettävä.

⁽¹⁾ COM(2014)179 final

⁽²⁾ Komission päätös 2003/24/EY, tehty 30 päivänä joulukuuta 2002, yhdenntyn eläinlääkinnällisen tietojärjestelmän kehittämisestä (EYVL L 8, 14.1.2003, s. 44).

- (13) Olisi myös säädettävä jäsenvaltioiden viranomaisten toimivasta ja tehokkaasta tietojenvaihdosta todettujen sääntöjenvastaisuuksien osalta erityisesti silloin kun tuotteet on merkitty luonnonmukaisiksi mutta niiden mukana ei ole tarkastussertifikaattia.
- (14) Koska viimeisten jäsenvaltioiden antamien tuontilupien voimassaolo päättyi 30 päivänä kesäkuuta 2015, asetuksesta (EY) N:o 1235/2008 olisi poistettava viittaukset tuontilupiin.
- (15) Toimijoilla ja jäsenvaltioilla olisi oltava aikaa mukauttaa menetelmiään Traces-järjestelmän sähköiseen tarkastussertifikaattiin. Sen vuoksi on tarpeen säätää siirtymäajasta, jonka aikana tarkastussertifikaatteja voidaan edelleen antaa ja vahvistaa paperilla.
- (16) Sähköisen tarkastussertifikaatin moitteettoman toiminnan varmistamiseksi ja erityisesti siirtymävaiheen tuotteiden sulkemiseksi kolmansille maille myönnettävien hyväksyntöjen ulkopuolelle, hyväksytyistä kolmansista maista tulevien tuotteiden alkuperää koskevien ilmaisujen yhdenmukaistamiseksi sekä tuoteluokan C muuttamiseksi niin, että se kattaa levät mikrolevät mukaan lukien, on asianmukaista muuttaa eräitä asetuksen (EY) N:o 1235/2008 liitteissä III ja IV olevia kohtia muutamatta kuitenkaan kolmansille maille tai tarkastuslaitoksille ja -viranomaisille aiemmin myönnettyjen hyväksyntöjen soveltamisalaa.
- (17) Yhdysvaltojen toimittamien tietojen mukaan omenoiden ja päärynöiden käsitteleminen antibiooteilla tulipoltetaudin torjumiseksi ei enää lokakuusta 2014 lähtien ollut kyseisessä kolmannessa maassa sallittua. Sen vuoksi siihen liittyvä tuoteluokkien A ja D rajoitus olisi poistettava asetuksen (EY) N:o 1235/2008 liitteestä III.
- (18) Vastaavuusjärjestelmän soveltamisesta saatujen kokemusten perusteella asetuksen (EY) N:o 1235/2008 liitteissä V ja VI olevia tarkastussertifikaattien ja niiden otteiden malleja on tarpeen muuttaa, jotta niissä voidaan antaa tietoja tuotteen tuottajasta tai jalostajasta taikka alkuperämaasta, jos se on eri kuin tuotteen viejämaa.
- (19) Komission asetuksessa (EY) N:o 889/2008 ⁽¹⁾ vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat luonnonmukaisten tuotteiden tuotantoa, merkintöjä ja valvontaa.
- (20) Koska asetukseen (EY) N:o 1235/2008 sisällytetään uudet määritelmät ”jalostamaton” ja ”jalostettu”, eräiden asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklan i alakohdassa olevaan valmistuksen määritelmään sisältyvien toimien ei katsota olevan jalostusta, minkä vuoksi asetuksen (EY) N:o 889/2008 26 artiklassa vahvistetuista jalostettujen elintarvikkeiden ja rehujen valmistusta koskevista säännöistä tulee epäselviä. Sen vuoksi säännöt, jotka koskevat varoitoimenpiteitä muiden kuin sallittujen aineiden tai tuotteiden aiheuttaman kontaminaatiovaaran ehkäisemiseksi tai sekoittumisen tai vaihtumisen estämiseksi muiden kuin luonnonmukaisten tuotteiden kanssa, olisi muotoiltava uudelleen sen täsmentämiseksi, että niitä sovelletaan tarvittaessa säilömistoihin toteuttaviin toimijoihin. Tätä varten on tarpeen myös sisällyttää ilmaisujen ”säilöminen” ja ”jalostus” määritelmät.
- (21) Myös tuontilähetyksiä koskevien tietojen asetuksen (EY) N:o 889/2008 mukainen toimittaminen olisi tehtävä Traces-järjestelmällä.
- (22) Sähköisen sertifiointijärjestelmän moitteeton toiminta edellyttää, että tietoihin, jotka jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle toimivaltaisista viranomaisista ja tarkastuslaitoksista ja -viranomaisista, on sisällyttävä sähköpostiosoitteet ja Internet-sivut. Kyseisten tietojen toimittamiselle on tarpeen vahvistaa uusi määräaika.
- (23) Sen vuoksi asetuksia (EY) N:o 1235/2008 ja (EY) N:o 889/2008 olisi muutettava.
- (24) Jotta varmistettaisiin joustava siirtymä uuteen sähköiseen sertifiointijärjestelmään, tätä asetusta olisi sovellettava kuuden kuukauden kuluttua sen julkaisemisesta. Tuoteluokan C muutosta, jolla siihen sisällytetään levät mikrolevät mukaan lukien, olisi kuitenkin sovellettava komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2016/673 sen säännöksen soveltamispäivästä, jolla muutetaan asetusta (EY) N:o 889/2008 ⁽²⁾ mikrolevien käytön sallimiseksi elintarvikkeina.

⁽¹⁾ Komission asetus (EY) N:o 889/2008, annettu 5 päivänä syyskuuta 2008, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon, merkintöjen ja valvonnan osalta (EUVL L 250, 18.9.2008, s. 1).

⁽²⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/673, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2016, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon, merkintöjen ja valvonnan osalta annetun asetuksen (EY) N:o 889/2008 muuttamisesta (EUVL L 116, 30.4.2016, s. 8).

(25) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat luonnonmukaisen tuotannon komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1235/2008 muuttaminen

Muutetaan asetusta N:o 1235/2008 seuraavasti:

1) Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 5 ja 6 kohta seuraavasti:

"5. 'lähetyksen tarkastamisella' jäsenvaltion asianomaisen viranomaisen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 882/2004 (*) säädettyjen virallisten tarkastusten puitteissa asetuksen (EY) N:o 834/2007, asetuksen (EY) N:o 889/2008 ja tämän asetuksen vaatimusten täyttymisen osalta tekemää tarkastusta, joka sisältää järjestelmälliset asiakirjojen tarkastukset, satunnaiset tunnistustarkastukset ja tapauksen mukaan riskianalyysiin perustuvat fyysiset tarkastukset, ennen lähetysten luovuttamista vapaaseen liikkeeseen unionissa tämän asetuksen 13 artiklan mukaisesti;

6. 'jäsenvaltion asianomaisella toimivaltaisella viranomaisella' jäsenvaltion asetuksen (EY) N:o 834/2007 27 artiklan 1 kohdan nojalla nimeämää tulliviranomaista, elintarviketurvallisuusviranomaista tai muuta viranomaista, joka vastaa lähetysten tarkastamisesta ja tarkastussertifikaattien vahvistamisesta;

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritettua virallisesta valvonnasta (EUVL L 165, 30.4.2004, s. 1)."

b) lisätään 8–11 kohta seuraavasti:

"8. 'vesiviljelytuotteilla' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013 (*) 4 artiklan 1 kohdan 34 kohdassa määriteltyjä vesiviljelytuotteita;

9. 'jalostamattomalla' jalostamatonta sellaisena kuin kyseistä ilmaisu käytetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 852/2004 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa (**) tarkoitettua jalostamattomien tuotteiden määritelmässä, riippumatta siitä, pakataanko tai merkitäänkö niitä;

10. 'jalostetulla' jalostettua sellaisena kuin kyseistä ilmaisu käytetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 852/2004 2 artiklan 1 kohdan o alakohdassa tarkoitettua jalostettujen tuotteiden määritelmässä, riippumatta siitä, pakataanko tai merkintäänkö niitä;

11. 'saapumispaikalla' paikkaa, jossa tavarat luovutetaan vapaaseen liikkeeseen.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, elintarvikehygieniasta (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1)."

2) Korvataan 4 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. Sen jälkeen, kun komissio on vastaanottanut asianomaisen tarkastuslaitoksen tai tarkastusviranomaisen edustajalta luettelon sisällyttämistä koskevan hakemuksen, joka on komission 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti saataville asettaman mallihakemuksen mukainen, se harkitsee, hyväksyykö ja sisällyttääkö se tarkastuslaitoksen tai tarkastusviranomaisen 3 artiklassa säädettyyn luettelon laatimisessa otetaan huomioon ainoastaan täydelliset hakemukset, jotka on vastaanotettu ennen 31 päivää lokakuuta 2017."

3) Korvataan 7 artiklan 2 kohdan e ja f alakohta seuraavasti:

- "e) d alakohdassa tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen hyväksymän tarkastusviranomaisen tai hyväksymien tarkastusviranomaisten ja hyväksymän tarkastuslaitoksen tai hyväksymien tarkastuslaitosten nimet, osoitteet, sähköpostiosoitteet, internetosoitteet ja tunnusnumerot;
- f) sellaisen viranomaisen tai sellaisten viranomaisten ja sellaisen tarkastuslaitoksen tai sellaisten tarkastuslaitosten, joka tai jotka vastaavat kolmannessa maassa sertifikaattien myöntämisestä unioniin vientiä varten, nimet, osoitteet, sähköpostiosoitteet, internetosoitteet ja tunnusnumerot;"

4) Korvataan 9 artiklan 1 kohdan a alakohta seuraavasti:

- "a) jos sen jälkeen, kun kolmas maa on sisällytetty luetteloon, tehdään muutoksia kolmannessa maassa voimassa oleviin toimenpiteisiin tai niiden soveltamiseen taikka erityisesti kolmannen maan tarkastusjärjestelmään, kyseisen kolmannen maan on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä; jos 7 artiklan 2 kohdan d, e tai f alakohdassa tarkoitettuihin tietoihin tehdään muutoksia, siitä on ilmoitettava komissiolle viipymättä asetuksen (EY) N:o 889/2008 94 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tietojärjestelmää käyttäen;"

5) Korvataan 10 artiklan 3 kohta seuraavasti:

- "3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdan b alakohdassa säädetään, tuotteet, jotka ovat peräisin 7 artiklassa säädettyyn luetteloon sisällytetystä hyväksytystä kolmannesta maasta mutta joita kyseiselle kolmannelle maalle annettu hyväksyntä ei kata, voidaan sisällyttää tässä artiklassa säädettyyn luetteloon."

6) Korvataan 13 artikla seuraavasti:

"13 artikla

Tarkastussertifikaatti

1. Asetuksen (EY) N:o 834/2007 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden lähetyksen, joka tuodaan mainitun asetuksen 33 artiklan mukaisesti, luovutus vapaaseen liikkeeseen unionissa edellyttää, että

- a) jäsenvaltion asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle esitetään alkuperäinen tarkastussertifikaatti;
- b) jäsenvaltion asianomainen toimivaltainen viranomainen on tarkastanut lähetyksen ja vahvistanut tarkastussertifikaatin; ja
- c) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 (*) 158 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun vapaaseen liikkeeseen luovutusta koskevaan tullilmoitukseen on merkitty tarkastussertifikaatin numero.

Lähetysten tarkastaminen ja tarkastussertifikaattien vahvistaminen kuuluvat sen jäsenvaltion asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen tehtäväksi, jossa lähetys luovutetaan vapaaseen liikkeeseen unionissa.

Jäsenvaltioiden on nimettävä alueensa saapumispaikat ja annettava nimetyt saapumispaikat tiedoksi komissiolle.

2. Tarkastussertifikaatin antaa asianomainen tarkastusviranomainen tai -laitos, vahvistaa jäsenvaltion asianomainen toimivaltainen viranomainen ja täyttää ensimmäinen vastaanottaja liitteessä V olevan mallin ja täyttöohjeiden perusteella komission päätöksellä 2003/24/EY (**) perustettua Traces-järjestelmää (Trade Control and Expert System) käyttäen.

Alkuperäinen tarkastussertifikaatti on Traces-järjestelmässä olevan sähköisen todistuksen käsin allekirjoitettu tuloste tai vaihtoehtoisesti tarkastussertifikaatti, joka on allekirjoitettu Traces-järjestelmässä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 910/2014 (***) 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettulla kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella tai sellaisella sähköisellä allekirjoituksella, joka antaa allekirjoitusta vastaavat takeet niiden sähköisiä ja digitoituja asiakirjoja koskevien sääntöjen ja edellytysten mukaisesti, jotka määrittää komission päätöksessä 2004/563/EY, Euratom (****) liitteessä.

Silloin kun alkuperäinen tarkastussertifikaatti on Traces-järjestelmässä olevan sähköisen todistuksen käsin allekirjoitettu tuloste, tarkastusviranomaisten ja -laitosten, jäsenvaltion asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten ja ensimmäisen vastaanottajan on tarkistettava jokaisessa tarkastussertifikaatin myöntämis-, vahvistamis- ja vastaanottamisvaiheessa, että kyseinen tuloste vastaa Traces-järjestelmään kirjattuja tietoja.

3. Jotta tarkastussertifikaatti voidaan hyväksyä vahvistettavaksi, sen on oltava asianomaisen tuotteen tuottajan tai jalostajan tarkastaneen tarkastusviranomaisen tai -laitoksen antama tai jos toimija, joka tekee viimeisen toiminnon valmistuksen suorittamiseksi, on eri kuin tuotteen tuottaja tai jalostaja, viimeisen toiminnon asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklan i alakohdassa tarkoitetun valmistuksen suorittamiseksi tehneen toimijan tarkastaneen tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen antama.

Kyseinen tarkastusviranomainen tai -laitos on

- a) tämän asetuksen liitteessä III kyseisten tuotteiden osalta ja sen kolmannen maan, josta tuotteet ovat peräisin tai tapauksen mukaan jossa viimeinen toiminto valmistuksen suorittamiseksi on tehty, osalta lueteltu tarkastusviranomainen tai -laitos; tai
- b) tämän asetuksen liitteessä IV kyseisten tuotteiden osalta ja sen kolmannen maan, josta tuotteet ovat peräisin tai jossa viimeinen toiminto valmistuksen suorittamiseksi on tehty, osalta lueteltu tarkastusviranomainen tai -laitos;

4. Tarkastussertifikaatin antavan tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on annettava tarkastussertifikaatti ja allekirjoitettava sen 18 kohdassa oleva ilmoitus vasta sen jälkeen kun se on tehnyt asiakirjatarkastuksen kaikkien asiaankuuluvien tarkastusasiakirjojen perusteella, mukaan lukien asianomaisen tuotteen tuotantosuunnitelma, kuljetusasiakirjat ja kaupalliset asiakirjat sekä tehnyt tapauksen mukaan riskianalyyysinsä perusteella lähetykselle fyysisen tarkastuksen.

Kun kyseessä ovat jalostetut tuotteet ja tarkastussertifikaatin antava tarkastusviranomainen tai -laitos on liitteessä III lueteltu tarkastusviranomainen tai -laitos, sen on annettava tarkastussertifikaatti ja allekirjoitettava sen 18 kohdassa oleva ilmoitus vasta sen jälkeen kun se on tarkastanut, että kaikki tuotteen luonnonmukaiset ainesosat ovat mainitussa liitteessä luetellun kolmannen maan hyväksymän tarkastusviranomaisen tai -laitoksen tarkastamia ja sertifioimia tai, jos tarkastussertifikaatin antava tarkastusviranomainen tai -laitos on liitteessä IV lueteltu tarkastusviranomainen tai -laitos, sen on annettava tarkastussertifikaatti ja allekirjoitettava sen 18 kohdassa oleva ilmoitus vasta sen jälkeen kun se on tarkastanut, että kaikki tällaisten tuotteiden luonnonmukaiset ainesosat ovat liitteessä III tai IV luetellun tarkastusviranomaisen tai -laitoksen tarkastamia ja sertifioimia tai että ne ovat tuotettuja ja sertifioituja unionissa asetuksen (EY) N:o 834/2007 mukaisesti.

Jos toimija, joka tekee viimeisen toiminnon valmistuksen suorittamiseksi, on eri kuin tuotteen tuottaja tai jalostaja, tarkastussertifikaatin antavan, liitteessä IV luetellun tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on annettava tarkastussertifikaatti ja allekirjoitettava sen 18 kohdassa oleva ilmoitus vasta sen jälkeen kun se on tehnyt asiakirjatarkastuksen kaikkien asiaankuuluvien tarkastusasiakirjojen perusteella, mukaan lukien kuljetusasiakirjat ja kaupalliset asiakirjat, tarkastanut, että asianomaisen tuotteen tuotanto tai jalostus ovat asianomaisten tuotteiden ja asianomaisen maan osalta asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksytyt tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen tarkastamia ja sertifioimia sekä tehnyt tapauksen mukaan riskianalyyysinsä perusteella lähetykselle fyysisen tarkastuksen.

Tarkastussertifikaatin toisen tai kolmannen alakohdan mukaisesti antavan tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on komission tai jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä viipymättä toimitettava luettelo kaikista luonnonmukaisen tuotantoketjun toimijoista sekä tarkastusviranomaisista tai -laitoksista, joiden valvonnassa kyseiset toimijat harjoittavat toimintaansa.

5. Tarkastussertifikaatti on laadittava yhtenä alkuperäiskappaleena.

Lähetyksen ensimmäinen vastaanottaja tai tarvittaessa maahantuoja voi tehdä tarkastussertifikaatista jäljennöksen tiedottaakseen asiasta tarkastusviranomaisille tai tarkastuslaitoksille asetuksen (EY) N:o 889/2008 83 artiklan mukaisesti. Kaikkiin tällaisiin jäljennöksiin on painettava tai leimattava merkintä 'JÄLJENNÖS'.

6. Tarkastaessaan lähetyksen jäsenvaltion asianomainen toimivaltainen viranomainen tekee alkuperäisen tarkastussertifikaatin 20 kohtaan vahvistusmerkinnän ja palauttaa tarkastussertifikaatin sen esittäneelle henkilölle.

7. Ensimmäinen vastaanottaja täyttää tarkastussertifikaatin 21 kohdan ottaessaan vastaan lähetyksen vahvistaakseen, että lähetys on vastaanotettu asetuksen (EY) N:o 889/2008 34 artiklan mukaisesti.

Tämän jälkeen ensimmäinen vastaanottaja lähettää sertifiikaatin alkuperäiskappaleen sertifiikaatin 11 kohdassa mainitulle maahantuojalle asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan noudattamiseksi.

- (*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).
- (**) Komission päätös 2003/24/EY, tehty 30 päivänä joulukuuta 2002, yhdenmetyin eläinlääkinnällisen tietojärjestelmän kehittämisestä (EYVL L 8, 14.1.2003, s. 44).
- (***) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73).
- (****) Komission päätös 2004/563/EY, Euratom, tehty 7 päivänä heinäkuuta 2004, komission sisäisten menettelysääntöjen muuttamisesta (EUVL L 251, 27.7.2004, s. 9)."

7) Lisätään 13 a – 13 d artikla seuraavasti:

"13 a artikla

Ylivoimainen este tai poikkeukselliset olosuhteet

1. Jos kyseessä on ylivoimainen este tai poikkeukselliset olosuhteet, joiden vuoksi sähköinen järjestelmä ei toimi tai pysyvä yhteys puuttuu, tarkastussertifiikaatit ja niiden otteet voidaan antaa ja vahvistaa 13 artiklan 3–7 kohdan nojalla ilman Traces-järjestelmää tämän artiklan 2, 3 ja 4 kohdan mukaisesti liitteessä V tai VI esitettyjen mallien ja täyttöohjeiden perusteella. Toimivaltaisten viranomaisten, tarkastusviranomaisten, tarkastuslaitosten ja toimijoiden on annettava komissiolle tiedoksi viipymättä kaikki tarvittavat tiedot ja kirjattava ne Traces-järjestelmään kymmenen kalenteripäivän kuluessa järjestelmän palautumisesta toimintakuntoon.

2. Jos tarkastussertifiikaatti annetaan käyttämättä Traces-järjestelmää, se on laadittava jollakin unionin virallisista kielistä ja täytettävä leimoja ja allekirjoituksia lukuun ottamatta joko kokonaan suuraakkosin tai kokonaan konekirjoituksella.

Tarkastussertifiikaatti on laadittava jollakin tulliselvityksen tekevän jäsenvaltion virallisista kielistä. Jäsenvaltion asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa pyytää tarkastussertifiikaatista käännöksen jollekin maansa virallisista kielistä.

Vahvistamattomat muutokset tai poistot mitätöivät sertifiikaatin.

3. Tarkastussertifiikaatin antavan tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on annettava jokaiselle annettulle sertifiikaatille sarjanumero, pidettävä annetuista sertifiikaateista rekisteriä aikajärjestyksessä ja liitettävä niihin myöhemmin Traces-järjestelmän antama sarjanumero.

4. Jos tarkastussertifiikaatti annetaan ja vahvistetaan ilman Traces-järjestelmää, 15 artiklan 1 kohdan toista ja kolmatta alakohtaa ja 15 artiklan 5 kohtaa ei sovelleta.

13 b artikla

Tuoja

Tuojan on merkittävä asetuksen (EU) N:o 952/2013 158 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun vapaaseen liikkeeseen luovutusta koskevaan tulli-ilmoitukseen tarkastussertifiikaatin numero.

13 c artikla

Käyttöoikeudet

Traces-järjestelmän käyttöoikeuksien myöntämisestä asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklan n alakohdassa määritellyille toimivaltaisille viranomaisille, asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksytyille kolmannen maan toimivaltaisille viranomaisille sekä tämän asetuksen liitteessä III tai IV luetelluille tarkastusviranomaisille ja -laitoksille sekä kyseisten käyttöoikeuksien päivittämisestä vastaa komissio. Ennen kuin komissio myöntää Traces-järjestelmän käyttöoikeuden, se tarkistaa asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten, tarkastusviranomaisten ja tarkastuslaitosten tunnistetiedot.

Traces-järjestelmän käyttöoikeuksien myöntämisestä toimijoille, tarkastusviranomaisille ja tarkastuslaitoksille unionissa sekä kyseisten käyttöoikeuksien päivittämisestä vastaavat asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklan alakohdassa määritellyt toimivaltaiset viranomaiset. Ennen kuin toimivaltainen viranomainen myöntää Traces-järjestelmän käyttöoikeuden, se tarkistaa asianomaisten toimijoiden, tarkastusviranomaisten ja tarkastuslaitosten tunnistetiedot. Jäsenvaltion on nimettävä yksi viranomainen, jonka vastuulla on koordinoita yhteistyötä ja yhteydenpitoa komission kanssa tällä alalla.

Toimivaltaisten viranomaisten on annettava myönnettyt käyttöoikeudet komissiolle tiedoksi. Komissio aktivoi kyseiset käyttöoikeudet Traces-järjestelmässä.

13 d artikla

Tietojen eheys ja luettavuus

Traces-järjestelmän on suojattava tämän asetuksen mukaisesti kirjattujen tietojen eheys.

Sen on annettava erityisesti seuraavat takeet:

- a) jokaisen käyttäjän yksiselitteinen tunnistaminen ja käyttöoikeuksien tehokas valvonta, jotta voitaisiin estää tietojen, tiedostojen ja metatiedon laiton, ilkkivaltainen tai luvaton käyttö, tuhoaminen, muuttaminen tai siirtäminen;
- b) fyysiset suojajärjestelmät, joilla järjestelmää suojataan asiattomalta tunkeutumiselta ja ympäristöön liittyviltä tapahtumilta, sekä ohjelmistojen suojausjärjestelmät verkkohyökkäysten torjumiseksi;
- c) tallennetut tiedot ovat sekä fyysisesti että ohjelmistojen kannalta turvallisissa ympäristöissä;
- d) luvattomien muutosten estämiseksi useita eri keinoja sekä tietojen eheyden varmistamiseksi järjestelmät, joiden avulla tarkistetaan, onko tietoja muutettu ajan kuluessa;
- e) kirjausketju menettelyn jokaisesta olennaisesta vaiheesta;
- f) luotettavat järjestelmät tiedostomuunnoksia ja tiedonsiirtoa varten, jotta voidaan varmistaa, että tiedot ovat luettavissa ja käytettävissä koko vaaditun säilytysajan;
- g) riittävän yksityiskohtaiset ja ajantasaiset toiminnallisia ja teknisiä näkökohtia koskevat asiakirjat järjestelmän toiminnasta ja ominaispiirteistä, ja kyseiset asiakirjat aina toiminnallisista ja/tai teknisistä eritelmistä vastuussa olevien organisaation yksiköiden käytettävissä.”

8) Muutetaan 14 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Kun kolmannesta maasta tuleva lähetys asetetaan asetuksessa (EU) N:o 952/2013 säädettyyn tullivarastointiin tai sisäiseen jalostukseen ja sille on tarkoitus tehdä yksi tai useampi toisessa alakohdassa tarkoitetuista käsittelyistä, jäsenvaltion asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen on ennen ensimmäistä käsittelyä tehtävä lähetykselle tämän asetuksen 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettu tarkastus. Tarkastussertifikaatin 19 kohtaan on merkittävä sen tulli-ilmoituksen viitenumero, jolla tavarat ilmoitetaan tullivarastointimenettelyyn tai sisäiseen jalostusmenettelyyn.

Vain seuraavanlaiset käsittelyt ovat sallittuja:

- a) pakkaus tai uudelleenpakkaus; tai
- b) luonnonmukaisesta tuotantotavasta kertovan pakkausmerkinnän lisääminen.

Tällaisen käsittelyn jälkeen lähetykseen on ennen sen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista sovellettava tämän asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä.

Tämän menettelyn jälkeen tarkastussertifikaatin alkuperäiskappale on tarvittaessa palautettava sertifikaatin 11 kohdassa mainitulle lähetysten maahantuojalle asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan noudattamiseksi.”

b) muutetaan 2 kohta seuraavasti:

i) korvataan toinen alakohta seuraavasti:

”Tarkastussertifikaatin 11 kohdassa mainitun tuojan on jokaisen jaosta saadun erän osalta toimitettava Traces-järjestelmällä jäsenvaltion asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle tarkastussertifikaattiote, joka on liitteessä VI vahvistetun mallin ja täyttöohjeiden mukainen. Kun jäsenvaltion asianomainen toimivaltainen viranomainen on tarkastanut erän, se tekee tarkastussertifikaattiotteen 13 kohtaan vahvistusmerkinnän, jotta erä voidaan luovuttaa vapaaseen liikkeeseen. Erän tarkastaminen ja tarkastussertifikaattiotteen vahvistaminen kuuluvat sen jäsenvaltion asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen tehtäväksi, jossa erä luovutetaan vapaaseen liikkeeseen unionissa.”

ii) poistetaan neljäs alakohta.

9) Muutetaan 15 artikla seuraavasti:

a) Lisätään 1 kohtaan toinen ja kolmas alakohta seuraavasti:

”Jos jäsenvaltion asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen lähetykselle tekemässä tarkastuksessa havaitaan säännösten rikkominen tai sääntöjenvastaisuus, jonka vuoksi kieltäydytään vahvistamasta sertifikaattia ja luovuttamasta tuotteita vapaaseen liikkeeseen, kyseisen viranomaisen on viipymättä ilmoitettava kyseisestä säännösten rikkomisesta tai sääntöjenvastaisuudesta komissiolle ja muille jäsenvaltioille Traces-järjestelmällä.”

Jäsenvaltioiden on varmistettava tosiasiallinen ja tehokas koordinointi virallisia tarkastuksia tekevien toimivaltaisten viranomaisten kesken, jotta voidaan vaihtaa viipymättä tietoja sellaisten asetuksen (EY) N:o 834/2007 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden lähetyksiin liittyvistä havainnoista, joissa on luonnonomukaiseen tuotantomenetelmään liittyviä ilmaisuja mutta joiden osalta ei ole ilmoitettu, että ne aiotaan tuoda asetuksen (EY) N:o 834/2007 mukaisesti. Jäsenvaltion asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen on viipymättä ilmoitettava kyseisistä havainnoista komissiolle ja muille jäsenvaltioille Traces-järjestelmällä.”

b) lisätään 5 kohta seuraavasti:

”5. Tuojan tai ensimmäisen vastaanottajan tai näiden tarkastusviranomaisen tai -laitoksen on lähetettävä tuontituotteita koskevia sääntöjen rikkomisia tai sääntöjenvastaisuuksia koskevat tiedot asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille asetuksen (EY) N:o 889/2008 94 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tietojärjestelmän kautta Traces-järjestelmällä.”

10) Korvataan 17 artiklan 3 kohta seuraavasti:

”3. Edellä 1 kohdassa säädetyt tietojärjestelmän avulla on pystyttävä tarvittaessa keräämään tässä asetuksessa tarkoitetut hakemukset, asiakirjat ja tiedot.”

11) Korvataan 18 artiklan toinen kohta seuraavasti:

”Hyväksytyistä maista laadittuun ensimmäiseen luetteloon sisältyvät Argentiina, Australia, Costa Rica, Intia, Israel (*), Sveitsi ja Uusi-Seelanti. Se ei sisällä tämän asetuksen 7 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettuja tunnusnumeroita. Kyseiset tunnusnumerot lisätään ennen 1 päivää heinäkuuta 2010 päivittämällä luettelo 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(* Jäljempänä tällä tarkoitetaan Israelin valtiota, pois luettuina Israelin kesäkuusta 1967 hallinnoimat alueet eli Golanin kukkulat, Gazan alue, Itä-Jerusalem ja muu Länsiranta.”

12) Poistetaan 19 artikla.

13) Lisätään 19 a artikla seuraavasti:

”Artikla 19 a

Sellaisten tarkastussertifikaattien käyttöä koskevat siirtymäsäännökset, joita ei ole annettu Traces-järjestelmässä

Edellä 13 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tarkastussertifikaatteja ja niiden 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja otteita voidaan antaa ja vahvistaa 13 artiklan 3–7 kohdan nojalla ilman Traces-järjestelmää 13 a artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisesti liitteessä V tai VI esitettyjen mallien ja täyttöohjeiden perusteella.”

- 14) Muutetaan liite III tämän asetuksen liitteen I mukaisesti.
- 15) Korvataan liitteessä IV olevassa tuoteluokkien luettelossa ilmaisu ”C Vesiviljelytuotteet ja merilevä” ilmaisulla ”C Jalostamattomat vesiviljelytuotteet ja levä”.
- 16) Korvataan liite V tämän asetuksen liitteellä II.
- 17) Korvataan liite VI tämän asetuksen liitteellä III.

2 artikla

Asetuksen (EY) N:o 889/2008 muuttaminen

Muutetaan asetusta (EY) N:o 889/2008 seuraavasti

- 1) Lisätään 2 artiklaan alakohdat t ja u seuraavasti:

t) ’säilömisellä’ mitä tahansa tuotteille tehtävää toimea, joka on muu kuin kasvatus tai korjuu, mutta jota ei pidetä u alakohdassa tarkoitettuna jalostuksena, mukaan lukien kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004 (*) 2 artiklan 1 kohdan n alakohdassa tarkoitettut toimet ja pois lukien tuotteen pakkaaminen ja merkitseminen;

u) ’jalostamisella’ mitä tahansa asetuksen (EY) N:o 852/2004 2 artiklan 1 kohdan m alakohdassa tarkoitettua toimintaa, mukaan lukien asetuksen (EY) N:o 834/2007 19 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen aineiden käyttö. Pakkaamista ja pakkausmerkintöjen tekemistä ei pidetä jalostamisena.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, elintarvikehygieniasta (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1).”

- 2) Korvataan II osaston otsikko seuraavasti:

”LUONNONMUKAISTEN TUOTTEIDEN TUOTANTOA, SÄILÖMISTÄ, JALOSTUSTA, PAKKAAMISTA, KULJETTAMISTA JA VARASTOINTIA KOSKEVAT SÄÄNNÖT”

- 3) Korvataan II osaston 3 luvun otsikko seuraavasti:

”Säilötyt ja jalostetut tuotteet”

- 4) Korvataan 26 artikla seuraavasti:

”26 artikla

Tuotteiden säilömistä ja jalostettujen rehujen ja elintarvikkeiden tuotantoa koskevat säännöt

1. Tuotteita säilövien tai jalostettuja rehuja tai elintarvikkeita tuottavien toimijoiden on otettava käyttöön kriittisten valmistusvaiheiden systemaattiseen määrittelyyn perustuvat asianmukaiset menettelyt ja pidettävä ne ajan tasalla.

Kyseisten menettelyjen soveltamisella varmistetaan, että säilötyt ja jalostetut tuotteet täyttävät aina luonnonmukaista tuotantoa koskevat säännöt.

2. Toimijoiden on noudatettava 1 kohdassa tarkoitettuja menettelyjä ja pantava ne täytäntöön. Toimijoiden on erityisesti

a) toteutettava varotoimenpiteitä muiden kuin sallittujen aineiden tai tuotteiden aiheuttaman kontaminaatiovaaran ehkäisemiseksi;

- b) toteutettava asianmukaisia puhdistustoimenpiteitä, valvottava niiden tehokkuutta ja pidettävä kirjaa kyseisistä toimenpiteistä;
- c) taattava, ettei muita kuin luonnonmukaisia tuotteita saateta markkinoille viittaamalla niiden merkinnöissä luonnonmukaiseen tuotantotapaan.
3. Jos asianomaisessa valmistusyksikössä valmistetaan tai varastoidaan myös tuotteita, jotka eivät ole luonnonmukaisia, toimijan on
- a) suoritettava toiminnot yhtenäisenä jaksona ja kokonaisina erinä sekä ajallisesti tai paikallisesti erillään niistä samankaltaisista toiminnoista, jotka suoritetaan tuotteille, jotka eivät ole luonnonmukaisia;
- b) varastoitava luonnonmukaiset tuotteet ennen toimintojen suorittamista ja niiden suorittamisen jälkeen eri paikkaan tai eri aikoina kuin tuotteet, jotka eivät ole luonnonmukaisia;
- c) ilmoitettava tarkastusviranomaiselle tai -laitokselle a ja b alakohdassa tarkoitetuista toiminnoista ja pidettävä ajan tasalla olevaa kirjaa kaikista toiminnoista ja jalostetuista määristä;
- d) toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta erät voidaan tunnistaa sekä estää sekoittuminen tai vaihtuminen tuotteisiin, jotka eivät ole luonnonmukaisia;
- e) suoritettava luonnonmukaisia tuotteita koskevat toiminnot vasta tuotantovälineiden asianmukaisen puhdistuksen jälkeen.
4. Rehujen ja elintarvikkeiden jalostuksessa käytettävien lisäaineiden, valmistuksen apuaineiden sekä muiden aineiden ja ainesosien samoin kuin valmistusmenetelmien, kuten savustamisen, on oltava hyvien tuotantotapojen periaatteiden mukaisia.”
- 5) Lisätään 84 artiklaan kolmas kohta seuraavasti:
- ”Tuojan on toimitettava ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettut tiedot käyttäen komission päätöksellä 2003/24/EY (*) perustettua sähköistä Traces-järjestelmää (Trade Control and Expert System).
- (*) Komission päätös 2003/24/EY, tehty 30 päivänä joulukuuta 2002, yhdenneen eläinlääkinnällisen tietojärjestelmän kehittämisestä (EYVL L 8, 14.1.2003, s. 44).”
- 6) Muutetaan 94 artiklan 1 kohta seuraavasti:
- a) Korvataan a ja b alakohta seuraavasti:
- ”a) viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2017 asetuksen (EY) N:o 834/2007 35 artiklan a alakohdassa tarkoitettut tiedot, mukaan lukien sähköposti- ja internetosoitteet, ja tämän jälkeen niiden muutokset aina tarvittaessa;
- b) viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2017 asetuksen (EY) N:o 834/2007 35 artiklan a alakohdassa tarkoitettut tiedot, mukaan lukien sähköposti- ja internetosoitteet, ja tämän jälkeen myös niiden muutokset;”
- b) lisätään e alakohta seuraavasti:
- ”e) viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2017 asetuksen (EY) N:o 1235/2008 2 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten nimet, osoitteet, sähköpostiosoitteet ja internetosoitteet, ja tämän jälkeen myös niiden muutokset.”

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 19 päivästä huhtikuuta 2017 alkaen. Asetuksen 1 artiklan 2 kohtaa sovelletaan kuitenkin tämän asetuksen voimaantulopäivästä ja 1 artiklan 15 kohtaa sovelletaan 7 päivästä toukokuuta 2017.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 14 päivänä lokakuuta 2016.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Jean-Claude JUNCKER

LIITE I

Muutetaan asetuksen (EY) N:o 1235/2008 liite III seuraavasti:

- (1) Lisätään otsikon **"KOLMANSIEN MAIDEN LUETTELO JA 7 ARTIKLASSA TARKOITETUT ASIANOMAISET ERITTELYT"** jälkeen huomautus seuraavasti:

"Huomautus: Asetuksen (EY) N:o 834/2007 17 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti siirtymävaiheen aikana tuotettuja eläimiä ja eläintuotteita ei saa pitää kaupan unionissa siten, että niissä on kyseisen asetuksen 23 ja 24 artiklassa tarkoitettuja mainintoja, joita käytetään tuotteiden merkinnöissä ja mainonnassa. Sen vuoksi tällaiset tuotteet jätetään luokkien B ja D hyväksyntöjen ulkopuolelle kaikkien tässä liitteessä lueteltujen kolmansien maiden osalta."

- (2) Poistetaan Argentiinaa, Australiaa, Costa Ricaa, Intiaa, Israelia, Japania, Sveitsiä, Tunisiaa ja Uutta-Seelantia koskevista kohdista alaviite "(1) Merilevä pois luettuna."

- (3) Muutetaan Argentiinaa koskeva teksti seuraavasti:

a) poistetaan 1 kohdassa tuoteluokkia B ja D koskevat rajoitukset;

b) korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. **Alkuperä:** Argentiinassa viljellyt luokkien A, B ja F tuotteet sekä luokan D tuotteet, jotka on jalostettu Argentiinassa luonnonmukaisesti tuotetuista ainesosista, jotka on viljelty Argentiinassa."

- (4) Korvataan Australiaa koskevan tekstin 2 kohta seuraavasti:

"2. **Alkuperä:** Australiassa viljellyt luokkien A ja F tuotteet sekä luokan D tuotteet, jotka on jalostettu Australiassa luonnonmukaisesti tuotetuista ainesosista, jotka on viljelty Australiassa."

- (5) Muutetaan Costa Ricaa koskeva teksti seuraavasti:

a) korvataan ilmaisu "Vain jalostetut kasvinviljelytuotteet" ilmaisulla "Vain jalostetut kasvituotteet";

b) korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. **Alkuperä:** Costa Ricassa viljellyt luokkien A ja F tuotteet sekä luokan D tuotteet, jotka on jalostettu Costa Ricassa luonnonmukaisesti tuotetuista ainesosista, jotka on viljelty Costa Ricassa."

- (6) Korvataan Israelia koskevan tekstin 2 kohta seuraavasti:

"2. **Alkuperä:** Israelissa viljellyt luokkien A ja F tuotteet sekä luokan D tuotteet, jotka on jalostettu Israelissa luonnonmukaisesti tuotetuista ainesosista, jotka on viljelty Israelissa tai tuotu Israeliin

— joko unionista

— tai kolmannesta maasta, jonka järjestelmä on todettu asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti vastaavaksi."

- (7) Korvataan Japania koskevan tekstin 2 kohta seuraavasti:

"2. **Alkuperä:** Japanissa viljellyt luokkien A ja F tuotteet sekä luokan D tuotteet, jotka on jalostettu Japanissa luonnonmukaisesti tuotetuista ainesosista, jotka on viljelty Japanissa tai tuotu Japaniin

— joko unionista

— tai kolmannesta maasta, jonka osalta Japani on todennut, että tuotteet on tuotettu ja tarkastettu kyseisessä kolmannessa maassa Japanin lainsäädännössä vahvistettuja sääntöjä vastaavien sääntöjen mukaisesti."

(8) Muutetaan Sveitsiä koskeva teksti seuraavasti:

a) poistetaan 1 kohdassa tuoteluokkaa B koskeva rajoitus;

b) korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. **Alkuperä:** Sveitsissä viljellyt luokkien A ja F tuotteet sekä luokkien D ja E tuotteet, jotka on jalostettu Sveitsissä luonnonmukaisesti tuotetuista ainesosista, jotka on viljelty Sveitsissä tai tuotu Sveitsiin

— joko unionista

— tai kolmannesta maasta, jonka osalta Sveitsi on todennut, että tuotteet on tuotettu ja tarkastettu kyseisessä kolmannessa maassa Sveitsin lainsäädännössä vahvistettuja sääntöjä vastaavien sääntöjen mukaisesti.”

(9) Korvataan Tunisiaa koskevan tekstin 2 kohta seuraavasti:

”2. **Alkuperä:** Tunisiassa viljellyt luokkien A ja F tuotteet sekä luokan D tuotteet, jotka on jalostettu Tunisiassa luonnonmukaisesti tuotetuista ainesosista, jotka on viljelty Tunisiassa.”

(10) Poistetaan Yhdysvaltoja koskevan tekstin 1 kohdasta tuoteluokkia A ja D koskevat rajoitukset.

(11) Muutetaan Uutta-Seelantia koskeva teksti seuraavasti:

a) poistetaan 1 kohdassa tuoteluokkia B ja D koskevat rajoitukset;

b) korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. **Alkuperä:** Uudessa-Seelannissa viljellyt luokkien A, B ja F tuotteet sekä luokan D tuotteet, jotka on jalostettu Uudessa-Seelannissa luonnonmukaisesti tuotetuista ainesosista, jotka on viljelty Uudessa-Seelannissa tai tuotu Uuteen-Seelantiin

— joko unionista

— tai kolmannesta maasta, jonka järjestelmä on todettu asetuksen (EY) N:o 834/2007 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti vastaavaksi,

— tai kolmannesta maasta, jonka tuotanto- ja tarkastussäännöt on tunnustettu MAF Official Organic Assurance Programme -ohjelmaa vastaaviksi tämän maan toimivaltaisen viranomaisen toimittamien vakuutusten ja tietojen perusteella MAF:n laatimien säännösten mukaisesti ja edellyttäen, että tuodaan vain Uudessa-Seelannissa valmistettuihin luokan D tuotteisiin sisällytettäväksi tarkoitettuja luonnonmukaisesti tuotettuja ainesosia, joiden osuus maatalousperäisistä tuotteista on enintään 5 prosenttia.”

(12) Korvataan Korean tasavaltaa koskevan tekstin 2 kohta seuraavasti:

”2. **Alkuperä:** luokan D tuotteet, jotka on jalostettu Korean tasavallassa luonnonmukaisesti tuotetuista ainesosista, jotka on viljelty Korean tasavallassa tai tuotu Korean tasavaltaan

— joko unionista

— tai kolmannesta maasta, jonka osalta Korean tasavalta on todennut, että tuotteet on tuotettu ja tarkastettu kyseisessä kolmannessa maassa Korean tasavallan lainsäädännössä vahvistettuja sääntöjä vastaavien sääntöjen mukaisesti.”

—

LIITE II

"LIITE V

EUROOPAN UNIONIIN TUOTAVIEN LUONNONMUKAISESTI TUOTETTujen TUOTTEIDEN TARKASTUSSERTIFIKAATTI

1. Tarkastussertifikaatin antava tarkastuslaitos tai -viranomainen (nimi, osoite ja koodi)	2. Neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007: — 33 artiklan 2 kohta ☐ tai — 33 artiklan 3 kohta ☐										
3. Tarkastussertifikaatin sarjanumero	4. Viejä (nimi ja osoite)										
5. Tuotteen tuottaja tai jalostaja (nimi ja osoite)	6. Tarkastuslaitos tai -viranomainen (nimi, osoite ja koodi)										
7. Alkuperämaa	8. Viejämaa										
9. Maa, jossa tulliselvitys tehdään / Saapumispaikka	10. Määrämaa										
11. Tuoja (nimi, osoite ja EORI-numero)	12. Ensimmäinen vastaanottaja unionissa (nimi ja osoite)										
13. Tuotteen kuvaus <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 20%;">CN-koodi</th> <th style="width: 20%;">Kauppanimi</th> <th style="width: 20%;">Pakkausten lukumäärä</th> <th style="width: 20%;">Erän numero</th> <th style="width: 20%;">Nettopaino</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		CN-koodi	Kauppanimi	Pakkausten lukumäärä	Erän numero	Nettopaino					
CN-koodi	Kauppanimi	Pakkausten lukumäärä	Erän numero	Nettopaino							
14. Kontin numero	15. Sinetin numero	16. Kokonaisbruttopaino									
17. Kuljetusväline ennen unionin saapumispaikkaa Kuljetusmuoto Tunnistetiedot Kansainvälinen kuljetusasiakirja											

18. Sertifikaatin antavan 1 kohdassa tarkoitetun tarkastusviranomaisen tai -laitoksen ilmoitus

Tämä sertifikaatti on myönnetty asetuksen (EY) N:o 1235/2008 13 artiklan 4 kohdassa edellytettyjen tarkastusten perusteella ja edellä mainitut tuotteet on saatu sellaisia luonnonmukaisen tuotantotavan tuotanto- ja tarkastussääntöjä noudattaen, jotka katsotaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 mukaisesti vastaaviksi.

Päiväys

Valtuutetun henkilön nimi ja allekirjoitus

Tarkastussertifikaatin myöntävän viranomaisen tai laitoksen leima

19. Tullivaraostointi Sisäinen jalostus

Toimijan nimi ja osoite:

Tarkastuslaitos tai -viranomainen (nimi, osoite ja koodi):

Tulli-ilmoituksen viitenumero tullivaraostointia tai sisäistä jalostusta varten:

20. Jäsenvaltion asianomainen toimivaltainen viranomainen on tarkastanut lähetyksen ja vahvistanut tarkastussertifikaatin.

Viranomainen ja jäsenvaltio:

Päiväys:

Valtuutetun henkilön nimi ja allekirjoitus

Leima

21. Ensimmäisen vastaanottajan ilmoitus.

Tuotteet on vastaanotettu asetuksen (EY) N:o 889/2008 34 artiklan mukaisesti.

Yrityksen nimi:

Päiväys:

Valtuutetun henkilön nimi ja allekirjoitus

Täyttöohjeet

- 1 kohta: Asetuksen (EY) N:o 1235/2008 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun kolmannen maan tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen nimi, osoite ja koodi. Tämä taho täyttää myös 4 ja 18 kohdan.
- 2 kohta: Tässä kohdassa ilmoitetaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 säännökset, jotka koskevat tämän sertifiikaatin antamista ja käyttöä; ilmoittakaa asianomaiset säännökset.
- 3 kohta: Asetuksen (EY) N:o 1235/2008 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun tarkastussertifiikaatin sarjanumero, jonka Traces-järjestelmä antaa automaattisesti, lukuun ottamatta tapauksia, joissa sovelletaan 13 a artiklan 3 kohtaa.
- 4 kohta: Sen toimijan nimi ja osoite, joka vie tuotteet 8 kohdassa mainitusta maasta. Viejä on toimija, joka tekee 13 kohdassa mainituille tuotteille viimeisen toiminnon asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklan i alakohdassa tarkoitetun valmistuksen suorittamiseksi ja joka sinetöi tuotteet asianmukaisiin pakkauksiin tai säilöihin asetuksen (EY) N:o 889/2008 34 artiklan mukaisesti.
- 5 kohta: Yksi tai useampi toimija, joka tuotti tai jalosti tuotteet 7 kohdassa mainitussa kolmannessa maassa.
- 6 kohta: Yksi tai useampi tarkastuslaitos tai -viranomainen, joka valvoo sitä, onko tuotteiden tuotanto tai jalostus luonnollista tuotantoa koskevien sääntöjen mukaista 7 kohdassa mainitussa kolmannessa maassa.
- 7 kohta: Alkuperämaa tarkoittaa maata/maita, jossa/joissa tuote on tuotettu/viljelty tai jalostettu.
- 8 kohta: Viejää tarkoittaa maata, jossa tuotteelle on tehty viimeinen toiminto asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklan i alakohdassa tarkoitetun valmistuksen suorittamiseksi ja jossa se on sinetöity asianmukaisiin pakkauksiin tai säilöihin.
- 9 kohta: Maa, jossa tulliselvitys tehdään, tarkoittaa maata, jossa lähetys luovutetaan vapaaseen liikkeeseen Euroopan unioniin. Saapumisaika on vapaaseen liikkeeseen luovutuspaikka, ja se merkitään Yhdistyneiden Kansakuntien määräasemia koskevan säännösten (UN/LOCODE) mukaisesti (viisi kirjainta).
- 10 kohta: Määrämaa tarkoittaa ensimmäisen vastaanottajan maata Euroopan unionissa.
- 11 kohta: Tuojan asetuksen (EU) N:o 952/2013 9 artiklassa säädetty taloudellisen toimijan rekisteröinti- ja tunnistenumero (EORI-numero). Tuoja tarkoittaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä Euroopan unionissa. Tuoja esittää lähetysten luovutettavaksi vapaaseen liikkeeseen unionissa joko itse tai edustajan välityksellä.
- 12 kohta: Lähetysten ensimmäisen vastaanottajan nimi ja osoite Euroopan unionissa. Ensimmäinen vastaanottaja tarkoittaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle lähetys toimitetaan ja joka huolehtii sen käsittelystä ja/tai kaupan pitämisestä. Ensimmäisen vastaanottajan on täytettävä myös 24 kohta.
- 13 kohta: Tuotteen kuvaus, joka sisältää tuotteen yhdistetyn nimikkeistön koodin (mahdollisuuksien mukaan kahdeksannumeroinen koodi), kaupan nimi, pakkausten (laatikoiden, pahvirasioiden, säkkien, sankojen jne.) lukumäärä, erän numero ja nettopaino
- 14 kohta: Vapaaehtoinen
- 15 kohta: Vapaaehtoinen
- 16 kohta: Kokonaisbruttopaino ilmaistuna asianmukaisena yksikkönä (kilogrammaa nettopainona, litraa jne.).
- 17 kohta: Kuljetusväline saapumisaikkaan tultaessa
Kuljetusmuoto: lentokone, alus, juna, ajoneuvo, muu.
Kuljetusvälineen tunnistetiedot: lentokoneesta lennon numero, aluksesta laivan nimi/nimet, junasta junan tunnistetiedot ja vaunun numero, ajoneuvosta rekisterinumero ja mahdollinen perävaunun rekisterinumero.
Kun kyseessä on lautta, mainitaan alus ja ajoneuvo sekä ajoneuvon tunnistetiedot ja lauttavuoro.
- 18 kohta: Sertifiikaatin antavan tarkastusviranomaisen tai -laitoksen ilmoitus. Allekirjoituksen ja leiman on oltava erivärisiä kuin painoväri.
- 19 kohta: Jäsenvaltion asianomainen toimivaltainen viranomainen tai tuoja täyttää.
- 20 kohta: Jäsenvaltion asianomainen toimivaltainen viranomainen täyttää tarvittaessa ennen asetuksen 1235/2008 14 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa tehtäviä käsittely- tai jakotoimia ja 13 artiklan 1 kohdan mukaisen tarkastuksen yhteydessä.
- 21 kohta: Lähetysten ensimmäinen vastaanottaja täyttää tuotteiden vastaanoton yhteydessä tehtyään asetuksen (EY) N:o 889/2008 34 artiklassa tarkoitetut tarkastukset.”

14. Erän vastaanottajan ilmoitus

Erä on vastaanotettu asetuksen (EY) N:o 889/2008 33 artiklan mukaisesti.

Yrityksen nimi

Päiväys:

Valtuutetun henkilön nimi ja allekirjoitus

Täyttöohjeet

Ote nro .....: Tämän otteen numero vastaa alkuperäisen lähetyksen jaosta saadun erän numeroa.

1 kohta: Kolmannessa maassa sijaitsevan, otteen perustana olevan tarkastussertifikaatin myöntäneen tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen nimi, osoite ja koodi.

2 kohta: Tässä kohdassa ilmoitetaan asetuksen (EY) N:o 834/2007 säännökset, jotka koskevat tämän otteen antamista ja käyttöä; ilmoitetaan asianomaiset säännökset, joiden mukaisesti kyseessä oleva lähetyksen tuotiin; katso otteen perustana olevan tarkastussertifikaatin 2 kohta.

3 kohta: Asetuksen (EY) N:o 1235/2008 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun otteen perustana olevan tarkastussertifikaatin sarjanumero, jonka Traces-järjestelmä antaa automaattisesti, lukuun ottamatta tapauksia, joissa sovelletaan 13 a artiklan 3 kohtaa.

4 kohta: Toimija, joka fyysisesti jakaa lähetyksen eriin, tai kyseisestä toimesta vastaava toimija.

5 kohta: Tarkastuslaitos tai -viranomainen, joka vastaa lähetyksen jakaneen toimijan tarkastamisesta.

Kohdat 6, 7 ja 8: Katso vastaavat tiedot otteen perustana olevasta tarkastussertifikaatista.

9 kohta: Maa, jossa tulliselvitys tehdään, tarkoittaa maata, jossa lähetyksen luovutetaan vapaaseen liikkeeseen Euroopan unioniin. Saapumispaikka on vapaaseen liikkeeseen luovutuspaikka, ja se merkitään Yhdistyneiden Kansakuntien määräasemia koskevan säännösten (UN/LOCODE) mukaisesti (viisi kirjainta).

10 kohta: Määrämaa tarkoittaa ensimmäisen vastaanottajan maata Euroopan unionissa.

11 kohta: (Jakamalla saadun) erän vastaanottaja Euroopan unionissa.

12 kohta: Tuotteen kuvaus, joka sisältää tuotteen yhdistetyn nimikkeistön koodin (mahdollisuuksien mukaan kahdeksannumeroinen koodi), pakkausten (laatikoiden, pahvirasioiden, säkkien, sankojen jne.) lukumäärä, nettopaino ilmaistuna asianmukaisena yksikkönä (kilogrammaa nettopainona, litraa jne.) ja otteen perustana olevan tarkastussertifikaatin 13 kohdassa mainittu nettopaino.

13 kohta: Jäsenvaltion asianomainen toimivaltainen viranomainen täyttää jokaisen asetuksen (EY) N:o 1235/2008 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta jaosta saadun erän osalta.

14 kohta: Täytetään erän vastaanoton yhteydessä sen jälkeen, kun vastaanottaja on tehnyt asetuksen (EY) N:o 889/2008 33 artiklassa tarkoitetut tarkastukset.

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2016/1843,**annettu 18 päivänä lokakuuta 2016,****siirtymätoimenpiteistä sovellettaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 882/2004 siltä osin kuin on kyse virallista testausta *Trichinellan* varalta suorittavien virallisten laboratorioiden akkreditoinnista****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 63 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EY) N:o 882/2004 säädetään merkittävistä muutoksista virallista valvontaa koskeviin sääntöihin ja menettelyihin. Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2006. Joidenkin näiden sääntöjen ja menettelyjen soveltaminen välittömästi kyseisestä päivämäärästä lähtien olisi kuitenkin joissakin tapauksissa aiheuttanut käytännön ongelmia.
- (2) Asetuksen (EY) N:o 882/2004 mukaan laboratoriot, jotka suorittavat virallisen valvonnan yhteydessä otettujen näytteiden analyysin, on akkreditoitava tietyjen siinä mainittujen eurooppalaisten standardien mukaisesti. Komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 702/2013 ⁽²⁾ säädetään kuitenkin tietyistä siirtymätoimenpiteistä, mukaan lukien poikkeus tästä laboratorioita koskevasta vaatimuksesta, jotta uusien sääntöjen ja menettelyjen täysimääräiseen täytäntöönpanoon siirtyminen sujuisi ongelmitta. Täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 702/2013 sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2016.
- (3) Komission 28 päivänä heinäkuuta 2009 antamassa kertomuksessa ⁽³⁾ neuvostolle ja Euroopan parlamentille 29. huhtikuuta 2004 annettujen Euroopan parlamentin ja neuvoston hygienia-asetusten (EY) N:o 852/2004, 853/2004 ja 854/2004 soveltamisesta saaduista kokemuksista ”pyritään antamaan tietoja kokemuksista, myös esiin tulleista vaikeuksista, joita kaikilla asiaan liittyvillä toimijoilla on ollut hygienia-asetusten täytäntöönpanossa vuosina 2006, 2007 ja 2008”, jäljempänä ’kertomus’.
- (4) Kertomuksessa esitetään saadut kokemukset siirtymätoimenpiteistä, myös asetuksessa (EY) N:o 882/2004 säädettyistä. Kertomuksessa todetaan, että teurastamoissa sijaitsevien laboratorioiden akkreditoinnissa on edelleen vaikeuksia.
- (5) Komissio antoi 6 päivänä toukokuuta 2013 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä, kasvien lisäysaineistoa ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi ⁽⁴⁾. Ehdotetussa asetuksessa säädetään asetuksen (EY) N:o 882/2004 kumoamisesta sekä mahdollisuudesta poiketa virallisten laboratorioiden akkreditointivaatimuksesta, jos niiden tehtävänä on ainoastaan *Trichinellan* osoittaminen lihasta.
- (6) Sen vuoksi tässä asetuksessa olisi säädettävä siirtymätoimenpiteiden jatkamisesta siihen saakka, kunnes Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat hyväksyneet kyseisen uuden asetuksen.
- (7) Sen vuoksi olisi säädettävä täydentävästä siirtymäkaudesta, jonka aikana sovelletaan edelleen asiaankuuluvia siirtymätoimenpiteitä, joista säädetään nykyisin täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 702/2013.

⁽¹⁾ EUVL L 165, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 702/2013, annettu 22 päivänä heinäkuuta 2013, siirtymätoimenpiteistä sovellettaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 882/2004 siltä osin kuin on kyse virallista testausta *Trichinellan* varalta suorittavien virallisten laboratorioiden akkreditoinnista ja komission asetuksen (EY) N:o 1162/2009 muuttamisesta (EUVL L 199, 24.7.2013, s. 3).

⁽³⁾ KOM(2009) 403 lopullinen.

⁽⁴⁾ COM(2013) 265 final.

- (8) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevän pysyvän komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Tässä asetuksessa säädetään asetuksen (EY) N:o 882/2004 soveltamista koskevista siirtymätoimenpiteistä, joita sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2017 alkavan ja 31 päivänä joulukuuta 2020 päättyvän siirtymäkauden ajan.

2 artikla

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EY) N:o 882/2004 12 artiklan 2 kohdassa säädetään, toimivaltainen viranomainen voi nimetä virallista testausta *Trichinellan* varalta suorittavan, teurastamossa tai riistankäsittelylaitoksessa sijaitsevan laboratorion, vaikka sillä ei ole kyseisen kohdan a alakohdassa mainitun eurooppalaisen standardin mukaista akkreditointia, edellyttäen että laboratorio antaa toimivaltaiselle viranomaiselle riittävät takeet siitä, että käytössä on laadunvalvontajärjestelmä niille näytteiden analyysille, jotka se suorittaa virallisen valvonnan yhteydessä.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2017 alkaen 31 päivään joulukuuta 2020.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18 päivänä lokakuuta 2016.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Jean-Claude JUNCKER

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2016/1844,**annettu 18 päivänä lokakuuta 2016,****kiinteistä tuontiarvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ⁽¹⁾,

ottaa huomioon neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä hedelmä- ja vihannesalan sekä hedelmä- ja vihannesjalostealan osalta 7 päivänä kesäkuuta 2011 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 ⁽²⁾ ja erityisesti sen 136 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 543/2011 säädetään Uruguayn kierroksen monenvälisen kauppaneuvottelujen tulosten soveltamiseksi perusteista, joiden mukaan komissio vahvistaa kolmansista maista tapahtuvan tuonnin kiinteät arvot mainitun asetuksen liitteessä XVI olevassa A osassa luetelluille tuotteille ja ajanjaksoille.
- (2) Kiinteä tuontiarvo lasketaan joka työpäivä täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 136 artiklan 1 kohdan mukaisesti ottaen huomioon päivittäin vaihtuvat tiedot. Sen vuoksi tämän asetuksen olisi tultava voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 136 artiklassa tarkoitetut kiinteät tuontiarvot vahvistetaan tämän asetuksen liitteessä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18 päivänä lokakuuta 2016.

*Komission puolesta,
puheenjohtajan nimissä
Jerzy PLEWA*

*Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston
pääjohtaja*

⁽¹⁾ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.

⁽²⁾ EUVL L 157, 15.6.2011, s. 1.

LIITE

Kiinteät tuontiarvot tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi

(EUR/100 kg)		
CN-koodi	Kolmansien maiden koodi ⁽¹⁾	Kiinteä tuontiarvo
0702 00 00	MA	133,9
	ZZ	133,9
0707 00 05	TR	145,2
	ZZ	145,2
0709 93 10	TR	154,9
	ZZ	154,9
0805 50 10	AR	91,3
	CL	95,5
	TR	85,9
	UY	51,6
	ZA	73,6
	ZZ	79,6
	0806 10 10	BR
0808 10 80	EG	169,2
	TR	151,7
	ZZ	199,8
	AR	191,8
	AU	196,9
	BR	124,9
	CL	154,2
0808 30 90	NZ	137,0
	ZA	117,5
	ZZ	153,7
	CN	75,0
	TR	134,9
	ZZ	105,0

⁽¹⁾ Kolmansien maiden kanssa käytävää ulkomaankauppaa koskevista yhteisön tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 471/2009 täytäntöönpanosta maa- ja alueluokituksen ajan tasalle saattamisen osalta 27 päivänä marraskuuta 2012 annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1106/2012 (EUVL L 328, 28.11.2012, s. 7) vahvistettu maanimikkeistö. Koodi "ZZ" tarkoittaa "muuta alkuperää".

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2016/1845,**annettu 18 päivänä lokakuuta 2016,****maidontuotannon vähentämistä delegoidun asetuksen (EU) 2016/1612 mukaisesti koskeviin tukihakemuksiin sovellettavan jakokertoimen vahvistamisesta**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ⁽¹⁾,

ottaa huomioon tuen myöntämisestä maidontuotannon vähentämiseksi 8 päivänä syyskuuta 2016 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2016/1612 ⁽²⁾ ja erityisesti sen 4 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Delegoidussa asetuksessa (EU) 2016/1612 säädetään tuesta maidontuottajille, jotka sitoutuvat kolmen kuukauden ajaksi vähentämään lehmänmaidon toimituksiaan. Kyseinen tuki maksetaan tukihakemusten perusteella. Jos käsiteltäviksi hyväksyttävien ja uskottaviksi todettujen tukihakemusten kattama yhteenlaskettu määrä ylittää kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kokonaismäärän, jäsenvaltioiden on sovellettava kunkin tukihakemuksen kattamaan määrään jakokerrointa.
- (2) Vuoden 2016 marras- ja joulukuuta ja vuoden 2017 tammikuuta koskevan kauden osalta jätettyjen tukihakemusten kattamat määrät ylittävät kokonaismäärän. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa jakokerroin.
- (3) Delegoidun asetuksen (EU) 2016/1612 nopean täytäntöönpanon varmistamiseksi tämän asetuksen olisi tultava voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Lehmänmaidon toimitusten vähentämistä marras- ja joulukuussa 2016 ja tammikuussa 2017 delegoidun asetuksen (EU) 2016/1612 mukaisesti koskevien tukihakemusten kattamiin määriin sovellettava jakokerroin on 0,12462762.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18 päivänä lokakuuta 2016.

*Komission puolesta,
puheenjohtajan nimissä
Jerzy PLEWA*

*Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston
pääjohtaja*

⁽¹⁾ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.

⁽²⁾ EUVL L 242, 9.9.2016, s. 4.

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2016/1846,

annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016,

toimenpiteestä SA.41187 (2015/C) (ex 2015/NN), jonka Unkari on toteuttanut tupakkateollisuusyrityksiltä perittävän terveystuon osalta

(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4049)

(Ainoastaan unkarinkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

huomioi sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen ⁽¹⁾ mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Komission tietoon tuli maaliskuussa 2015, että Unkari on säätänyt uudesta tupakkateollisuusyrityksiltä perittävästä terveystuonosta. Komissio lähetti 13 päivänä huhtikuuta 2015 päivätyllä kirjeellä Unkarille toimenpiteeseen liittyvän tietopyynnön, jolla se lisäksi ilmoitti Unkarin viranomaisille harkitsevansa tuen keskeyttämistä koskevan välipäätöksen tekemistä neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ⁽²⁾ 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- (2) Unkari vastasi tietopyyntöön 12 päivänä toukokuuta 2015 päivätyllä kirjeellä. Unkari ei kuitenkaan kommentoinut mahdollisuutta, että komissio tekee tuen keskeyttämistä koskevan välipäätöksen.
- (3) Komissio ilmoitti Unkarille 15 päivänä heinäkuuta 2015 päättäneensä aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'perussopimus', 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn tupakkateollisuusyrityksiltä perittävästä terveystuonosta, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös'. Lisäksi komissio määräsi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään toimenpiteen keskeytettäväksi välittömästi.
- (4) Menettelyn aloittamista koskeva päätös julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽³⁾. Komissio kehotti päätöksessä asianomaisia esittämään huomautuksensa toimenpiteestä.
- (5) Komissio sai huomautuksia kahdelta asianomaiselta osapuolelta. Komissio toimitti huomautukset 20 päivänä lokakuuta 2015 Unkarille, jolle annettiin mahdollisuus vastata niihin. Unkari ei kuitenkaan ottanut kantaa esitettyihin huomautuksiin.

2. TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

- (6) Unkarin parlamentti hyväksyi 16 päivänä joulukuuta 2014 tupakkateollisuusyrityksiin vuonna 2015 kohdistuvan terveystuonosta koskevan lain nro XCIV 2014, jäljempänä 'laki'. Laissa säädetään terveystuonoksi kutsutusta verosta, jota peritään tupakkatuotteiden valmistamisesta ja kaupasta saatavasta vuotuisesta liikevaihdosta

⁽¹⁾ EUVL C 277, 21.8.2015, s. 24.

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1999, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁽³⁾ Ks. alaviite 1.

Unkarissa ja jota sovelletaan jo olemassa olevan yritysverojen, erityisesti yhteisöveron, lisäksi. Veroa peritään valtuutetuilta varastonpitäjiltä, maahantuojilta ja rekisteröidyiltä tupakkatuotteiden kauppiailta. Lain tarkoituksena on ilmoitettu lisävarojen kerääminen terveydenhuoltojärjestelmän terveyspalvelujen laadun parantamiseen.

- (7) Terveysmaksu kannetaan tupakkatuotteiden valmistamisesta ja kaupasta saatavasta vuotuisesta liikevaihdosta Unkarissa verovuotta edeltävältä vuodelta, jos yrityksen näistä toimista saama liikevaihto muodostaa vähintään 50 prosenttia yrityksen vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta. Liikevaihdosta ei vähennetä kustannuksia verovuoden aikana tehtyjä investointeja lukuun ottamatta. Terveysmaksu on luonteeltaan progressiivinen vero. Sovellettavan maksun määrä riippuu veronmaksajan vuotuisesta liikevaihdosta seuraavasti:
- alle 30 miljardin forintin liikevaihdosta: 0,2 prosenttia, kuitenkin vähintään 30 miljoonaa forintia
  - 30–60 miljardin forintin liikevaihdosta: 2,5 prosenttia
  - yli 60 miljardin forintin liikevaihdosta: 4,5 prosenttia.
- (8) Lain 6 §:n 6 momentin mukaan terveysmaksuverosta aiheutuvaa verorasitetta on mahdollista vähentää jopa 80 prosenttia, jos yhtiö tekee Unkarin vuoden 2000 kirjanpitolain (*) nro C 3 §:n 4 momentin 7 kohdan määritelmän mukaisia investointeja. Vähennys vastaa positiivista eroa seuraavien määrien välillä: 30 prosenttia verovuonna tehtyihin investointeihin käytetystä määrästä ja investointihankkeen toteutukseen käytetty valtiolta tai EU:lta saadun tuen määrä.
- (9) Laki edellyttää, että veroilmoitus on jätettävä viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2015 ja että terveysmaksu on maksettava 30 päivän kuluessa tästä määräajasta.
- (10) Laki astui voimaan 1 päivänä helmikuuta 2015 ja sitä oli tarkoitus soveltaa alkuperäisessä muodossaan väliaikaisesti 31 päivään joulukuuta 2015 saakka. Unkarin virallisessa lehdessä julkaistiin 24 päivänä kesäkuuta 2015 lakimuutos, jolla terveysmaksusta tehtiin pysyvä.

3. MUODOLLINEN TUTKINTAMENETTELY

3.1 Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen syyt

- (11) Komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn tehtyään alustavan päätelmän, jonka mukaan terveysmaksun progressiivinen rakenne (verokannat ja liikevaihtoasteikot) sekä mahdollisuus keventää verovelvollisuutta tekemällä tietynlaisia ehdot täytettäviä investointeja, jäljempänä 'kiistanalaiset toimenpiteet', katsotaan sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi valtiontueksi.
- (12) Komissio oli sitä mieltä, että laissa säädetyillä progressiivisilla veroilla asetetaan yrityksiä eriarvoiseen asemaan niiden liikevaihdon perusteella ja myönnetään valikoiva etu yrityksille, joiden liikevaihto on pienempi, eli pienemmille yrityksille. Komissio ei ollut vakuuttunut siitä, että liikevaihdoltaan suuremmilla yrityksillä olisi suurempi vaikutus tuotemarkkinoihin ja että niiden aiheuttamat tupakointiin liittyvät kielteiset terveysvaikutukset olisivat niin paljon merkittävämpiä, että progressiivisen verotuksen soveltaminen olisi perusteltua, kuten Unkarin viranomaiset olivat esittäneet.
- (13) Komissio oli lisäksi sitä mieltä, että veronmaksajan mahdollisuus keventää verovelvollisuutta toteuttamalla investointeja antaa valikoivan edun tällaisia investointeja toteuttaville yrityksille. Lisäksi komissio totesi, että mahdollisuus keventää verovelvollisuutta toteuttamalla investointeja, joiden tarkoituksena on lisätä yrityksen tuotanto- ja myyntikapasiteettia, vaikuttaisi olevan ristiriidassa terveysmaksun esitetyn tavoitteen kanssa, joka on kerätä lisävaroja terveydenhuoltojärjestelmälle ja parantaa terveydenhuoltopalvelujen laatua kun otetaan huomioon, että tupakointi on merkittävä tekijä lukuisien sairauksien kehittymisessä ja että tupakointi lisää terveydenhuollon kustannuksia merkittävästi.

(*) Lain mukaan "investointeihin" kuuluvat aineellisten omaisuuserien osto tai luominen, yrityksen oma aineellisten omaisuuserien valmistaminen, toimet, joita toteutetaan ostetun aineellisen omaisuuserän aiottuun käyttötarkoitukseen asentamista tai sen käyttöä varten ennen sen asentamista tai normaalia käyttöönottoa (kuljetus, tulliselvitys, välitystoiminta, perustusten luominen, asennus, ja kaikki aineellisen omaisuuserän ostoon liittyvät toimet, kuten suunnittelu, valmistelu, järjestely, lainanotto ja vakuuttaminen); investointeihin kuuluvat myös toiminnot, jotka liittyvät muiden edellä lueteltujen toimintojen lisäksi ja kyseisiin toimintoihin liittyen olemassa olevan aineellisen omaisuuserän parantamiseen, käyttötarkoituksen vaihtamiseen, muuntamiseen tai suoraan käyttöä tai kapasiteetin lisäämiseen.

- (14) Tämän vuoksi komissio on katsonut alustavasti, etteivät verojärjestelmän luonne tai yleinen rakenne vaikuttaisi oikeuttavan kiistanalaisia toimenpiteitä eivätkä ne vaikuttaisi soveltuvan sisämarkkinoille.

3.2 Kolmannen osapuolen huomautukset

- (15) Komissio sai huomautuksia kahdelta asianomaiselta osapuolelta, jotka pitivät menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä hyödyllisenä ja yhtyivät komission alustavaan, valtiontukea koskevaan arviointiin. Ne ilmaisivat huolensa mahdollisista ko. lakiin tehtävistä muutoksista sekä muista vastaavista toimenpiteistä, joita Unkarin viranomaiset saattaisivat vastaisuudessa hyväksyä.
- (16) Yksi asianomaisista osapuolista painotti, että verovelvollisuuden keventämisen ehdot täyttävien investointien toteuttaminen koskisi yksinomaan Unkarissa toteutettavia investointeja, sillä Unkarin valmisteverolainsäädännön mukaan yhtiön on oltava perustettu ja sen johdon täytyy olla Unkarissa, jotta yhtiö saisi luvan myydä tai valmistaa tupakkatuotteita Unkarissa. Näin ollen lain soveltamisalaan kuuluisivat joko Unkarissa tehtyjä kotimaisessa omistuksessa olevien unkarilaisten yhtiöiden tekemät tai monikansallisten yhtiöiden Unkarissa asuvien tytäryhtiöiden tekemät investoinnit.

3.3 Unkarin viranomaisten kanta

- (17) Unkarin viranomaiset ovat eri mieltä komission kanssa siitä, että kiistanalaiset toimenpiteet olisivat valtiontukea. Ne esittävät ennen kaikkea, etteivät toimenpiteet ole valikoivia. Verojen progressiivisuudesta Unkarin viranomaiset toteavat, että julkisen rasiituksen kysymyksen osalta viitekehys on veropohjan ja verokannan määrittelemä (progressiivisuuteen perustuva verokantajärjestelmä mukaan lukien), ja että yritykset, joilla on samansuuruinen liikevaihto, ovat tosiasiallisesti toisiinsa rinnastettavissa. Progressiivisessa verojärjestelmässä sovelletaan siis samaa veroasteikon mukaista veroprosenttia yhteisöihin, joiden veropohja on arvioitu samaksi, eli näihin yhteisöihin kohdistuu myös sama lasketun veron määrä. Unkarin viranomaisten mielestä tällä progressiivisella verojärjestelmällä ei aseteta yrityksiä eriarvoiseen asemaan, sillä samassa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa oleviin yrityksiin sovelletaan samaa veroprosenttia, joten järjestelmä ei ole valikoiva.
- (18) Investointeja tekemällä saatavista verohuojennuksista Unkarin viranomaiset esittävät, ettei laissa erotella investointityyppejä tai arvoja, eikä investointeja toteuttavien toiminnanharjoittajienkaan välille tehdä eroa. Samanarvoisia investointeja toteuttavat yritykset ovat samassa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa. Unkarin viranomaiset korostavat, etteivät verohuojennukset koske yksinomaan Unkarissa toteutettuja investointeja, ja että investointien arvoa laskettaessa voidaan huomioida kaikkien toteutettujen investointien arvo. Unkarin viranomaiset huomauttavat lisäksi, että investoinnin arvo lasketaan investoinnin määritelmää soveltaen ja että sen laskeminen tapahtuu kirjanpitolain edellyttämällä tavalla. Kirjanpitolain soveltamisala on laajempi kuin tupakkateollisuuden yritysten terveystuotteen koskevan lain soveltamisala.

3.4 Unkarin huomautukset kolmansien osapuolien huomautuksista

- (19) Unkari ei ottanut kantaa asianomaisten osapuolien esittämiin huomautuksiin, jotka toimitettiin sille 20 päivänä lokakuuta 2015 päivätyllä kirjeellä.

4. TUEN ARVIOINTI

4.1 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaolon arviointi

- (20) Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan "[J]ollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan".
- (21) Toimenpiteen luokittelu tässä säännöksessä tarkoitettuksi valtiontueksi edellyttää, että seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät: i) toimenpiteen on johdettava valtiosta ja sen on oltava myönnetty valtion varoista, ii) sen on tuotava edunsaajalle etua, iii) sen on oltava valikoiva, ja iv) sen täytyy vääristää tai uhata vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

4.1.1 Valtion varoja ja syy-yhteyttä valtion varojen koskeva kriteeri

- (22) Toimenpide määritellään valtiontueksi, kun se on myönnetty valtion varoista ja se johtuu valtiosta.
- (23) Koska kiistanalaiset toimenpiteet johtuvat Unkarin parlamentin säätämästä laista, ne ovat yksiselitteisesti Unkarin valtiosta johtuvia.
- (24) Myös edellytys, joka koskee toimenpiteiden rahoituksen myöntämistä valtion varoista, täyttyy, sillä valtio luopuu toimenpiteen johdosta tuloista, jotka se olisi perinyt yritykseltä tavanomaisissa olosuhteissa ⁽⁵⁾. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa Unkarin valtio luopuu varoista, jotka se olisi perinyt yrityksiltä, joiden liikevaihto on pienempi (eli kooltaan pienemmiltä yrityksiltä), jos niihin olisi sovellettu samaa terveystuottoa kuin liikevaihdoltaan suuremmilta yrityksiltä (eli kooltaan suuremmilta yrityksiltä).

4.1.2 Etu

- (25) Euroopan unionin tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaan tuen käsitteellä ei tarkoiteta ainoastaan positiivisia suorituksia vaan myös toimenpiteitä, jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ⁽⁶⁾. Etu voidaan myöntää erilaisina yrityksen verorasituksen huojennuksina ja erityisesti veroprosentin, veron perusteen tai maksettavan veron määrän pienennyksenä ⁽⁷⁾. Vaikka verohuojennustoimenpiteellä ei varsinaisesti siirretäkään valtion varoja, toimenpiteestä koituu taloudellista etua siinä mielessä, että toimenpide asettaa yritykset, joihin sitä sovelletaan, muita verovelvollisia edullisempaan taloudelliseen asemaan sekä aiheuttaa valtiolle tulonmenetyksiä ⁽⁸⁾.
- (26) Ko. laissa säädetään progressiivisista verokannoista, joita sovelletaan Unkarissa tupakkatuotteiden valmistamisesta ja kaupasta saatavaan vuotuisen liikevaihtoon riippuen yrityksen liikevaihdon veroluokasta. Verokantojen progressiivinen luonne vaikuttaa verovelvoitteeseen niin, että yrityksen liikevaihtoon kohdistuva veroprosentti kasvaa progressiivisesti sitä mukaa, mitä useampaan kohtaan asteikkoa kyseinen liikevaihto kuuluu. Tämän seurauksena yrityksiä, joiden liikevaihto on pienempi (kooltaan pienempiä yrityksiä) verotetaan huomattavasti matalamman keskimääräisen verokannan mukaan kuin liikevaihdoltaan (ja kooltaan) suurempia yrityksiä. Huomattavasti keskiarvoa matalampi verokanta alentaa liikevaihdoltaan pienempien yritysten maksaman maksun määrää verrattuna liikevaihdoltaan suurempiin yrityksiin, ja näin ollen pienten yritysten katsotaan hyötyvän toimenpiteestä suuria yrityksiä enemmän perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- (27) Samoin mahdollisuudesta keventää verovelvollisuutta lain nojalla jopa 80 prosenttia verovuoden aikana investointeja toteuttamalla muodostuu taloudellista etua kyseisiä investointeja toteuttaville yrityksille, sillä investointi pienentää niiden veropohjaa ja samalla niiden verorasitetta verrattuna yrityksiin, joilla ei ole mahdollisuutta hyötyä kyseisestä verohuojennuksesta.

4.1.3 Valikoivuus

- (28) Toimenpide on valikoiva, jos sillä suositetaan tiettyjä yrityksiä tai tiettyjen tuotteiden tuotantoa perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Verojärjestelyjen osalta tuomioistuin on todennut, että toimenpiteen valikoivuutta olisi periaatteessa arvioitava kolmivaiheisen analyysin avulla ⁽⁹⁾. Ensin määritellään mikä on jäsenmaassa yleinen tai tavanomainen verojärjestelmä, eli ”viitejärjestelmä”. Seuraavaksi tarkastellaan, poikkeako toimenpide viitejärjestelmästä, koska sillä suositetaan tiettyjä taloudellisia toimijoita, jotka ovat järjestelmään

⁽⁵⁾ Asia C-83/98 P, Ranska v. Ladbrooke Racing Ltd ja komissio, ECLI:EU:C:2000:248, 48–51 kohta. Samoin toimenpiteet, joilla annetaan tiettyille yrityksille verohelpotusta tai mahdollisuus lykätä normaalisti maksettavien verojen maksua, saatetaan katsoa valtiontueksi, ks. yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, Paint Graphos ja muut, 46 kohta.

⁽⁶⁾ Asia C-143/99, Adria-Wien Pipeline, ECLI:EU:C:2001:598, 38 kohta.

⁽⁷⁾ Ks. asia C-66/02, Italia v. komissio, ECLI:EU:C:2005:768, 78 kohta; asia C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze ja muut, ECLI:EU:C:2006:8, 132 kohta; asia C-522/13, Ministerio de Defensa ja Navantia, ECLI:EU:C:2014:2262, 21–31 kohta. Katso myös komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen, 9 kohta (EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3).

⁽⁸⁾ Yhdistetyt asiat C-393/04 ja C-41/05, Air Liquide Industries Belgium ECLI:EU:C:2006:403 ja ECLI:EU:C:2006:216, kohta 30 ja asia C-387/92, Banco Exterior de España, ECLI:EU:C:1994:100, 14 kohta.

⁽⁹⁾ Ks. esimerkiksi asia C-279/08 P, komissio v. Alankomaat (NOx) ECLI:EU:C:2011:551; asia C-143/99 Adria-Wien Pipeline, ECLI:EU:C:2001:598, yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, Paint Graphos ja muut, ECLI:EU:C:2011:550, asia C-308/01, GIL Insurance ECLI:EU:C:2004:252.

kiinteästi liittyvän tavoitteen kannalta keskenään samankaltaisessa tosiasiallisessa tai oikeudellisessa tilanteessa. Jos verojärjestelmästä ei poiketa, kyse ei ole valikoivasta toimenpiteestä. Jos verojärjestelmästä poiketaan (eli toimenpide on lähtökohtaisesti valikoiva), on analyysin kolmannessa vaiheessa selvittävä, onko poikkeava toimenpide viiteverojärjestelmän luonteen tai yleisen rakenteen perusteella oikeutettu ⁽¹⁰⁾. Jos lähtökohtaisesti valikoiva toimenpide on järjestelmän luonteen tai yleisen rakenteen perusteella oikeutettu, sen ei katsota olevan valikoiva, eikä se siten kuulu perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

4.1.3.1 Viitejärjestelmä

- (29) Käsiteltävässä tapauksessa viitejärjestelmänä on erityisen terveystmaksun kantaminen yrityksiltä tupakkatuotteiden valmistamisesta ja kaupasta saatavasta vuotuisesta liikevaihdosta Unkarissa. Komission näkemyksen mukaan terveystmaksun progressiivinen rakenne ei voi kuulua osaksi tätä viitejärjestelmää.
- (30) Kuten tuomioistuimien on todennut ⁽¹¹⁾, valikoivuusanalyysin rajoittaminen jäsenvaltion määrittelemästä viitejärjestelmästä poikkeamiseen ei aina riitä. On myös tarpeen arvioida, ovatko jäsenvaltion kyseiselle järjestelmälle asettamat rajat suunniteltu johdonmukaisesti vai selkeän mielivaltaisesti tai puolueellisesti siten, että joitakin yrityksiä suositaan enemmän kuin toisia. Muutoin sen sijaan, että jäsenvaltio asettaisi kaikkiin yrityksiin sovellettavat yleiset säännöt, joista poiketaan tiettyjen yritysten kohdalla, sen olisi mahdollista saavuttaa sama tulos kiertämällä valtioneuvoston sääntöjä mukauttaen ja yhdistellen sääntöjä niin, että itse sääntöjen soveltaminen aiheuttaisi erisuuruisia verorasitteita eri yrityksille ⁽¹²⁾. Tältä osin on erityisen tärkeää muistaa, että tuomioistuimien on johdonmukaisesti katsonut, että perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa ei tehdä eroa valtioiden toimenpiteiden syiden tai tavoitteiden perusteella, vaan niiden vaikutusten perusteella eli käytetyistä tekniikoista riippumatta ⁽¹³⁾.
- (31) Asianmukainen verotuskeino terveydenhuoltojärjestelmän rahoittamiseksi Unkarissa on kiinteä, tupakkatuotteiden valmistamisesta ja kaupasta saatavasta vuotuisesta liikevaihdosta kannettava vero, mutta lain myötä käyttöön otettu progressiivinen verorakenne vaikuttaisi olevan Unkarissa tarkoituksellisesti siten suunniteltu, että sillä suositaan joitakin yrityksiä enemmän kuin toisia. Tähän lakiin perustuvan progressiivisen verorakenteen mukaan verovelvollisiin yrityksiin sovelletaan eri verokantoja, jotka nousevat progressiivisesti kohti 4,5 prosenttia riippuen siitä, mikä yrityksen liikevaihto on asteikossa. Tästä seuraa, että terveystmaksuvelvollisiin yrityksiin sovelletaan erisuuruisia keskimääräisiä verokantoja riippuen yritysten liikevaihdosta (riippuen siitä, ylittääkö se lain asettamat kynnyksarvot).
- (32) Koska jokaista yritystä verotetaan eri verokannan mukaan, komission ei ole ollut mahdollista määrittää terveystmaksulle vain yhtä viiteverokantaa. Unkari ei myöskään ole esittänyt mitään tiettyä verokantaa viiteverona tai "tavanomaisena" verona, eikä selittänyt, miten poikkeukselliset olosuhteet oikeuttaisivat korkeamman verokannan soveltamisen liikevaihdoltaan suurempiin yrityksiin, eikä miksi liikevaihdoltaan pienempiin yrityksiin pitäisi soveltaa matalampaa verokantaa.
- (33) Tällä lakiin perustuvalla progressiivisella verorakenteella on siis se vaikutus, että eri yritykset maksavat veroa eri verotasojen mukaan kokonsa perusteella (ilmaistuna osuutena niiden liikevaihdosta), sillä yrityksen liikevaihdon määrä korreloi tietyssä määrin yrityksen koon kanssa. Terveystmaksun esitetty tavoite on kuitenkin kerätä lisävaroja terveydenhuoltojärjestelmää varten ja parantaa terveystpalvelujen laatua Unkarissa, sillä tupakointi on huomattava tekijä lukuisten sairauksien kehittymisessä ja tupakointi lisää terveydenhuollon kustannuksia merkittävästi. Komission näkemyksen mukaan terveystmaksun progressiivinen rakenne ei kuvasta tupakkatuotteiden kauppiaiden ja valmistajien aiheuttamien kielteisten terveystvaikutusten ja kyseisten yritysten liikevaihdon välistä suhdetta.
- (34) Komissio kuitenkin toteaa tavoitteesta, että kaikki terveystmaksuvelvolliset toimijat ovat toisiinsa rinnastettavissa olevassa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa riippumatta toimijoiden liikevaihdon suuruudesta, eikä Unkari ole esittänyt vakuuttavia perusteita tarpeelle harjoittaa syrjintää eri yrityksiä kohtaan terveystmaksun perinnässä.

⁽¹⁰⁾ Komission tiedonanto valtioneuvoston sääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen.

⁽¹¹⁾ Yhdistetyt asiat C-106/09 P ja C-107/09 P, komissio ja Espanja v. Gibraltarin hallitus ja Yhdistynyt kuningaskunta ECLI:EU:C:2011:732.

⁽¹²⁾ Ks. edellä, 92 kohta.

⁽¹³⁾ Asia C-487/06 P, British Aggregates v. komissio, ECLI:EU:C:2008:757, 85 ja 89 kohdat ja mainittu oikeuskäytäntö, ja asia C-279/08 P, komissio v. Alankomaat (NOx), ECLI:EU:C:2011:551, 51 kohta.

Komissio viittaa tältä osin johdanto-osan 42 ja 48 kappaleisiin. Unkari on siis suunnitelmallisesti luonut terveystmaksun, jolla joitakin yrityksiä, nimittäin liikevaihdoltaan pienempiä yrityksiä (eli pienempiä hankkeita), suositetaan mielivaltaisesti, kun taas toiset, eli suuremmat yritykset, asetetaan epäsuotuisaan asemaan ⁽¹⁴⁾.

- (35) Viitejärjestelmä on siis suunniteltu valikoivaksi tavalla, joka ei ole perusteltavissa terveystmaksun tavoitteella, joka on kerätä varoja Unkarin terveydenhuoltojärjestelmälle. Tarkoituksenmukainen viitejärjestelmä tässä tapauksessa olisikin terveystmaksun soveltaminen Unkarissa toimiviin yrityksiin niiden liikevaihdon perusteella ilman progressiivisten maksuasteiden soveltamista osana järjestelmää.

4.1.3.2 Poikkeaminen viitejärjestelmästä

- (36) Toisessa vaiheessa on tarpeen määritellä, poikkeako toimenpide viitejärjestelmästä, koska se suosii joitakin yrityksiä, vaikka ne ovat järjestelmään kiinteästi liittyvän tavoitteen kannalta samanlaisessa tosiasiallisessa tai oikeudellisessa tilanteessa.
- (37) Kuten johdanto-osan 31 kappaleessa selitettiin, terveystmaksuun kiinteästi liittyvä tavoite on rahoittaa terveydenhuoltojärjestelmää ja kehittää Unkarissa tarjottujen terveydenhuoltopalvelujen laatua. Kuten johdanto-osan 34 kappaleessa lisäksi selitettiin, kaikkien tupakkatuotteiden valmistusta ja kauppaa harjoittavien toimijoiden on tämän tavoitteen osalta katsottava olevan tosiasiallisesti ja oikeudellisesti toisiinsa rinnastettavissa olevassa tilanteessa riippumatta toimijan koosta tai liikevaihdon tasosta.
- (38) Terveystmaksun progressiivinen rakenne kohtelee siis eri Unkarissa toimivia tupakkatuotteiden valmistusta ja kauppaa harjoittavia yrityksiä eri tavalla yritysten koon perusteella.
- (39) Laissa säädettyjen maksujen progressiivisuudesta johtuen yritysten, joiden liikevaihto on asteikon alemmilla tasoilla, verovelvoite on huomattavasti matalampi kuin yritysten, joiden liikevaihto on asteikon ylemmillä tasoilla. Tämän seurauksena liikevaihdoltaan pienempiin yrityksiin sovelletaan huomattavasti matalampaa marginaaliverokantaa ja huomattavasti matalampaa keskimääräistä verokantaa kuin liikevaihdoltaan suurempiin yrityksiin, mikä tarkoittaa sitä, että näiden yritysten kohdalla samoista toimista perittävä vero on huomattavasti matalampi. Näin ollen komission näkemys on, että laissa säädetty progressiivinen verorakenne poikkeaa viitejärjestelmästä, jossa kaikkiin Unkarissa toimiviin tupakkatuotteiden valmistusta ja kauppaa harjoittaviin toimijoihin sovelletaan terveystmaksua, ja suosii liikevaihdoltaan pienempiä yrityksiä.
- (40) Samoin yrityksen, joka on tehnyt investointeja, mahdollisuus keventää hankkeen verovelvollisuutta lain nojalla jopa 80 prosenttia verrattuna yritykseen, joka ei ole tehnyt investointeja, asettaa yritykset keskenään eriarvoiseen asemaan. Kun otetaan huomioon edellä määritelty terveystmaksuun kiinteästi liittyvä tavoite, yritykset, jotka ovat toteuttaneet investointeja, ja yritykset, jotka eivät ole toteuttaneet investointeja, ovat kuitenkin tosiasiallisesti ja oikeudellisesti toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa, koska se, että yritykset toteuttavat investointeja, ei millään tavalla vähennä tupakoinnin aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia. Pikemminkin päin vastoin mahdollisuus keventää verovelvollisuutta toteuttamalla investointeja, joiden tarkoituksena on lisätä yrityksen tuotantoa ja kaupankäyntivalmiuksia, näyttäisi olevan ristiriidassa terveystmaksuun kiinteästi liittyvän tavoitteen kanssa. Tämän perusteella komissio katsoo, että lain tarjoama mahdollisuus keventää verovelvollisuutta toteuttamalla investointeja asettaa tosiasiallisesti ja oikeudellisesti toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa olevat yritykset keskenään erilaiseen asemaan järjestelmään kiinteästi liittyvän tavoitteen kannalta, ja aiheuttaa siten poikkeamisen viitejärjestelmästä.
- (41) Tästä johtuen komissio toteaa, että toimenpiteet ovat lähtökohtaisesti valikoivia.

⁽¹⁴⁾ Yhdistetyt asiat C-106/09 P ja C-107/09 P, komissio ja Espanja v. Gibraltarin hallitus ja Yhdistynyt kuningaskunta, ECLI:EU:C:2011:732. Ks. analogisesti myös asia C-385/12, Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft., ECLI:EU:C:2014:47, josta tuomioistuin totesi: "SEUT 49 ja SEUT 54 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle vähittäiskaupan liikevaihdosta kannettavaa veroa koskevalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa veloitetaan verovelvolliset, jotka ovat konsernin sisällä keskenään sidossuhteessa kyseisessä lainsäädännössä tarkoitettulla tavalla, yhdistämään liikevaihtonsa erittäin progressiivisen verokannan soveltamiseksi ja sitten jakamaan näin saatu veron määrä välillään todellisten liikevaihtojensa suhteessa, jos – minkä tarkastaminen kuuluu ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle – erityisveron ylimpään veroluokkaan kuuluvat verovelvolliset ovat suurimmaksi osaksi tällä tavalla sidoksissa yhtiöihin, joiden kotipaikka on muussa jäsenvaltiossa."

4.1.3.3 Oikeutus

- (42) Viitejärjestelmästä poikkeavaa toimenpidettä ei pidetä valikoivana, jos järjestelmän luonne tai yleinen rakenne oikeuttaa sen. Näin on silloin, kun toimenpide on seurausta järjestelmän toimivuuden ja tehokkuuden kannalta välttämättömistä verojärjestelmään luonteenomaisena osana kuuluvista mekanismeista⁽¹⁵⁾. Jäsenvaltion on pystyttävä perustelevaan tällaiset toimenpiteet. Jäsenvaltiot eivät voi kuitenkaan nojautua ulkoisiin poliittisiin tavoitteisiin – kuten alue-, ympäristö- ja teollisuuspolitiikan tavoitteisiin – hankkeiden erilaisen kohtelun perusteena tiettyä järjestelmää sovellettaessa.
- (43) Unkarin viranomaiset ovat esittäneet, että terveismaksua sovelletaan terveysriskiä aiheuttavien tuotteiden valmistukseen ja kauppaan, eikä se ole sidoksissa taloudellisten toimijoiden voittoihin, vaan verokantaa mukautetaan verovelvollisen veronmaksukykyyn mukaan. Unkarin viranomaisten mukaan yritysten markkinaosuus ja markkinajohtajuus kuvastavat niiden maksukykyä ja niiden aiheuttaman riskin tasoa, ja näin ollen niiden roolia hinnanmäärittäjänä pikemminkin kuin niiden tuottavuutta. Tuotto olisi maksun perusteeksi heikkoiten soveltuva tekijä, kun kuvataan maksuvelvollisten toimijoiden toiminnallaan aiheuttamia terveyshaittoja. Lisäksi liikevaihdoltaan pienempiin yrityksiin verrattuna yritykset, joiden liikevaihto ja markkinaosuus on suurempi, pystyvät vaikuttamaan tuotteen markkinoihin huomattavasti enemmän kuin yritysten välisten liikevaihterojen perusteella voisi päätellä. Kun otetaan huomioon maksun tavoite, taloudellinen toimija, jonka tupakkatuotemarkkinoilta saatu liikevaihto on korkeampi, aiheuttaa siis myös eksponentiaalisesti enemmän kielteisiä tupakointiin liittyviä terveysvaikutuksia.
- (44) Koska asiaan liittyvät suhteelliset progressiivisen verokannan lisäykset ovat suuret, komission mielestä maksukykyä ei voida käyttää ohjaavana periaatteena liikevaihtoon perustuvassa verotuksessa. Toisin kuin tuottoon perustuvassa verotuksessa⁽¹⁶⁾, liikevaihtoon perustuvassa verotuksessa ei huomioida kustannuksia, joita kyseisen liikevaihdon luomisesta aiheutuu. Päinvastaisen näytön puuttuessa näyttäisi olevan aiheellista kyseenalaistaa se, että pelkkä syntyneen liikevaihdon määrä sellaisenaan – aiheutuneista kuluista riippumatta – kuvastaisi yrityksen maksukykyä. Lisäksi komissio ei ole vakuuttunut siitä, että liikevaihdoltaan pienempiin yrityksiin verrattuna liikevaihdoltaan suuremmilla yrityksillä on suurempi vaikutus tuotemarkkinoihin, ja että niiden aikaansaamat kielteiset tupakoimiseen liittyvät vaikutukset ovat automaattisesti niin paljon merkittävämmät, että olisi perusteltua soveltaa progressiivisia liikevaihdon perusteella kannettavia veroja laissa säädetyllä tavalla.
- (45) Komissio katsoo joka tapauksessa, että vaikka maksukykyyn ja kielteisten terveysvaikutusten katsottaisiinkin olevan liikevaihtoon perustuvaan terveismaksuun kiinteästi liittyviä perusteita, silloinkin oikeutettavissa olisi vain lineaarinen verokanta, ellei pystytä osoittamaan, että maksukyky ja kielteisten terveysvaikutusten tuottaminen kasvavat asteittain liikevaihdon kasvun kanssa. Komissio katsoo, että progressiiviset liikevaihtoon kohdistuvat verot voivat olla oikeutettuja vain, jos veron erityisen tavoitteen saavuttaminen vaatii progressiivista verotusta, eli jos on esimerkiksi näyttöä siitä, että myös ne toimen aiheuttamat vaikutukset, joihin verolla pyritään puuttumaan, kasvavat asteittain. Progressiivisuusmallin pitäisi myös olla perusteltavissa. Erityisesti olisi pystyttävä selittämään, miten yli 60 miljardin forntin liikevaihdolla olisi 22-kertainen vaikutus terveyteen alle 30 miljardin forntin liikevaihtoon verrattuna. Unkari ei ole esittänyt asialle mitään perustelua.
- (46) Komissio ei ole vakuuttunut siitä, että tupakkatuotteiden valmistamisen ja kaupan aiheuttamat terveydelliset haitat nousisivat asteittain liikevaihdon kanssa ja toimenpiteen mukaisten verokannan lisäysten mukaisesti. Lisäksi ehto, jonka mukaan tupakkatuotteiden valmistamisesta ja kaupasta saatavan liikevaihdon on oltava vähintään 50 prosenttia yrityksen vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta, jotta yrityksestä tulisi terveismaksuvelvollinen, vaikuttaisi olevan ristiriidassa veron progressiivisuudelle annetun tupakkatuotteiden terveysvaikutuksiin liittyvän perustelun kanssa. Veron tavoitteen kannalta tämä vaatimus tarkoittaisi sitä, että sellaisten yritysten, joiden tupakkatuotteiden valmistamisesta ja kaupasta saatava liikevaihto on alle 50 prosenttia, markkinoimilla tupakkatuotteilla ei olisi kielteisiä terveysvaikutuksia samalla tapaa kuin sellaisten yritysten markkinoimilla tupakkatuotteilla, joiden tupakkatuotteista saatava liikevaihto on suurempi. Tämä vaatimus näyttäisi siis olevan ristiriidassa toimenpiteen väitetyin tavoitteen kanssa.
- (47) Tehtyihin investointeihin perustuvaa verovelvollisuuden keventämistä ei voi myöskään perustella verojärjestelmän luonteella tai yleisellä rakenteella. Komission näkemys on, että mahdollisuus keventää verovelvollisuutta jopa 80 prosenttia investointeja toteuttamalla on ristiriidassa terveismaksuun kiinteästi liittyvän tavoitteen kanssa. Terveismaksuveron tavoitteena on luoda lisävaroja terveydenhuoltojärjestelmälle ja parantaa terveyspalvelujen laatua, sillä tupakointi on tärkeä tekijä lukuisten sairauksien kehittämisessä ja tupakointi lisää terveydenhuollon

⁽¹⁵⁾ Ks. esimerkiksi yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, Paint Graphos ja muut, ECLI:EU:C:2011:550, 69 kohta.

⁽¹⁶⁾ Ks. komission tiedonanto valtioneuvostojen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen, 24 kohta. Lausunto progressiivisen asteikon oikeuttamisesta verotulojen uudelleenjaon perusteella annetaan nimenomaisesti vain voittoihin tai (netto)tuloihin kohdistuvan veron osalta, ei liikevaihtoon kohdistuvien verojen osalta.

kustannuksia merkittävästi. Komissio toteaa, että mahdollisuus keventää verovelvollisuutta toteuttamalla investointeja, joiden tarkoituksena on lisätä yrityksen tuotantoa ja kaupankäyntivalmiuksia, on ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa, sillä kuten jo johdanto-osan 40 kappaleessa todettiin, tällaisilla investoinneilla pikemminkin lisätään yrityksen tuotantoa ja kaupankäyntivalmiuksia ja näin ollen myös niitä ulkoisvaikutuksia, joihin terveystuottoveron avulla pyritään puuttumaan. Lisäksi liikevaihtoon perustuvassa verotuksessa ei pitäisi ottaa huomioon mitään kustannuksia.

- (48) Tämän vuoksi komission näkemys on, ettei verojärjestelmän luonne tai yleinen rakenne oikeuta toimenpiteitä. Toimenpiteiden on näin ollen katsottava antavan valikoivaa etua tupakka-alan yrityksille, joiden liikevaihto on pienempi (eli pienemmille yrityksille), sekä sellaisia investointeja tehneille yrityksille, jotka antavat niille oikeuden saada huojennuksia terveystuottoverosta.

4.1.4 Kilpailun vääristyminen ja vaikutus unionin sisäiseen kauppaan

- (49) Jotta toimenpide katsotaan valtion tueksi, sen täytyy perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan vääristää tai uhata vääristää kilpailua ja sillä täytyy olla vaikutusta unionin sisäiseen kauppaan. Tarkasteltavaa toimenpidettä sovelletaan kaikkiin Unkarissa tupakkatuotteiden valmistamisesta ja kaupasta liikevaihtoa saaviin yrityksiin. Unkarin tupakkateollisuus on avoin kilpailulle, ja alalla on useita sekä jäsenvaltioista tulevia että kansainvälisiä toimijoita, joten joillekin teollisuuden toimijoille myönnetty tuki on omiaan vaikuttamaan unionin sisäiseen kauppaan. Koska toimenpiteillä annetaan liikevaihdoltaan pienemmille yrityksille tai yrityksille, jotka tekevät ehdot täyttäviä investointeja, vapautuksia verovelvoitteista, jotka niiden olisi täytynyt suorittaa, jos niihin olisi sovellettu samaa terveystuottoa kuin liikevaihdoltaan suurempiin yrityksiin ja yrityksiin, jotka eivät tee investointeja, kyseisten toimenpiteiden nojalla myönnetty tuki on toimintatukea, sillä se vapauttaa yritykset maksusta, joka niiden olisi normaalisti maksettava osana tavanomaista hallintoa tai toimintaa. Tuomioistuin on toistuvasti todennut, että toimintatuki vääristää kilpailua⁽¹⁷⁾, joten kyseisille yrityksille myönnetty tuen on katsottava vääristävän tai uhkaavan vääristää kilpailua vahvistamalla niiden taloudellista asemaa Unkarin tupakkamarkkinoilla. Näin ollen toimenpiteet vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua ja niillä on vaikutusta unionin sisäiseen kauppaan.

4.1.5 Päätelmät

- (50) Koska kaikki perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan ehdot täyttyvät, komissio katsoo, että progressiivisen verorakenteen mukaan sovellettava tupakkateollisuuden yrityksiin kohdistuva terveystuotto sekä verovelvollisuuden keventäminen, jos tehdään tiettyjä investointeja, ovat säännöksessä tarkoitettua valtiontukea.

4.2 Tuen soveltuvuus sisämarkkinoille

- (51) Valtiontuen katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille, jos se on jokin perussopimuksen 107 artiklan 2 kohdassa⁽¹⁸⁾ mainittu tukimuoto, ja sen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille, jos komissio toteaa sen olevan jokin perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa⁽¹⁹⁾ mainittu tukimuoto. Tukea myöntävällä jäsenvaltiolla on kuitenkin todistustaakka osoittaa, että valtion myöntämä tuki soveltuu sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdan⁽²⁰⁾ mukaisesti.

⁽¹⁷⁾ Asia C-172/03, Heiser ECLI:EU:C:2005:130, 55 kohta. Ks. myös asia C-494/06 P, komissio v. Italia ja Wam, ECLI:EU:C:2009:272, 54 kohta ja mainittu oikeuskäytäntö, ja C-271/13 P, Rousse Industry v. komissio, ECLI:EU:C:2014:175, 44 kohta. Yhdistetyt asiat C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, Comitato 'Venezia vuole vivere' ja muut v. komissio, ECLI:EU:C:2011:368, 136 kohta. Ks. myös asia C-156/98, Saksa v. komissio, ECLI:EU:C:2000:467, 30 kohta, ja mainittu oikeuskäytäntö.

⁽¹⁸⁾ SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdassa määrätty poikkeukset koskevat seuraavaa: a) yksittäisille kuluttajille myönnettävä sosiaalinen tuki; b) tuki luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi; ja c) tuki tietyille Saksan liittotasavallan alueille.

⁽¹⁹⁾ SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa määrätty poikkeukset koskevat seuraavaa: a) tuki taloudellisen kehityksen edistämiseen tietyillä alueilla; b) tuki Euroopan yhteistä etua koskeville tärkeille hankkeille tai jäsenvaltion talouden vakavan häiriön poistamiseen; c) tuki tietyntaloudellisen toiminnan tai talousalueen kehittämiseen; d) tuki kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen; ja e) muu tuki, josta neuvosto päättää.

⁽²⁰⁾ Asia T-68/03, Olympiaki Aeroporia Ypiresies v. komissio, ECLI:EU:T:2007:253, 34 kohta.

- (52) Komissio toteaa, että Unkarin viranomaiset eivät ole esittäneet perusteluja, joiden mukaan toimenpiteet soveltuvat sisämarkkinoille, eikä Unkari ole ottanut kantaa menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ilmaistuihin toimenpiteiden soveltuvuuteen liittyviin epäilyihin. Komissio toteaa, ettei mitään edellä mainituista perussopimuksen mukaisista poikkeuksista voida soveltaa, sillä toimenpiteillä ei näytetä pyrkivän mihinkään perussopimuksessa mainituista tavoitteista. Näin ollen toimenpiteiden ei voida katsoa soveltuvan sisämarkkinoille.

4.3 Tuen takaisinperintä

- (53) Komissio ei ole ilmoittanut tai katsonut tupakkateollisuuden yrityksiin kohdistuvaa terveystueta sisämarkkinoille soveltuvaksi. Terveystueta progressiivinen rakenne ja mahdollisuus saada verohuojennuksia tekemällä ehdot täyttäviä investointeja tekevät toimenpiteistä perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan tarkoittamaa valtiontukea sekä neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan c kohdan tarkoittamaa uutta tukea ⁽²¹⁾. Koska toimenpiteet on pantu täytäntöön perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa määrätyn täytäntöönpanokiellon vastaisesti, toimenpiteet ovat lisäksi asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan f kohdassa tarkoitettuja sääntöjen vastaisia toimenpiteitä.
- (54) Koska toimenpiteet on havaittu sääntöjen vastaisiksi ja sisämarkkinoille soveltumattomiksi valtiontuiksi, tuki on perittävä takaisin edunsaajilta asetuksen (EU) 2015/1589 16 artiklan mukaisesti.
- (55) Unkari on kuitenkin vahvistanut keskeyttäneensä tupakka-alan yrityksiin kohdistuvan terveystueta valtiontuen komission menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä määräämän tuen keskeyttämistä koskevan välipäätöksen johdosta.
- (56) Näin ollen toimenpiteillä ei ole tosiasiallisesti myönnetty valtiontukea. Tämän vuoksi takaisinperintää ei tarvita.

5. PÄÄTELMÄT

- (57) Komissio toteaa, että progressiivisen verorakenteen mukaisesti sovellettava tupakkateollisuuden yrityksiin kohdistuva terveystueta sekä verohuojennusten saaminen ehdot täyttäviä investointeja toteuttamalla ovat perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan tarkoittamaa valtiontukea, ja että Unkari on myöntänyt kyseistä tueta perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti.
- (58) Tämä päätös ei rajoita mahdollisia toimenpiteen perussopimuksessa tunnustettujen perusvapauksien, etenkin perussopimuksen artiklassa 49 taattuun sijoittautumisvapauden, noudattamiseen liittyviä tutkimuksia,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tupakka-alan yrityksiin sovellettavan terveystueta progressiivinen rakenne ja mahdollisuus keventää verovelvollisuutta toteuttamalla tietynlaisia ehdot täyttäviä investointeja ovat toimenpiteitä, jotka otettiin Unkarissa käyttöön tupakkateollisuuden yrityksiin kohdistuvaan terveystuetaan liittyvän vuonna 2014 annetun lain nro XCIV nojalla. Niiden katsotaan olevan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea, jota Unkari on myöntänyt perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti.

⁽²¹⁾ Neuvoston asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9).

2 artikla

Yksittäiset tuet, jotka on myönnetty 1 artiklassa mainitun toimenpiteen perusteella ja jotka niiden myöntämishetkellä täyttävät neuvoston asetusten (EY) N:o 994/98⁽²²⁾ 2 artiklan tai (EU) 2015/1589⁽²³⁾ nojalla säädetyt edellytykset, sen mukaan kumpaa tuen myöntämishetkellä sovelletaan, eivät ole valtiontukea.

3 artikla

Yksittäiset tuet, jotka on myönnetty 1 artiklassa mainitun toimenpiteen perusteella ja jotka niiden myöntämishetkellä täyttävät asetuksen (EY) N:o 994/98, sellaisena kuin se on kumottuna ja korvattuna asetuksella (EU) 2015/1589, 2 artiklan nojalla säädetyt edellytykset tai jotka on myönnetty osana jotakin muuta hyväksyttyä tukiohjelmaa, soveltuvat sisämarkkinoille kyseisten tukityyppien voimassa olevaan tuki-intensiteetin enimmäismäärään asti.

4 artikla

Unkarin on peruutettava kaikki 1 artiklassa tarkoitetun tuen maksamattomat maksut tämän päätöksen hyväksymispäivästä alkaen.

5 artikla

Unkarin on pantava tämä päätös täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

6 artikla

1 Unkarin on toimitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta komissiolle tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi.

2 Unkarin on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä. Sen on toimitettava välittömästi komission pyynnöstä tiedot tämän päätöksen noudattamiseksi jo toteutetuista ja suunnitelluista toimenpiteistä.

7 artikla

Tämä päätös on osoitettu Unkarille.

Tehty Brysselissä 4 päivänä heinäkuuta 2016.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen

⁽²²⁾ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin 7 päivänä toukokuuta 1998 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 994/1998 (EYVL L 142, 14.5.1998, s. 1).

⁽²³⁾ Neuvoston asetus (EU) 2015/1588, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 1).

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2016/1847,**annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016,****valtioneudesta SA.41612 – 2015/C (ex SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN)), jonka Alankomaat on toteuttanut Maastrichtin MVV-nimisen ammattilaisjalkapalloseuran hyväksi***(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4053)***(Ainoastaan hollanninkielinen teksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on perussopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾ ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Vuonna 2010 komissiolle ilmoitettiin, että Alankomaat oli toteuttanut tukitoimenpiteen Maastrichtin MVV-nimisen ammattilaisjalkapalloseuran hyväksi. Komissiolle tehtiin lisäksi vuosina 2010 ja 2011 kanteluita toimenpiteistä, joita oli toteutettu muiden alankomaalaisten ammattilaisjalkapalloseurojen hyväksi – kantelut koskivat Tilburgin Willem II:ta, 's-Hertogenboschin FC Den Boschia, Eindhovenin PSV:tä ja Nijmegenin NEC:tä. Alankomaat toimitti komissiolle 2 päivänä syyskuuta 2011 päivätyllä kirjeellä lisätietoja MVV:tä koskevasta toimenpiteestä.
- (2) Komissio ilmoitti 6 päivänä maaliskuuta 2013 päivätyllä kirjeellä Alankomaille päätöksestään aloittaa perussopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely Willem II:n, NEC:n, MVV:n, PSV:n ja FC Den Boschin hyväksi toteutetuista toimenpiteistä.
- (3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta (jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös') on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽²⁾. Komissio pyysi asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseessä olevista toimenpiteistä.
- (4) Alankomaat esitti huomautuksia MVV:n hyväksi toteutettua toimenpidettä koskevan menettelyn puitteissa 31 päivänä toukokuuta 2013 ja 12 päivänä marraskuuta 2013 päivätyillä kirjeillä. Lisäksi Alankomaat vastasi lisätietopyyntöön 26 päivänä maaliskuuta 2014 päivätyllä kirjeellä. Komission yksiköiden ja Maastrichtin kunnan välillä järjestettiin tapaaminen 13 päivänä kesäkuuta 2014, minkä jälkeen Alankomaat toimitti komissiolle kirjeen 30 päivänä heinäkuuta 2014.
- (5) Asianomaiset osapuolet eivät esittäneet komissiolle huomautuksia MVV:n hyväksi toteutetuista toimenpiteistä.
- (6) Menettelyn aloittamista koskevan päätöksen perusteella ja yhteisymmärryksessä Alankomaiden kanssa eri seuroja koskevat tutkintamenettelyt päätettiin toteuttaa erikseen. MVV:tä koskeva tutkinta kirjattiin asianumerolla SA.41612.

⁽¹⁾ Komission päätös asiassa SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Alankomaat Tuki tietyille Alankomaiden ammattilaisjalkapalloseuroille vuosina 2008–2011 – Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti (EUVL C 116, 23.4.2013, s. 19).

⁽²⁾ Vrt. alaviite 1.

2. TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

2.1 Toimenpide ja tuensaaja

- (7) Kansallinen jalkapalloliitto Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (jäljempänä 'KNVB') on ammattilais- ja harrastejalkapallon kilpailutoiminnan kattojärjestö. Ammattilaisjalkapallo on organisoitu Alankomaissa kaksitasoiseen järjestelmään. Kaudella 2014/2015 järjestelmään kuului 38 seuraa, joista 18 pelasi ylemmässä sarjassa (eredivisie) ja 20 alemmassa sarjassa (eerste divisie).
- (8) Maastrichtse Voetbal Vereniging, josta on kaudesta 2010/2011 lähtien käytetty nimeä Maatschappelijke Voetbal Vereniging Maastricht (jäljempänä 'MVV'), on perustettu vuonna 1908, ja seura pelaa kotiottelunsa De Geusselt-jalkapallostadionilla Maastrichtissa. MVV putosi ylemmästä sarjasta alempaan vuonna 2000. MVV ei ole pelannut eurooppalaisessa turnauksessa vuoden 1970 jälkeen.
- (9) MVV:n oikeudellinen muoto on säätiö, joka kantaa nimeä Stichting MVV. Alankomaiden antamien tietojen mukaan MVV on pienyritys⁽³⁾. Kaudella 2009/2010 sillä oli 38 työntekijää, ja kaudella 2010/2011 työntekijöitä oli 35. Seuran liikevaihdon ja taseen loppusumma oli molempina vuosina selvästi alle 10 miljoonaa euroa.
- (10) Vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä Maastrichtin kunta (jäljempänä 'kunta') sai tietää, että MVV oli vakavissa talousvaikeuksissa. Sen velkataakka oli noussut 6,5 miljoonaan euroon; tästä summasta 1,7 miljoonaa euroa oli kunnalta pääomalainana otettua velkaa. MVV:n tukijat, yritykset ja sponsorit käynnistivät huhtikuussa 2010 aloitteen ("Initiatiefgroup MVV Maastricht"), jonka tarkoituksena oli estää seuran vararikko. Aloitteeseen sisältyi liiketoimintasuunnitelma, jolla pyrittiin tervehdyttämään MVV:n taloustilanne ja tekemään siitä elinkelpoinen ammattilaisjalkapalloseura. Kunta oli mukana tässä suunnitelmassa. Toukokuussa 2010 kunta luopui 1,7 miljoonan euron saatavistaan osana velkojen yhdessä tekemää sopimusta – tämä tapahtui ilman virallista maksujen keskeytysmenettelyä. Lisäksi kunta osti stadionin ja harjoituskentät, jotka olivat vain MVV:n käytössä mutta kolmannen osapuolen (Stichting Stadion Geusselt -säätiön) taloudellisessa omistuksessa pitkäaikaisen vuokraoikeuden sisältäneen liiketoimen perusteella, 1,85 miljoonalla eurolla. Kauppahinta perustui ulkopuolisen arvioitsijan tekemään selvitykseen.
- (11) Alankomaat ei ilmoittanut komissiolle perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti aikomuksestaan luopua 1,7 miljoonan euron saatavistaan, joita sillä oli MVV:ltä, ja ostaa jalkapallostadion ja harjoituskentät 1,85 miljoonalla eurolla.

2.2 Menettelyn aloittamisen syyt

- (12) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio esitti alustavana päätelmänään, että kunta oli antanut MVV:lle valikoivaa etua valtion varoilla ja oli näin tukenut jalkapalloseuraa. Komissio katsoi, että toimenpiteistä oli päätetty yhdessä ja että ne olivat tiiviisti kytköksissä toisiinsa. Komissio katsoi lisäksi, että ammattilaisjalkapalloseurojen hyväksi toteutettavat tukitoimenpiteet todennäköisesti vääristävät kilpailua ja vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Komissio ei pystynyt päättelemään käytettävissä olleiden tietojen perusteella, oliko kunta menetellyt tavanomaisen markkinataloudessa toimivan velkojan tavoin päättäessään antaa anteeksi seuran velan. Komissio ei voinut päätellä, oliko kunta menetellyt tavanomaisen markkinataloudessa toimivan sijoittajan tavoin ostaessaan stadionin ja harjoituskentät kolmannelta osapuolelta, sillä ennen kaupan toteuttamista laadittua uskottavaa liiketoimintasuunnitelmaa ei ollut olemassa. Komissio pyysi niin ikään yksityiskohtaisia tietoja kunnanvaltuustossa esitetyistä lausunnoista, joiden mukaan kolmas osapuoli (Stadium De Geusselt -säätiö) käyttäisi stadionin kaupasta saadun tuoton MVV:n velkojen etuoikeutettujen osien, kuten eläkemaksujen ja verojen, kattamiseen.
- (13) Komissio toteaa, että MVV oli ollut vaikeassa taloustilanteessa jo useita vuosia ennen vuotta 2010. Kaudella 2007/2008 seura teki tappiota 0,15 miljoonaa euroa, ja sen oma pääoma oli miinuksella (- 2,7 miljoonaa euroa).

⁽³⁾ Mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten määritelmästä 6 päivänä toukokuuta 2003 annetun komission suosituksen 2003/361/EY (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36) liitteen 2 artiklan 2 kohdassa pieni yritys määritellään yritykseksi, jolla on alle 50 työntekijää ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa.

Kaudella 2008/2009 MVV teki tappiota 1,1 miljoonaa euroa, ja sen oma pääoma oli – 3,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2010 maaliskuuhun mennessä seuralle oli kertynyt lisätappioita 1,3 miljoonaa euroa, ja sen oma pääoma oli vajonnut – 5,17 miljoonaa euroon. Huhtikuussa 2010 MVV ei enää kyennyt maksamaan palkkoja ja muita juoksevia menoja ja oli siis todella vararikon partaalla.

- (14) Tämän perusteella komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että MVV oli ollut talousvaikeuksissa tuen myöntämishetkellä. Arvioidakseen, onko tuki valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi vuonna 2004 annettujen suuntaviivojen (*) (jäljempänä 'suuntaviivat') mukaista, komissio pyysi tietoja kaikkien kyseisissä suuntaviivoissa asetettujen vaatimusten täyttymisestä.
- (15) Komissio ei eritoten kyennyt tarkistamaan, täytyivätkö suuntaviivojen 34–37 kohdassa asetetut edellytykset, jotka koskivat rakenneuudistussuunnitelman luonnetta ja sen noudattamista. Komissio ei myöskään pystynyt tarkistamaan, oliko riittäviä vastasuoritteita toteutettu suuntaviivojen 38–42 kohdan mukaisesti. Lisäksi olisi pystyttävä osoittamaan, että tuki oli rajattu välttämättömään vähimmäismäärään, että tuensaaja oli itse osallistunut rakenneuudistussuunnitelmaan riittävällä rahoitusosuudella ja että tuen ainutkertaisuuden periaatetta noudatettaisiin.

3. ALANKOMAIDEN HUOMAUTUKSET

- (16) Alankomaat kiisti näkemyksen, että MVV:n hyväksi toteutetut toimenpiteet olisivat valtiontukea. Alankomaiden mukaan kunta, jolla oli ollut toissijaisia saatavia vararikon partaalla olevalta yritykseltä, oli toiminut markkinataloudessa toimivan velkojan periaatteen mukaisesti luopumalla saatavistaan vuonna 2010. Se katsoi, että seura olisi ajautunut välittömästi konkurssiin, mikäli velkoja olisi aloittanut virallisen maksukyvyttömyysmenettelyn tai hakenut seuran asettamista konkurssiin. Alankomaiden mukaan kunta ei erittäin todennäköisesti olisi kuitenkaan saanut pääomalinastaan mitään takaisin, jos MVV olisi tehnyt konkurssin. Kunnan saatava oli toissijainen ja siten etuoikeusasemaltaan noin 3 miljoonan euron suuruisia saatavia (joita olivat muiden velkojien etuoikeutetut ("preferente") ja vakuudettomat ("concurrente") saatavat) huonommassa asemassa. Alankomaat väitti, että kunnalla ei näin ollen ollut mahdollisuuksia saada lainasta mitään takaisin ja että jopa etuoikeutetut ja vakuudettomat velkojat olivat olleet halukkaita luopumaan saatavistaan kokonaisvaltaisen rakenneuudistussuunnitelman puitteissa. Jos kunta ei olisi luopunut saatavistaan toukokuussa 2010 ja olisi näin ollen pannut alulle virallisen maksukyvyttömyysmenettelyn, MVV olisi niin ikään ollut KNVB:n sääntöjen mukaisesti vaarassa menettää lupansa pelata ammattilaisjalkapalloa. Lupaa ei olisi ollut mahdollista siirtää toiselle seuralle.
- (17) De Geusselt -stadionin ja MVV:n käyttämien harjoitustilojen oston osalta Alankomaat totesi, että kauppa oli toteutettu ulkopuolisen asiantuntijan määrittämällä hinnalla ja oli näin ollen ollut markkinataloudessa toimivan sijoittajan periaatteen mukainen. Arviossa oli otettu huomioon pitkäaikaisen vuokraoikeuden ja tontilla sijaitsevien rakennusten arvo. Lisäksi Alankomaat korosti stadionin strategisesti keskeistä sijaintia Maastrichtissa ja kunnan etuja, jotka liittyivät laajamittaiseen (uudis-)rakentamiseen De Geusseltin alueella, jolla stadion ja harjoituskentät sijaitsevat.
- (18) Alankomaat totesi vaihtoehtoisesti, että vaikka toimenpiteiden katsottaisiin antaneen valikoivaa etua MVV:lle, ne eivät vääristäisi kilpailua tai vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Alankomaat painotti, että MVV:n asema kansallisessa ammattilaisjalkapallossa oli heikko, joten seuran osallistuminen kilpailuihin eurooppalaisella tasolla oli erittäin epätodennäköistä. Lisäksi todettiin, että komissio ei ollut kyennyt osoittamaan, että MVV:lle annettu tuki vääristäisi kilpailua tai vaikuttaisi kauppaan millään menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esiin nostetuilla markkinoilla.
- (19) Näiden argumenttien lisäksi Alankomaat totesi, että vaikka toimenpiteet katsottaisiinkin valtiontueksi, kyse olisi sisämarkkinoille soveltuvasta tuesta. Nämä argumentit perustuivat ensinnäkin suuntaviivoihin ja toiseksi suoraan perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c ja d alakohdan perusteella toteutettuun sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiin.

(*) Komission tiedonanto – Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi (EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2). Näiden suuntaviivojen voimassaoloaika pidennettiin komission tiedonannolla valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi 1 päivänä lokakuuta 2004 annettujen yhteisön suuntaviivojen voimassaoloajan pidentämisestä (EUVL C 296, 2.10.2012, s. 3).

4. TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

4.1 Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki

- (20) Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan valtiontukea on jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa ja joka vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa säädetyt ehdot ovat kumulatiivisia, joten kaikkien ehtojen on täyttyttävä, ennen kuin toimenpide katsotaan valtiontueksi.
- (21) Komissio on arvioinut menettelyn aloittamista koskevan päätöksen mukaisesti kunnan 25 päivänä toukokuuta 2010 tekemää päätöstä luopua 1,7 miljoonan euron toissijaisesta saatavastaan MVV:n hyväksi ja ostaa De Geusselt -stadion ja MVV:n harjoitustilat 1,85 miljoonalla eurolla. Alankomaiden mukaan molemmat toimenpiteet ovat markkinataloustoimijaperiaatteen mukaisia, eikä niihin näin ollen tulisi katsoa sisältyvän valtiontukea.
- (22) Komissio katsoo asiaan liittyvän oikeuskäytännön ⁽⁵⁾ mukaisesti, että kyseisten kahden toimenpiteen välillä on välttämätön ja kiinteä yhteys. Komissio on ottanut päätelmää tehdessään huomioon tarkasteltavien toimenpiteiden ajoituksen, niiden tavoitteet ja MVV:n tilanteen hetkellä, jolloin kunta teki päätöksen MVV:n tukemisesta ⁽⁶⁾. Komissio toteaa ensinnäkin, että toimenpiteet esiteltiin yhdessä ja niistä päätettiin samassa kunnanvaltuuston kokouksessa 25 päivänä toukokuuta 2010. Molempien toimenpiteiden tavoitteena oli varmistaa, että MVV pelastettaisiin lähitulevaisuudessa, ja molempia toimenpiteitä käsiteltiin – yhtenä ehdotuksena – osana kunnan muodostamaa kantaa Initiatiefgroep MVV Maastricht -ryhmän kehittämisestä pelastamissuunnitelmasta. Komission näkemys on näin ollen se, että toimenpiteet liittyvät tavoitteiden ja MVV:n tuolloisen tilanteen osalta tiiviisti toisiinsa, sillä niiden tarkoituksena oli varmistaa MVV:n pelastaminen mitä ilmeisimmin hyvin heikosta taloudellisesta tilanteesta.
- (23) Kunta päätti molemmista toimenpiteistä, ja niistä on kyseiselle kunnalle taloudellisia vaikutuksia (kaiken kaikkiaan 3,55 miljoonaa euroa). Kyse on näin ollen valtion varojen käytöstä, mitä Alankomaat ei kiistä. Valtion varoja voidaan siirtää monessa muodossa, esimerkiksi suorina avustuksina, lainoina, takauksina, suorina sijoituksina yritysten pääomaan ja luontoisetuksina. Valtion saatavista luopuminen ja muu kuin markkinaolosuhteiden mukainen sijoittaminen ovat niin ikään valtion varojen siirtämistä.
- (24) Alankomaat ja kunta väittävät lisäksi, että kunta oli toiminut markkinataloudessa toimivan velkojan periaatteen mukaisesti luopuessaan saatavastaan ja markkinataloudessa toimivan sijoittajan periaatteen mukaisesti ostaessaan stadionin ja harjoitustilat – näin kunta ei olisi tarjonnut perusteetonta taloudellista etua MVV:lle. Komissio ei ole tästä näkemyksestä samaa mieltä seuraavista syistä.
- (25) Aina kun jonkin yrityksen taloudellinen tilanne paranee valtion toimenpiteen seurauksena, kyse on edun antamisesta. Sen arvioimiseksi, onko kyse perusteettomasta edusta, yrityksen taloudellista tilannetta toimenpiteen jälkeen olisi verrattava sen taloudelliseen tilanteeseen, jos toimenpidettä ei olisi toteutettu. Ei voida kiistää, etteikö MVV:n taloudellinen tilanne olisi parantunut huomattavasti tarkasteltavana olevien toimenpiteiden ansiosta.

4.1.1 Pääomalainasta / toissijaisesta saatavasta luopuminen

- (26) Kunnan ja muiden suurten velkojien hyväksymien toimenpiteiden avulla MVV pystyi puhdistamaan taseensa. Komissio toteaa, että MVV:n muut suuret velkojat eli velkojat, joilla oli saatavia yli 150 000 euroa, luopuivat niin ikään saatavistaan, ja pienet velkojat luopuivat osasta saataviaan. Toimia, joiden seurauksena yksityiset osapuolet luopuivat 2,25 miljoonan euron suuruisista saatavista, ja kunnan toimia ei toteutettu virallisessa maksujen keskeytysmenettelyssä. Virallisten puitteiden puuttuminen on syy sille, miksi pieni osa velkojista, joiden yhteenlasketut saatavat olivat 145 347 euroa, ei loppujen lopuksi luopunutkaan saatavistaan, vaikka jotkut niistä olivat luvanneet niin tehdä. Niin ikään komissio toteaa, että muut saatavat, joista velkojat luopuivat, eivät olleet

⁽⁵⁾ Asia T-1/12, Ranska v. komissio, 37 kohta ja sitä seuraavat kohdat sekä oikeuskäytäntö, johon niissä viitataan (asia T-11/95, BP Chemicals v. komissio).

⁽⁶⁾ Asia BP Chemicals, 171 kohta.

kunnan saatavan tavoin toissijaisia. Alankomaiden mukaan sillä, että virallista menettelyä ei toteutettu, ei ollut olennaista vaikutusta sikäli, että velkajärjestelyn tulos olisi ollut kunnan kannalta sama silloin, jos velat olisi järjestelty kansallisen konkurssilain mukaisessa virallisessa maksujen keskeytysmenettelyssä eli jos muut velkojat olisi voitu pakottaa velkojien keskinäiseen sopimukseen – kunta olisi joka tapauksessa menettänyt (toissijaisen) lainansa määrän kokonaisuudessaan.

- (27) Komissio on kuitenkin jo aiemmin todennut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että kolme velkojaa ei luopunut saatavistaan kokonaan vaan muutti ne saataviksi, jotka perittäisiin mahdollisista uusista siirtomaksuista, joita MVV:lle maksettaisiin seuran jättävistä pelaajista. Tältä osin Alankomaat totesi, että näillä kolmella velkojalla oli etuoikeutettuja ja vakuudellisia saatavia kaiken kaikkiaan 1,135 miljoonaa euroa. Näillä velkojilla olisi näin ollen ollut virallisessa konkurssimenettelyssä paremmat mahdollisuudet saada takaisin ainakin jokin osa saatavistaan kuin muilla velkojilla, joilla ei ollut vakuuksia, saati kunnalla, jonka saatava oli toissijainen. Komissio katsoo, että yksityinen sijoittaja – jonka lainaehdot tosin poikkeavat kunnan lainaehdoista – ei olisi luopunut saatavastaan kokonaan tai olisi vähintään hankkinut – taikka pyrkinyt hankkimaan – jonkinlaisen (mahdollisen) vakuuden näin merkittävästä lainamäärästä luopumista vastaan, vaikka takaisinmaksun mahdollisuus olikin vähäinen. Lisäksi komissio toteaa, että kunta olisi kenties voinut saada hyvitystä muilta velkojilta, jos kerran seuran pelastamissuunnitelma riippui myös kunnan osallistumisesta. Näin ollen komissio katsoo, että kunnan tekemä päätös luopua lainasaatavastaan kokonaan ilman minkäänlaisia ehtoja tai vakuuksia ei noudattanut markkinataloudessa toimivan velkojen periaatetta.
- (28) Päätöksestä osallistua velkojien väliseen sopimukseen ilman virallista maksujen keskeytysmenettelyä Alankomaat toteaa, että KNVB olisi peruuttanut MVV:n luvan pelata ammattilaisjalkapalloa, mikäli se olisi joutunut viralliseen maksujen keskeytysmenettelyyn. Näin ollen virallista maksujen keskeytysmenettelyä ei pidetty kunnan eikä myöskään velkojien suuren enemmistön etujen mukaisena. Kunnan asema ei näin ollen tältä osin suoraan eroa muista velkojista.
- (29) Tässä yhteydessä Alankomaiden viranomaiset viittaavat menettelyn aloittamista koskevan päätöksen siihen osaan, jossa komissio päätelee, että Arnheimin kunnan toimenpiteet Vitesse-jalkapalloseuran hyväksi eivät olleet valtiontukea: yhtäläisen kohtelun periaate edellyttää, että tilanne pitäisi arvioida samalla tavoin kuin Arnheimin kunnan tilanne eli että kyseisen toiminnan katsottaisiin noudattaneen perussopimuksen 107 artiklan 1 kohtaa, sillä kunnan tekemät päätökset olisivat olleet yksityisen velkojan periaatteen mukaisia. Tältä osin komissio toteaa, että tapauksia on aina arvioitava kunkin tapauksen tosiseikkojen valossa. Arnheimin kunnan ja Vitesse-jalkapalloseuran tapauksessa velkojien tekemän sopimuksen sisältämät ehdot merkitsivät sitä, että kunta ja muut velkojat asetettiin täysin tasaveroiseen asemaan (jokainen velkoja saisi 12 prosenttia maksamatta olevista saatavistaan) – Maastrichtin kunnan ja MVV:n tapauksessa näin ei kuitenkaan toimittu: muut (etuoikeutetut) velkojat voivat saada saatavistaan luopumista vastaan osuuden mahdollisista pelaajasiirroista saatavista tuloista, mutta Maastrichtin kunnalle tämä ei ole mahdollista.
- (30) Alankomaat esitti myös muita MVV:n vararikon sosioekonomisiin seurauksiin liittyviä perusteluja, mutta niitä ei voida ottaa huomioon markkinataloussijoittajaperiaatetta koskevassa arvioinnissa.
- (31) Ensinnäkin MVV:n mahdollisen vararikon sosioekonomiset seuraukset liittyvät kunnan rooliin julkisena viranomaisena eivätkä yksityisen sijoittajan asemaan. Kunta on toki voinut toimia De Geusselt -alueeseen sijoittaneena tahona, kuten kunnanvaltuuston 25 päivänä toukokuuta 2010 pitämän kokouksen pöytäkirjoissa mainitaan, mutta tällaiset edut ovat osa laajempaa etua, joka liittyy muihin yleisiin toimintapolitiittisiin tavoitteisiin, kuten alueen infrastruktuurin ja talouden kehittämiseen, kunnan urheilupolitiikkaan ja kunnallisiin kumppanuuksiin. Näin ollen lainasta luopuminen ei luopumishetkellä liittynyt taikka liittyi vain osittain kaupalliseen etuun, joka kunnalla oli maanomistajana tai yrityksenä. Sikäli kuin kaupallisia etuja on ollut olemassa, Alankomaat ei ole antanut niiden laadusta minkäänlaista tarkkaa tietoa. Toiseksi on huomattava, että lainasta luopuminen ei vielä yksin olisi estänyt MVV:n ajautumista vararikkoon: tukitoimenpiteitä tarvittiin lisää, eikä tukitoimenpiteenä toteutetun stadionin ja harjoituskentän oston voida komission mukaan katsoa noudattavan markkinataloussijoittajaperiaatetta. Kuten edellä on todettu, toimenpiteitä on arvioitava yhdessä.
- (32) Näistä syistä komissio päätelee, että kunta ei toiminut markkinataloustoimijana päättäessään luopua 1,7 miljoonan euron saatavastaan toukokuussa 2010. Päätelmä perustuu lisäksi siihen, että lainasta luopumista on arvioitava yhdessä harjoituskenttien ja stadionin oston kanssa, ja komissio päätelee, ettei tällainen osto ole markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen, kuten seuraavassa tullaan täsmentämään.

4.1.2 Harjoituskenttien ja stadionin osto

- (33) Kunta ei ainoastaan luopunut toissijaisesta saatavastaan MVV:ltä vaan osti lisäksi De Geusselt -stadionin ja seuran Klein Geusselt -harjoitustilat osana kokonaisvaltaista MVV:n pelastamis- ja rakenneuudistussuunnitelmaa. Alankomaat väittää, että tämä osto toimi ei ollut valtiontukea, sillä se toteutettiin markkinaehdoin. Argumentti perustuu komission tiedonantoon julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista ⁽⁷⁾ (jäljempänä 'maa-alueiden myyntiä koskeva tiedonanto') sekä markkinataloussijoittajaperiaatteeseen, jonka mukaan julkisten viranomaisten tiettyyn yritykseen kohdistamien rahoitustoimien ei voida katsoa antavan asianomaiselle yritykselle perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua etua, jos myös muut toimijat olisivat voineet hyväksyä toimet samoin ehdoin. Alankomaat tunnustaa, että maa-alueiden myyntiä koskeva tiedonanto koskee maa-alueiden myyntiä eikä kiinteistöjen ostoa, mutta se katsoo, että samaa päättelyä tulisi soveltaa myös tähän tapaukseen.
- (34) Komissio toteaa, että 1,85 miljoonan euron ostohinta oli määritelty ulkopuolisen asiantuntijan laatiman selvityksen pohjalta, ja tämä selvitys (Van Der Horst Taxateurs -rakennustarkastusyrityksen selvitys, kesäkuu 2010) on luovutettu komissiolle. Komissio toteaa niin ikään, että kunta omisti jo entuudestaan tontin, jolle stadion on rakennettu. Kunta osti stadionin ja muun omaisuuden sekä lisäksi maan pitkäaikaisen vuokraoikeuden (recht van erfpacht). [...] ⁽⁸⁾ Kaupan 1,85 miljoonan euron hintaan kuuluvat niin ikään harjoitustilat, joita ei ollut otettu huomioon asiantuntijan tekemässä selvityksessä. On huomautettava, että asiantuntijan selvityksessä ei mainittu ostajan henkilöllisyyttä.
- (35) Komissio toteaa ensinnäkin, että kunnan syyt stadionin ostamiseen sisälsivät "kansanterveyteen" ja "sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen" liittyviä näkökohtia, sillä kunta halusi säilyttää De Geusselt -alueella olevan "urheilualan" ja kehittää sitä ⁽⁹⁾. Tällaisia toimintapoliittisia tavoitteita ei sisältyisi markkinasijoittajan sijoituspäätökseen, eikä kuntaa näin ollen voida pitää markkinataloustoimijana. Toiseksi komissio ei ole samaa mieltä näkemyksestä, että markkinataloustoimija olisi ollut halukas ostamaan jalkapallostadionin sen jälleenhankintahinnalla. Toisin kuin maa-alueet tai muut hyödykkeet, jalkapallostadion on tuotanto-omaisuutta, jolla voidaan hankkia tuloja mutta johon liittyy myös ylläpitokustannuksia. Markkinataloustoimija ostaisi tällaisen stadionin vain, jos se voisi perustaa päätöksensä liiketoimintasuunnitelmaan, joka osoittaisi, että stadionia voitaisiin hyvin todennäköisesti hyödyntää riittävän kannattavasti. Liiketoimintasuunnitelmassa määriteltäisiin niin ikään hinta, jolla sijoittaja olisi halukas ostamaan stadionin. Kunnalla ei ollut tällaista liiketoimintasuunnitelmaa ennen stadionin ostoa eikä silloin, kun se teki päätöksen stadionin ostosta. Toukokuussa 2010 kunnanhallitus itse asiassa ilmoitti kunnanvaltuustolle, että stadionin käyttämisestä tulevaisuudessa monitoimitilana tulitaisiin laatimaan suunnitelma. Valtuustolle todella esitettiin tällainen suunnitelma, joskin vasta joulukuussa 2010. Komissio toteaa, että toukokuussa 2010, jolloin päätös stadionin ostosta tehtiin, kunta arvioi, että stadionin vuotuiset ylläpitokustannukset olisivat 380 000 euroa, kun taas MVV:ltä perittävän vuosivuokran suuruus oli 75 000 euroa ⁽⁹⁾. Summien 305 000 euron erotus rahoitettaisiin muista tapahtumista saatavilla vuokratuloilla, tai se tulisi kunnan maksettavaksi. Vaikka ostohinta olikin määritelty niin, että siinä huomioitiin MVV:n matalasta vuokrasta mahdollisesti koituvat tappiot, ei voida päätellä, että yksityinen markkinatoimija olisi tehnyt sopimuksen, jonka oli havaittu olevan erittäin todennäköisesti tappiollinen. Kunnanvaltuustolle joulukuussa 2010 esitetystä selvityksestä vahvistetaan, että "nykytilanteessa stadionia ei voida hyödyntää kaupallisesti tai tavalla, joka kattaisi siitä koituvat kustannukset". Kesäkuussa 2012 kunnallisen tilintarkastusviranomaisen ⁽¹⁰⁾ laatimassa selvityksessä todettiin, että stadionin toiminta oli edelleen tappiollista.
- (36) Lisäksi voisi olettaa, että silloin, kun on kyse MVV:n tapauksen kaltaisesta kiireessä toteutettavasta myynnistä, markkinatoimija käyttäisi myyjän kiirettä hyväkseen neuvotellakseen itselleen arvioijan arviota edullisemman hinnan. Kunta ei kuitenkaan menetellyt näin vaan hyväksyi arvioijan ilmoittaman arvon "realistisena".
- (37) Kunnan erityinen etu, joka liittyi De Geusselt -alueen kehittämissuunnitelmiin, ei muuta tätä päätelmää. Alankomaat ei maininnut vuonna 2010 laaditussa pelastamissuunnitelmassa kunnan aikomusta ostaa stadion tai esittänyt mitään mahdollisesta ostosta tehtyjä laskelmia, jotka olisi laadittu ennen kesäkuuta 2010. Markkinasijoittajan voidaan kuitenkin olettaa tekevän tällaisen ostoa edeltävän arvioinnin.

⁽⁷⁾ EYVL C 209, 10.7.1997, s. 3.

⁽⁸⁾ Luottamuksellinen tieto.

⁽⁹⁾ Kunnanvaltuuston kokouspöytäkirja, 25.5.2010, 10 kohta. Ks. myös 5 kohta, jossa kunta ilmoittaa stadionin oston syyksi kiinteistöomistuksensa vahvistamisen ohella myös muita taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia, joita se pyrkii synnyttämään.

⁽⁹⁾ MVV:n kanssa tehtiin uusi vuokrasopimus 21 päivänä kesäkuuta 2010.

⁽¹⁰⁾ Rekenkamer Maastricht: De relatie tussen de gemeente Maastricht en MVV.

- (38) Kaikista edellä mainituista syistä komissio päätelee, että kunta ei toiminut markkinataloustoimijan tavoin päättäessään vuonna 2010 toimenpiteistä stadionin ja harjoituskenttien ostamiseksi.

4.1.3 Tuen vaikutus MVV-seuraan

- (39) MVV:lle tuesta oli etua ensinnäkin niin, että seura vapautui velkataakastaan, ja toiseksi niin, että seura saattoi jatkaa jalkapallon pelaamista De Geusselt -kotistadionillaan. Sen jälkeen, kun kunta oli ostanut stadionin ja harjoitustilat ja MVV ei enää ollut näiden tilojen ainoa käyttäjä, seuran molempien tilojen käytöstä kuukaudessa maksama vuokra oli 3 prosenttia MVV:n budjetista ja vähintään 75 000 euroa ⁽¹¹⁾. Tämän lisäksi komissio toteaa, että ostosopimuksen ehtojen mukaan myyjä eli Stichting Stadion De Geusselt ⁽¹²⁾ -niminen kolmas osapuoli käyttää kunnan maksaman 1,85 miljoonan euron summan niiden verojen, pelaajien palkkojen ja eläkevelvoitteiden kattamiseen, jotka MVV oli velkaa; asianomaiset velat oli jätetty velkojien välisen sopimuksen ulkopuolelle. Tämä 1,85 miljoonan euron summa on todella kirjattu MVV:n kirjanpitoon poikkeuksellisenä tulona kaudella 2009/2010 selitteellä "Maastrichtin kunnan avustus" (Bijdrage Gemeente Maastricht). Myynnistä Stichting Stadion De Geusselt -säätiölle kertyneet tuotot oli todella määrä käyttää MVV:n velkahelpotuksiin ja rakenneuudistuksiin (ks. säätiön kirje kunnalle 9 päivänä kesäkuuta 2010).
- (40) Alankomaat on kyseenalaistanut tukien vaikutuksen sisämarkkinoihin silloin, kun on kyse seuroista, jotka eivät pelaa jalkapalloa eurooppalaisella tasolla, ja eritoten MVV:n tapauksessa. Tältä osin komissio toteaa, että MVV:llä on vuosittain mahdollisuus ottaa osaa eurooppalaisiin jalkapalloturnauksiin. Myöskin alemmassa sarjassa pelaavalla seuralla on periaatteessa mahdollisuus päästä kilpailemaan kansallisessa jalkapallocupissa ja voittaa cup, jolloin se voisi seuraavana vuonna pelata Euroopan cupissa. Matalalla sijalla oleva jalkapalloseura voi nousta korkealle sijalle lyhyessäkin ajassa ⁽¹³⁾. Komissio toteaa niin ikään, että jalkapallo-otteluihin osallistumisen lisäksi ammattilaisjalkapalloseurat harjoittavat liiketoimintaa useilla muilla markkinoilla, joita ovat muiden muassa ammattilaispelaajien siirtomarkkinat, mainostaminen, sponsorointi, tuotemyynti ja mediaoikeudet. Ammattilaisjalkapalloseuralle myönnettävä tuki vahvistaa sen asemaa kyseisillä markkinoilla, joista useimmat kattavat useita jäsenvaltioita. Jos valtion varoilla annetaan valikoivaa etua ammattilaisjalkapalloseuralle, tällainen tuki voi näin ollen vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla ⁽¹⁴⁾. MVV:n osalta voidaan erityisesti mainita, että vuonna 2010 useilla MVV:n pelaajilla oli jonkin muun jäsenvaltion, etenkin Belgian, kansalaisuus.
- (41) Edellä todetun perusteella komissio päätelee, että lainasta luopuminen ja harjoituskenttien ja stadionin osto (joiden yhteenlaskettu arvo on 3,55 miljoonaa euroa) ovat perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Seuraavassa arvioidaan näiden tukien soveltuvuutta sisämarkkinoille.

4.2 Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukainen arviointi

- (42) Komission on arvioitava, voidaanko MVV:n hyväksi toteutettujen tukitoimenpiteiden katsoa soveltuvan sisämarkkinoille. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltion vastuulla on esittää mahdolliset perusteet, joiden nojalla ne katsovat tuen soveltuvan sisämarkkinoille, sekä osoittaa, että tällaiselle soveltuvuudelle asetetut edellytykset täyttyvät ⁽¹⁵⁾.
- (43) Mitään perussopimuksen 107 artiklan 2 kohdassa mainituista poikkeuksista ei voida soveltaa tarkasteltavana olevaan tukitoimenpiteeseen. Alankomaat ei myöskään ole sellaista väittänyt.
- (44) Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa mainittujen poikkeusten osalta komissio toteaa, että mikään Alankomaiden alue ei kuulu perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeuksen soveltamisalaan. Tarkasteltavana olevilla tukitoimenpiteillä ei myöskään edistetä Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta, eikä niiden avulla poisteta Alankomaiden taloudessa olevaa vakavaa häiriötä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti.

⁽¹¹⁾ Uudessa vuokrasopimuksessa vuokra oli sidottu MVV:n liikevaihtoon, ja sen alarajaksi oli asetettu 75 000 euroa; jos MVV alkaisi menestyä, vuokra nousisi. Myös stadionin muusta toiminnasta saatava vuokratuotto kertyisi kunnalle.

⁽¹²⁾ Säätiö, joka on Alankomaiden mukaan riippumaton sekä MVV:stä että Maastrichtin kunnasta.

⁽¹³⁾ Tämän on vieläpä osoittanut todeksi toinen alankomaalainen ammattilaisjalkapalloseura, PEC Zwolle, joka myös pelasi alemmassa sarjassa kaudella 2010/2011. PEC nousi ylempään sarjaan kaudella 2012/2013 ja voitti jalkapallon kansallisen cupin kaudella 2013/2014, mikä antoi sille oikeuden pelata Euroopan tasolla kaudella 2014/2015.

⁽¹⁴⁾ Saksaa koskevat komission päätökset, joista 20 päivänä maaliskuuta 2013 annetut päätökset koskevat Multifunktionsarena der Stadt Erfurt -areenaa (asia SA.35135 (2012/N)) (12 kohta) ja Multifunktionsarena der Stadt Jena -areenaa (asia SA.35440 (2012/N)), tiivistelmät *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (EUVL C 140, 18.5.2013, s. 1), ja joista 2 päivänä lokakuuta 2013 annettu päätös koskee Fußballstadion Chemnitz -stadionia (asia SA.36105 (2013/N)), tiivistelmä *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (EUVL C 50, 21.2.2014, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Asia C-364/90, Italia v. komissio, ECLI:EU:C:1993:157, 20 kohta.

- (45) Alankomaat katsoo, että mikäli komissio pitäisi tarkasteltavana olevia toimenpiteitä valtiontukena, tapaukseen voitaisiin soveltaa perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa mainittua poikkeusta, joka koskee tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen annettavaa tukea, joka ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tältä osin Alankomaat myös totesi, että komission analyysissä pitäisi huomioida perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohta, joka koskee kulttuurin tai kulttuuriperinnön edistämiseen annettavaa tukea, sekä perussopimuksen 165 artikla.
- (46) Arvioidessaan ”taloudellisen toiminnan kehittämisen” käsitteen sisältöä urheilun alalla komissio ottaa asianmukaisesti huomioon perussopimuksen 165 artiklan 1 kohdan ja 165 artiklan 2 kohdan viimeisen luetelmakohdan, joissa määrätään, että unionin tulee myötävaikuttaa Euroopan urheilun edistämiseen ottaen huomioon sen erityispiirteet, vapaaehtoisuuteen perustuvat rakenteet sekä yhteiskunnallisen ja kasvatuksellisen tehtävän. Perussopimuksessa urheilun ja kulttuurin käsitteet kuitenkin erotetaan toisistaan, eikä MVV:lle myönnetyn tuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointi voi näin ollen perustua perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohtaan.
- (47) Arvioidakseen tukitoimenpiteitä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan kannalta komissio on antanut lukuisia asetuksia, puitteita, suuntaviivoja ja tiedonantoja tukimuodoista ja horisontaalisista tai alakohtaisista tavoitteista, joita varten tukea annetaan. Koska MVV oli talousvaikeuksissa silloin, kun toimenpiteisiin ryhdyttiin, ja koska kunta antoi seuralle tukea näiden vaikeuksien voittamiseksi, komissio katsoo, että on asianmukaista arvioida, voitaisiinko tapaukseen soveltaa suuntaviivoissa ⁽¹⁶⁾ asetettuja perusteita. Tässä yhteydessä komissio toteaa, että ammattilaisjalkapalloa ei ole suljettu suuntaviivojen soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen tämä taloudellinen toiminta kuuluu suuntaviivojen soveltamisalaan.
- (48) Heinäkuussa 2014 komissio julkaisi uudet suuntaviivat valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen ⁽¹⁷⁾. Niitä ei kuitenkaan voida soveltaa tähän vuonna 2010 myönnettyyn tukeen, josta ei ollut ilmoitettu. Uusien suuntaviivojen 137 kohdan mukaan uusia suuntaviivoja sovelletaan ilman ennakolta annettua lupaa myönnettyihin pelastamis- tai rakenneuudistustukiin vain, jos tämä tuki on osittain tai kokonaan myönnetty sen jälkeen, kun kyseiset suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Uusien suuntaviivojen 138 kohdan mukaan komissio tekee kaikissa muissa tapauksissa tutkimuksen tuen myöntämishetkellä sovellettujen suuntaviivojen perusteella. Näin ollen komissio analysoi nyt tarkasteltavana olevaa tapausta vuoden 2004 suuntaviivojen perusteella (ks. edellä oleva johdanto-osan 14 kappale).
- (49) Suuntaviivojen 11 kohdan mukaan yrityksen katsotaan olevan vaikeuksissa, jos vaikeuksissa olevan yrityksen tavanomaiset merkit, kuten kasvavat tappiot, liikevaihdon supistuminen, varastojen kasvu, ylikapasiteetti, tulorahoituksen pienentyminen, lisääntyvä velkaantuminen, korkokustannusten nousu ja nettoarvon heikentyminen tai sen katoaminen, ovat nähtävissä. Vakavissa tapauksissa yrityksestä on jo voinut tulla maksukyvytön, tai se on voitu asettaa kansallisen lainsäädännön mukaiseen yleistäytäntöönpanomenettelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi. Kuten edellä olevassa johdanto-osan 13 kappaleessa on todettu, MVV:n oma pääoma oli ollut miinuksella kaudesta 2007/2008 asti, ja vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä seuran oma pääoma vajosi 5,1 miljoonaa euroa miinukselle samalla, kun MVV:n yhteenlasketut velat olivat nousseet 6,4 miljoonaan euroon. Kuten Alankomaat on todennut, MVV oli keväällä 2010 käytännöllisesti katsoen vararikossa. MVV oli siis selvästi suuntaviivoissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys. Alankomaat ei kiistä tätä tosiseikkaa. Näin ollen MVV:lle myönnetyn valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuutta on arvioitava suuntaviivojen perusteella.
- (50) Suuntaviivojen 3.2 jaksossa edellytetään, että tuen myöntämisen edellytyksenä on oltava rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpano. Suuntaviivojen 59 kohdan mukaan pienten ja keskisuurten yritysten (joihin myös MVV-seura kuuluu) rakenneuudistussuunnitelmalle ei kuitenkaan täydy hakea komission hyväksyntää, mutta suunnitelman on täytettävä suuntaviivojen 35–37 kohdassa asetetut vaatimukset, minkä lisäksi sen on saatava asianomaisen jäsenvaltion hyväksyntä ja se on toimitettava komissiolle. Komissio toteaa, että Alankomaat on toimittanut sille rakenneuudistussuunnitelman, joka täyttää suuntaviivojen 34–37 kohdassa asetetut edellytykset. Rakenneuudistuskustannukset olivat kaiken kaikkiaan lähes 6 miljoonaa euroa. Tältä osin komissio toteaa, että kunnan päätökselle myöntää MVV:lle tukea asetettiin lukuisia edellytyksiä. Nämä edellytykset kirjattiin vuonna 2010 laadittuun liiketoimintasuunnitelmaan, joka on mainittu johdanto-osan 10 kappaleessa.
- (51) Tältä osin komissio toteaa, että kunnan päätös luopua lainasaatavastaan ja ostaa De Geusselt -stadion perustui MVV:n vaikeuksien luonteesta ja syistä tehtyyn analyysiin. Liiketoimelle oli asetettu lukuisia edellytyksiä, joilla pyrittiin palauttamaan seuran pitkän aikavälin elinkelpoisuus kohtuullisessa kolmen vuoden ajassa ja täyttämään vaatimukset, jotka KNVB oli asettanut MVV:n ammattilaisotteluihin tarvittavan luvan jatkamiselle. Rakenneuudistussuunnitelman osana johtoa uudistettiin, henkilöstöä vähennettiin ja pelaajajoukkoa pienennettiin. Rakenneuudistussuunnitelma ei perustu ulkoisiin tekijöihin, joihin MVV voi yrittää vaikuttaa mutta joita se ei voi täysin hallita, kuten uusien sponsorien hankintaan ja katsojamäärien kasvattamiseen. Suunnitelmalla tähdätään seuran

⁽¹⁶⁾ Ks. alaviite 4.

⁽¹⁷⁾ Komission tiedonanto – Suuntaviivat valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen (EUVL C 249, 31.7.2014, s. 1).

taloustilanteen jatkuvaan parantamiseen sekä sen toiminnan jatkumiseen ammattilaisjalkapalloseurana. Seuraavassa johdanto-osan kappaleessa kuvattu kehitys osoittaa, että suunnitelma oli todellakin realistinen.

- (52) Toteutetut toimenpiteet olivat tarpeellisia MVV:n elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Seuran taloustilanne saatiinkin tervehtymään. Näiden toimenpiteiden seurauksena MVV kirjasi koko kaudelta 2009/2010 kaiken kaikkiaan 3,9 miljoonan euron voiton, ja sen oma pääoma oli ensimmäistä kertaa moneen vuoteen positiivinen 0,051 miljoonalla eurolla. Seuraavalla kaudella 2010/2011 seura teki voittoa 0,021 miljoonaa euroa ja MVV:n oma pääoma nousi 0,072 miljoonaan euroon. MVV paransi tulostaan myös kaudella 2011/2012. KNVB nosti MVV:n seuran taloustilanteen perusteella luokasta 1 (puutteellinen) luokkaan 3 (hyvä) kauden 2011/2012 alussa.

4.2.1 Vastasuoritteet

- (53) Suuntaviivojen 38–42 kohdassa edellytetään, että tuensaaja toteuttaa vastasuoritteita tuen vääristävän vaikutuksen ja sen kaupankäynnin edellytyksiä haittaavien vaikutusten minimoimiseksi. Suuntaviivojen 41 kohdan mukaan tätä edellytystä ei kuitenkaan sovelleta MVV:n kaltaisiin pieniin yrityksiin.

4.2.2 Tuen rajoittaminen vähimmäismäärään

- (54) Lisäksi komissio toteaa, että rakenneuudistussuunnitelman rahoitus perustuu merkittävässä määrin ulkopuolisiin yksityisiin yrityksiin seuran sisäisesti toteuttamien säästötoimenpiteiden ohella suuntaviivojen 43 ja 44 kohdan mukaisesti. Useat yksityiset yritykset olivat niin ikään päättäneet luopua velkasaatavistaan. Velkojien ja kunnan kokonaisosuus MVV:n jälleenrahoituksesta oli noin 5,8 miljoonaa euroa (joka sisältää veloista luopumiset ja stadionin ja pitkäaikaisen vuokraoikeuden oston). Yksityiset yritykset, valtio pois lukien, luopuivat kaikkiaan 2,25 miljoonan euron velkasaatavista, mikä ylittää pienille yrityksille asetetun 25 prosentin vaatimuksen.
- (55) Tuen määrä oli välttämätön. Rakenneuudistussuunnitelman mukaan seuran tappiot pienentyisivät kausina 2011/2012 ja 2012/2013 ja se tekisi myöhemmillä kausilla kohtuullista voittoa. Tuki ei antanut MVV:lle mahdollisuutta ostaa uusia pelaajia tai houkutelua heitä korkeilla palkoilla.
- (56) Suunnitelman tarkoituksena oli antaa säästökuurin läpikäyneelle MVV:lle mahdollisuus uuteen alkuun ilman velkataakkaa ja uudella rakenteella. Toimenpiteiden pitäisi tervehtyä MVV:n taloudellinen tilanne ja täyttää KNVB:n vaatimukset. Tässä yhteydessä komissio muistuttaa, että kunkin alankomaalaisen ammattilaisjalkapalloseuran on saatava KNVB:lta lupa, jonka saaminen edellyttää lukuisien eri velvoitteiden täyttämistä. Yksi velvoitteista koskee seuran taloudellista terveyttä. Seuran on kullakin kaudella esitettävä 1 päivään marraskuuta, 1 päivään maaliskuuta ja 15 päivään kesäkuuta mennessä taloudellinen selvitys, jossa kerrotaan muun muassa seuran senhetkisestä taloustilanteesta sekä seuraavan kauden talousarviosta. Näiden kertomusten perusteella seurat jaetaan kolmeen luokkaan (1: puutteellinen, 2: riittävä, 3: hyvä). Luokkaan 1 kuuluva seura voidaan velvoittaa esittämään parannussuunnitelma, jolla se nousee luokkaan 2 tai 3. Mikäli seura ei noudata suunnitelmaa, KNVB voi langettaa seuralle seuraamuksia, joita ovat muun muassa virallinen varoitus, ottelupisteiden vähentäminen ja – viimeisenä keinona – luvan peruminen. Alankomaissa ammattilaisjalkapalloseura menettää lupansa, jos se julistetaan konkurssiin. Jos seuralle perustetaan seuraaja, uutta seuraa ei hyväksytä suoraan ammattilaisjalkapallon sarjoihin, vaan sen on aloitettava pelaaminen toiseksi korkeimmassa harrastesarjassa.
- (57) Rakenneuudistussuunnitelman osana johto vaihdettiin, rakenteita uudistettiin, seuran nimi muutettiin, palkkoja alennettiin ja henkilöstön, myös pelaajien, määrää supistettiin. Useita pelaajia siirrettiin, olemassa olevia sopimuksia päätettiin tai niitä pidennettiin alemmalla palkalla, uusia sopimuksia tehtiin ilman siirtomaksuja tai pelaajia vuokrattiin toisista seuroista, ja muutamia harrastesopimuksia tehtiin; näillä toimilla pyrittiin 40 prosentin säästöihin henkilöstö- ja pelaajakustannuksista. Kuten johdanto-osan 26 kappaleessa ja sitä seuraavissa kappaleissa todetaan, muut velkojat kuin kunta luopuivat kaiken kaikkiaan 2,25 miljoonan euron saatavista seuran hyväksi. MVV vapautui veloistaan siis lähes kokonaan.
- (58) Komissio katsoo, että rakenneuudistussuunnitelmalla puututaan MVV:n talousvaikeuksien syihin, erityisesti palkoista ja siirtomaksuista syntyviin pelaajakustannuksiin. Ammattilaisjalkapalloseuralta ei voida odottaa toiminnan hajauttamista suuntaviivoissa tarkoitetulla tavalla muille markkinoille, mutta sen voidaan odottaa säästävän omasta ydintoiminnastaan, ja näin MVV on tehnyt. Alankomaat esitti myös listan toimenpiteistä, joihin MVV oli ryhtynyt pienentääkseen muita seuran toimintaan liittyviä kustannuksia. Rakenneuudistussuunnitelma ei perustu ulkoiisiin tekijöihin, joihin MVV voi yrittää vaikuttaa mutta joita se ei voi täysin hallita, kuten uusien sponsorien hankintaan ja katsojamäärien kasvattamiseen. Näin ollen komissio katsoo, että suunnitelma

täytäntöönpano antaa MVV:lle mahdollisuuden jatkaa toimintaansa terveellä pohjalla Alankomaiden ammattilais-jalkapallossa, ja KNVB tunnusti tämän niin ikään nostessaan seuran luokkaan 3. Lisäksi komissio toteaa, että rakenneuudistussuunnitelman rahoitus perustuu merkittävässä määrin ulkopuolisiin yksityisiin yrityksiin seuran sisäisesti toteuttamien säästötoimenpiteiden ohella. Tämä täyttää suuntaviivojen 44 kohdassa asetetun vaatimuksen, jonka mukaan MVV:n kaltaisten pienten yritysten rakenneuudistuskustannuksista vähintään 25 prosenttia olisi katettava tuensaajan omalla rahoituksella, mukaan lukien ulkopuolinen rahoitus, joka antaa näyttöä siitä, että tuensaajan elinkelpoisuuteen uskotaan.

- (59) Alankomaat on lisäksi esittänyt tietoja MVV:n rakenneuudistuksen jälkeen harjoittamasta yhteiskuntaa hyödyttävästä oheistoiminnasta muun muassa useissa Maastrichtin ja Euregion kouluissa. Tämän toiminnan voidaan katsoa edistävän perussopimuksen 165 artiklassa mainittua urheilun yhteiskunnallista ja kasvatuksellista tehtävää.

Seuranta, vuosikertomus ja tuen ainutkertaisuuden periaate

- (60) Suuntaviivojen 49 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltio tiedottaa rakenneuudistussuunnitelman moitteettomasta edistymisestä toimittamalla säännöllisesti yksityiskohtaisia kertomuksia. Suuntaviivojen 51 kohdassa määrätään pienten ja keskisuurten yritysten osalta väljemmistä ehdoista, joiden mukaan vuotuista jäljennösten esittämistä yrityksen taseesta ja tuloslaskelmasta pidetään yleensä riittävänä. Alankomaat on sitoutunut esittämään tällaiset kertomukset. Alankomaat sitoutui suuntaviivojen mukaisesti toimittamaan loppukertomuksen rakenneuudistus-suunnitelman loppuunsaattamisesta.
- (61) Suuntaviivojen 72–77 kohdassa viitataan tuen ainutkertaisuuden periaatteeseen, jonka mukaan rakenneuudistustukea pitäisi myöntää vain kerran kymmenessä vuodessa. Alankomaat on täsmentänyt, että MVV ei ole saanut pelastamis- tai rakenneuudistustukia nykyisen tuen myöntämistä edeltäneinä kymmenenä vuotena. Lisäksi Alankomaat on sitoutunut olemaan myöntämättä uutta pelastamis- tai rakenneuudistustukea MVV:lle seuraavaan kymmeneen vuoteen.

5. PÄÄTELMÄT

- (62) Komissio päätelee, että Alankomaat ei ole noudattanut perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ilmoittanut ennakolta 3,55 miljoonan euron valtiontukea, joka myönnettiin MVV:lle vuonna 2010, jolloin seura oli talousvaikeuksissa. Asianomaisen tuen voidaan kuitenkin katsoa soveltuvan sisämarkkinoille suuntaviivojen mukaisena rakenneuudistustukena, sillä kaikki suuntaviivoissa asetetut edellytykset tällaiselle tuelle täyttyvät,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jonka Alankomaat on toteuttanut Maastrichtin MVV-jalkapalloseuran hyväksi ja jonka suuruus on 3,55 miljoonaa euroa, soveltuu sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Alankomaiden kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 4 päivänä heinäkuuta 2016.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2016/1848,
annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016,
toimenpiteestä SA.40018 (2015/C) (ex 2015/NN) Unkarin elintarvikeketjun tarkastusmaksuun
vuonna 2014 tehty muutos

(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4056)

(Ainoastaan unkarinkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on edellä mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾ ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Komissio sai tietää joulukuussa 2014 julkaistuista lehtiartikkeleista, että Unkarin elintarvikeketjun tarkastusmaksua säätelevää vuoden 2008 lakia muutettiin vuonna 2014. Komissio lähetti Unkarin viranomaisille tietopyynnön 17 päivänä maaliskuuta 2015 päivätyllä kirjeellä, ja Unkarin viranomaiset vastasivat siihen 16 päivänä huhtikuuta 2015 päivätyllä kirjeellä.
- (2) Komissio ilmoitti 15 päivänä heinäkuuta 2015 päivätyllä kirjeellä Unkarille päätöksestään aloittaa tukitoimenpiteen osalta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös'. Lisäksi komissio määräsi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään keskeyttämään välittömästi toimenpiteen asetuksen (EY) N:o 659/1999 ⁽²⁾ 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- (3) Menettelyn aloittamista koskeva päätös on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽³⁾. Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa tukitoimenpiteestä.
- (4) Komissio on saanut huomautuksia yhdeltä asianomaiselta. Komissio välitti nämä huomautukset Unkarille 13 päivänä lokakuuta 2015 päivätyllä kirjeellä, ja Unkarille annettiin mahdollisuus vastata niihin. Unkari ei vastannut huomautuksiin.

2. TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

2.1 Vuonna 2008 annettu elintarvikeketjua koskeva laki, jolla otetaan käyttöön elintarvikeketjun tarkastusmaksu

- (5) Elintarvikeketjun tarkastusmaksuun sovellettavat säännökset esitetään vuonna 2008 elintarvikeketjusta ja sen virallisesta valvonnasta annetussa laissa XLVI, jäljempänä 'elintarvikeketjulaki', ja maaseudun kehittämisestä vastaavan ministerin 27 päivänä huhtikuuta 2012 elintarvikeketjun tarkastusmaksusta tehtävää ilmoitusta ja

⁽¹⁾ EUVL C 277, 21.8.2015, s. 12.

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1999, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁽³⁾ Ks. alaviite 1.

tarkastusmaksun maksamista koskevista säännöistä antamassa asetuksessa N:o 40/2012. Elintarvikeketjulin mukaan elintarvikeketjun toimijoiksi katsottujen yritysten on maksettava tarkastusmaksu niiden tietyistä toimista saaman liikevaihdon osalta. Elintarvikeketjulaissa esitetään luettelo niistä toimista ⁽⁴⁾, joiden osalta yritykset ovat velvollisia maksamaan tarkastusmaksun.

- (6) Kaikkien Unkarissa toimivien yritysten (yritykset ja muut oikeushenkilöt, mutta myös yksityishenkilöt, jotka toimivat elinkeinonharjoittajina tai alkutuottajina), jotka ovat ilmoitusta edeltäneen vuoden aikana saaneet liikevaihtoa luetelluista toimista, on maksettava elintarvikeketjun tarkastusmaksu. Elintarvikeketjun tarkastusmaksun tarkoituksena on kattaa kansallisen elintarvikeketjun turvallisuudesta vastaavan viraston (valtion virasto) tiettyihin elintarvikeketjun säätelyyn ja valvontaan liittyvien tehtävien kustannukset. Tarkastusmaksu lasketaan vuosittain, ja maksuvelvollisen on tehtävä ilmoitus ja suoritettava tarkastusmaksu riippumatta siitä, onko paikan päällä tehty virallisia tarkastuksia.
- (7) Elintarvikeketju laissa säädettiin 31 päivään joulukuuta 2014 asti, että kaikkien elintarvikeketjun toimijoiden oli maksettava asianomaisesta liikevaihdosta kiinteä 0,1 prosentin tarkastusmaksu.
- (8) Perityt elintarvikeketjun tarkastusmaksut saatiin käyttää vain elintarvikeketjun turvallisuusstrategiassa määriteltyihin tehtäviin ja elintarvikeketjuviranomaisen toimiin.

2.2 Elintarvikeketjulakiin vuonna 2014 tehty muutos

- (9) Elintarvikeketjulin 47/B §:ään vuoden 2014 lailla LXXIV ⁽⁵⁾ tehdyllä muutoksella, joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015, jäljempänä 'vuoden 2014 muutos', otettiin käyttöön erityissäännöt, jotka koskivat nopeakiertoisia kulutustavaroita Unkarin markkinoilla myyvien liikkeiden ⁽⁶⁾ tuottamaan liikevaihtoon sovellettavien tarkastusmaksujen laskemista.
- (10) Elintarvikeketjulin vuoden 2014 muutoksella otettiin käyttöön progressiivinen maksurakenne, jota sovelletaan nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäjiiin ⁽⁷⁾ ja jonka mukaisesti tarkastusmaksun aste vaihtelee 0–6 prosentin välillä. Tarkemmin sanottuna elintarvikeketjun tarkastusmaksun perustana käytettyyn liikevaihtoon sovellettiin seuraavia maksutasoja:
- 0 prosenttia liikevaihdon siitä osuudesta, joka on enintään 500 miljoonaa Unkarin forinttia (noin 1,6 miljoonaa euroa);
  - 0,1 prosenttia liikevaihdon siitä osuudesta, joka on yli 500 miljoonaa mutta enintään 50 miljardia Unkarin forinttia (noin 160,6 miljoonaa euroa);
  - 1 prosentti liikevaihdon siitä osuudesta, joka on yli 50 miljardia mutta enintään 100 miljardia Unkarin forinttia (noin 321,2 miljoonaa euroa);

⁽⁴⁾ Unkarin viranomaiset ilmoittivat 16 päivänä huhtikuuta 2015 päivätyssä vastauskirjeessään komissiolle seuraavaa: "Tarkastusmaksua peritään seuraavista toimista:

- elintarviketuotantoa, siitosta tai eläinkokeita varten kasvatettujen eläinten jakelu;
- elintarvike- tai rehututuotantoa varten kasvatettujen kasvien, kylvösiementen, kasvituotteiden, kasvien lisäysaineistojen ja taimien jakelu;
- elintarviketuotanto tai -jakelu, ravintola- ja julkiset ateriapalvelut mukaan luettuina;
- rehujen tuotanto tai jakelu;
- eläinlääkintävalmisteiden ja -tuotteiden tuotanto tai jakelu;
- torjunta-aineiden, satoa lisäävien materiaalien tai EY-lannoitteiden tuotanto tai jakelu;
- eläinperäisten sivutuotteiden käsittely, käyttö, jatkojalostus ja kuljetus tai niistä valmistettujen tuotteiden markkinoille saattaminen;
- sellaisen yrityksen toiminta, joka harjoittaa karjan kuljetusta tai ylläpitää karjankuljetusajoneuvojen pesemiseen ja desinfiointiin tarkoitettua laitosta, ulkomaisen karjan vastaanottamiseen valittua karanteeniasemaa, eläinten lastauslaitosta, keräysasemaa, kauppapaikkaa, ruokinta- ja juottoasemaa, lepoasemaa tai eläinmarkkinoita;
- lisäysaineiston tuottaminen tai varastointi;
- kasvinterveys-, eläinlääkintä- tai elintarvike- tai rehulaboratorion ylläpito;
- eläinten merkitsemiseen käytettyjen laitteiden jakelu."

⁽⁵⁾ Tiettyjen verolakien, niihin liittyvien muiden lakien sekä vuonna 2010 kansallisesta vero- ja tullihallinnosta annetun lain CXXII tarkistamisesta vuonna 2014 annettu laki LXXIV.

⁽⁶⁾ Nopeakiertoiset kulutustavarat on määritelty kaupankäyntiä koskevan lain 2 §:n 18a momentissa seuraavasti: "nopeakiertoiset kulutustavarat: lukuun ottamatta ateriapalvelualalla myytäviä tuotteita kaikki elintarvikkeet, kosmetiikkatuotteet, kemikaalituotteet, kotitalouksien puhdistusaineet ja kemikaalit sekä hygieniapaperit, jotka tyydyttävät väestön perustarpeita ja jotka kuluttaja yleensä kuluttaa, käyttää loppuun tai korvaa toisella tuotteella vuoden kuluessa". Kaupankäyntiä koskevan lain 2 §:n 18b momentin mukaan "nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvät liikkeet" ovat "liikkeitä, joissa suurin osa liikevaihdosta saadaan nopeakiertoisista kulutustavaroista".

⁽⁷⁾ Tässä päätöksessä nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäjillä tarkoitetaan kaikkia yrityksiä, joiden on maksettava elintarvikeketjun tarkastusmaksu nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvistä liikkeistä saadusta liikevaihdosta.

- 2 prosenttia liikevaihdon siitä osuudesta, joka on yli 100 miljardia mutta enintään 150 miljardia Unkarin forinttia (noin 481,8 miljoonaa euroa);
  - 3 prosenttia liikevaihdon siitä osuudesta, joka on yli 150 miljardia mutta enintään 200 miljardia Unkarin forinttia (noin 642,4 miljoonaa euroa);
  - 4 prosenttia liikevaihdon siitä osuudesta, joka on yli 200 miljardia mutta enintään 250 miljardia Unkarin forinttia (noin 803 miljoonaa euroa);
  - 5 prosenttia liikevaihdon siitä osuudesta, joka on yli 250 miljardia mutta enintään 300 miljardia Unkarin forinttia (noin 963,5 miljoonaa euroa);
  - 6 prosenttia liikevaihdon siitä osuudesta, joka on yli 300 miljardia Unkarin forinttia.
- (11) Elintarvikeketjulin vuoden 2014 muutoksen mukaan kaikkiin muihin elintarvikeketjujen toimijoihin sovellettiin edelleen maksua, jonka perusteena oli kiinteä 0,1 prosentin aste asianomaisesta liikevaihdosta.
- (12) Unkarin elintarvikeketjulin muutetussa säännöksessä tai sen perusteluissa ei mainita syitä siihen, miksi nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden tarkastusmaksun maksutasojen osalta otettiin käyttöön erityissäännöt. Niissä ei myöskään anneta selitystä eri liikevaihtoluokkien määrittelylle ja niitä vastaaville tarkastusmaksutasoille.
- (13) Elintarvikeketjun toimijoiden on tehtävä ilmoitus maksusta. Se on maksettava vuosittain kahdessa samansuuruisessa erässä viimeistään 31 päivänä heinäkuuta ja 31 päivänä tammikuuta. Laissa säädetään myös yksinkertais-tetuista menettelyistä sellaisissa tapauksissa, joissa maksu on alle 1 000 Unkarin forinttia (noin 3,20 euroa). Tällöin maksusta on tehtävä ilmoitus, mutta sitä ei tarvitse maksaa.
- (14) Tarkastusmaksuista, joita ei ole maksettu määräaikaan mennessä, on maksettava sakkoa. Viivästyssakkoa voidaan periä, jos henkilöt tai yhteisöt, joiden on maksettava elintarvikeketjun tarkastusmaksu, jättävät sitä koskevan ilmoituksen tekemättä tai tekevät sen myöhässä tai ilmoitus on epätäydellinen tai sisältää vääriä tietoja.

3. MUODOLLINEN TUTKINTAMENETTELY

3.1 Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen syyt

- (15) Komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn, koska se katsoi kyseisenä ajankohtana, että vuoden 2014 muutoksella käyttöön otettu progressiivinen maksurakenne (maksutasot ja liikevaihtoluokat) oli sääntöjenvastaista ja sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea.
- (16) Erityisesti komissio katsoi, että vuoden 2014 muutoksella käyttöön otetut progressiiviset maksutasot johtivat yritysten eriytettyyn kohteluun niiden liikevaihdon ja siten niiden koon perusteella sekä valikoivan edun myöntämiseen liikevaihdoltaan pienille ja siten pienemmille yrityksille. Unkari ei ollut esittänyt todisteita siitä, että nopeakiertoisia kulutustavaroita myyviin liikkeisiin, kuten supermarketteihin, sovellettava progressiivinen maksurakenne vastaisi samankaltaista progressiivista mallia kansalliselle elintarvikeketjun turvallisuudesta vastaavalle virastolle kyseisten liikkeiden tarkastamisesta aiheutuvissa kustannuksissa. Unkari ei siten ollut osoittanut, että toimenpide voitaisiin perustella verojärjestelmän luonteella tai yleisellä rakenteella. Siksi komissio katsoi, että toimenpide oli valtiontukea, koska kaikki muut SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätyt ehdot vaikuttivat täyttyvän.
- (17) Lopuksi komissio esitti epäilyksiä toimenpiteen soveltuvuudesta sisämarkkinoille. Erityisesti komissio muistutti, että se ei voi todeta valtiotukitoimenpidettä sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos sillä rikotaan muita EU:n lainsäädännön sääntöjä, kuten SEUT-sopimuksessa taattuja perusvapauksia tai EU:n asetusten tai direktiivien säännöksiä. Kyseisenä ajankohtana komissio ei voinut sulkea pois sitä mahdollisuutta, että toimenpiteen kohteena olivat pääasiassa ulkomaisessa omistuksessa olevat yritykset, mikä saattoi olla vastoin SEUT-sopimuksen 49 artiklassa määrättyä sijoittautumisvapautta. Lisäksi komissio epäili toimenpiteen sisältämän eriytetyn verokohtelun tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 882/2004⁽⁸⁾ esitettyjen velvollisuuksien täyttämisen kannalta.

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta (EUVL L 165, 30.4.2004, s. 1).

3.2 Muutokset tarkastusmaksun oikeusperustaan muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen

- (18) Unkarin hallitus toimitti Unkarin parlamentille 27 päivänä lokakuuta 2015 lakiehdotuksen, jolla tarkistettaisiin elintarvikeketjusta ja sen virallisesta valvonnasta vuonna 2008 annettua lakia XLVI. Unkarin parlamentti hyväksyi 17 päivänä marraskuuta 2015 lain CLXXXII, jolla muutettiin elintarvikeketjusta ja sen virallisesta valvonnasta vuonna 2008 annettua lakia XLVI. Uusi laki julkaistiin 26 päivänä marraskuuta 2015 Unkarin virallisessa lehdessä (*Magyar Közlöny*) N:o 182/2015, ja se tuli voimaan 31 päivänä julkaisunsa jälkeen eli 27 päivänä joulukuuta 2015.
- (19) Marraskuussa 2015 hyväksytyllä muutoksella kumotaan vuoden 2014 muutoksella käyttöön otettu progressiivinen maksurakenne ja otetaan jälleen käyttöön kaikkia elintarvikeketjun toimijoita koskeva 0,1 prosentin kiinteä tarkastusmaksu, joka oli voimassa ennen lakiin vuonna 2014 tehtyä muutosta.

3.3 Unkarin huomautukset

- (20) Unkari ei toimittanut komissiolle huomautuksia vastauksena menettelyn aloittamista koskevaan päätökseen.
- (21) Sen sijaan Unkari toimitti komissiolle 16 päivänä syyskuuta 2015 päivätyllä ja kilpailuasioista vastaavalle komission jäsenelle osoitetulla kirjeellä ehdotuksen tarkistetuksi elintarvikeketjun tarkastusmaksuksi. Tässä ehdotuksessa 0 prosentin maksutaso kumottaisiin ja progressiivinen maksurakenne, joka käsittää kahdeksan maksutasoa (0–6 %), korvattaisiin kahden maksutason järjestelmällä (0,1 % liikevaihdoltaan pienille vähittäiskaupan toimijoille ja 0,3 % vähittäiskaupan toimijoille, joiden liikevaihto on suurempi).
- (22) Komission yksiköt ilmoittivat Unkarille 7 päivänä lokakuuta 2015 päivätyllä kirjeellä, että vaikka ero maksutasojen välillä pieni uudessa ehdotuksessa, ehdotetulla uudella maksulla olisi edelleen progressiivinen maksurakenne, mikä olisi ongelmallista valtiotuen näkökulmasta, jos se ei olisi perusteltavissa tarkastusmaksujärjestelmän pääperiaatteilla.
- (23) Unkari toimitti 7 päivänä lokakuuta 2015 päivätyllä kirjeellä lisätietoja, joilla se pyrki perustelemaan kaksi maksutasoa käsittävän progressiivisen maksurakenteensa merkittävien markkinatoimijoiden ja toisaalta muiden kaupallisten yksiköiden erilaisilla valvontakustannuksilla. Erityisesti Unkari katsoi, että merkittäville toimijoille on monimutkaisia rakenteita, minkä takia tarkastuksia suorittavalta viranomaiselta tarvitaan monimutkaisempaa valvontaa ja huomattavasti enemmän resursseja.
- (24) Sen jälkeen kun Unkari oli pyytänyt saada palautetta 16 päivänä syyskuuta 2015 päivätyssä kirjeessä esittämästään ehdotuksesta ja 7 päivänä lokakuuta 2015 päivätyssä kirjeessä esittämästään lisätiedoista, komission yksiköt ilmoittivat Unkarille 17 päivänä maaliskuuta 2016 päivätyllä kirjeellä, että sen esittämät tiedot eivät osoita tarkastusten kustannusten suurenevan samassa suhteessa maksutasojen kanssa. Erityisesti komission yksiköt vahvistivat kantansa, jonka mukaan esitetyt luvut eivät osoittaneet, että niiden yritysten tarkastuskustannukset, joihin sovellettaisiin 0,3 prosentin maksutasoa, olisivat – tarkastettavan liikevaihdon jokaisen forintin osalta – kolminkertaiset verrattuna niihin yrityksiin, joihin sovellettaisiin 0,1 prosentin maksutasoa. Siten olisi katsottava, että progressiivisella kahden maksutason rakenteella annettaisiin valikoiva etu alempaan maksuluokkaan kuuluville yrityksille.
- (25) Lopulta Unkari ei toimittanut Unkarin parlamentille tätä ehdotusta, joka koski elintarvikeketjusta ja sen virallisesta valvonnasta vuonna 2008 annetun lain XLVI muuttamista.

3.4 Asianomaisten osapuolten esittämät huomautukset

- (26) Komissio on saanut huomautuksia yhdeltä asianomaiselta osapuolelta. Tämä asianomainen osapuoli toimii Unkarin markkinoilla ja yhtyy komission menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esittämään arvioon. Asianomainen osapuoli katsoo, että toimenpiteen kohderyhmäksi oli tarkoitettu erityisesti ulkomaiset yritykset, mikä sen mukaan on mahdollista Unkarin vähittäiskaupparakenteen vuoksi. Kyseisen osapuolen mukaan ulkomaisilla yrityksillä on Unkarin vähittäiskaupassa sivuliikkeitä tai tytäryrityksiä, mikä lisää niiden (konsolidoitua) liikevaihtoa. Unkarilaiset yritykset ovat sitä vastoin järjestäytyneet franchising-järjestelmäksi, jossa kutakin liikettä tai rajallista määrää liikkeitä pitää eri oikeushenkilö, joka ei ole osa franchising-antajan yritystä tai

konsernia. Asianomaisen osapuolen esittämien arvioiden mukaan ulkomaisilla vähittäiskauppiilla (konserneilla) olisi tällä hetkellä yhteensä noin 50 prosentin markkinaosuus Unkarissa, mutta ne vastaisivat noin 95 prosentista tarkastusmaksujen kokonaismäärästä, ja unkarilaiset vähittäiskauppiat kuuluisivat elintarvikeketju lain 47/B §:n nojalla yleensä 0 tai 0,1 prosentin maksuluokkaan.

- (27) Toisin sanoen unkarilaiset elintarvikkeiden vähittäiskauppiat kuuluvat franchising-järjestelmämuotoisen organisaationsa vuoksi automaattisesti alempiin maksuluokkiin (joissa maksutaso on 0 tai 0,1 prosenttia), kun taas ulkomaisten EU-emyritysten sivuliikkeet tai tytäryritykset, jotka eivät ole franchising-järjestelmämuotoisia, kuuluvat yleensä korkeampiin maksuluokkiin. Siten elintarvikeketjun tarkastusmaksulla annetaan asianomaisen osapuolen mukaan valikoiva etu sekä pienemmille yrityksille että niille vähittäiskaupassa toimiville yrityksille, jotka eivät ole franchising-järjestelmämuotoisia, eli unkarilaisille yrityksille ulkomaisessa omistuksessa oleviin yrityksiin nähden.

3.5 Unkarin esittämät huomautukset asianomaisten osapuolten huomautuksista

- (28) Komissio ei ole saanut Unkarilta vastausta ainoan asianomaisen osapuolen huomautuksiin, jotka toimitettiin sille 13 päivänä lokakuuta 2015 päivätyllä kirjeellä.

4. TUEN ARVIOINTI

- (29) Komissio rajoittaa tässä päätöksessä esittämänsä arvioinnin elintarvikeketjulakiin vuonna 2014 tehdyn muutoksen säännöksiin ja tarkemmin tarkistettuun säännökseen, jossa säädetään progressiivisesta maksurakenteesta (maksutasot ja liikevaihtoluokat) nopeakiertoisia kulutustavaroita myyville liikkeille Unkarissa edellä johdanto-osan 10 kappaleessa esitetyllä tavalla.

4.1 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun tuen olemassaolo

- (30) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa todetaan seuraavaa: ”Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suuromalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.”
- (31) Toimenpiteen luokittelu kyseisessä määräyksessä tarkoitettuna valtiontueksi edellyttää siten seuraavien kumulatiivisten ehtojen täyttymistä: i) toimenpiteen on katsottava johtuvan valtiosta, ja se rahoitetaan valtion varoista; ii) siitä on aiheuduttava saajalleen taloudellista etua; iii) kyseisen edun on oltava valikoiva; ja iv) toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua ja vaikutettava jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

4.1.1 Valtion varat ja valtion toimenpide

- (32) Ollakseen valtiontukea toimenpide on rahoitettava valtion varoista, ja se on katsottava jäsenvaltiosta johtuvaksi.
- (33) Koska toimenpide perustuu Unkarin parlamentin lakiin, se on selkeästi katsottava Unkarin valtiosta johtuvaksi. Unkarin väitettä, jonka mukaan maksun ei voida katsoa johtuvan Unkarin valtiosta, koska maksun oikeusperusta on asetus (EY) N:o 882/2004, ei voida hyväksyä.
- (34) EU:n tuomioistuimet ovat aikaisemmin katsoneet, että SEUT-sopimukseen perustuvien velvollisuuksiensa mukaisesti EU:n direktiiviä täytäntöönpanevan jäsenvaltion käyttöön ottaman verovapautuksen ei katsota johtuvan kyseisestä jäsenvaltiosta, vaan EU:n lainsäätäjän antamasta säädöksestä, jolloin se ei ole valtiontukea⁽⁹⁾. Asetuksessa (EY) N:o 882/2004 kuitenkin esitetään jäsenvaltioille yleisiä velvollisuuksia eikä aseteta niille velvollisuutta ottaa käyttöön liikevaihtoon perustuvia progressiivisiä maksuja tarkastusten tekemisestä, mikä tarkoittaa, ettei vuoden 2014 muutoksen voida katsoa johtuvan EU:n lainsäätäjän antamasta säädöksestä. Asetuksen (EY) N:o 882/2004 26 artiklassa säädetään seuraavaa: ”Jäsenvaltioiden on huolehdittava riittävästä rahoitusresursseista tarvittavan henkilöstön ja muiden resurssien hankkimiseksi virallista valvontaa varten millä

⁽⁹⁾ Tuomio asiassa T-351/02 Deutsche Bahn v. komissio, ECLI:EU:T:2006:104, 102 kohta.

tahansa asianmukaiseksi katsomallaan tavalla, myös maksuilla.” Asetuksen 27 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltiot voivat periä maksuja virallisesta valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi”. Siten on yksittäisten jäsenvaltioiden vastuulla määrittää näiden maksujen suuruus mainitun lainsäädännön ja erityisesti asetuksen 27 artiklan puitteissa. Kaikkien tässä yhteydessä tehtyjen valintojen voidaan siten katsoa johtuvan Unkarin valtiosta.

- (35) Myös se edellytys, että toimenpide rahoitetaan valtion varoista, jolloin valtio luopuu toimenpiteen tuloksena tuloista, jotka sen yleensä olisi perittävä yritykseltä, täyttyy⁽¹⁰⁾. Tarkasteltavana olevassa asiassa Unkarin valtio luopuu varoista, jotka sen olisi muutoin kerättävä nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien, liikevaihdoltaan pienten liikkeiden pitäjiltä (ja siten pienemmiltä yrityksiltä), jos näiltä liikkeiden pitäjiltä olisi peritty samaa tarkastusmaksua kuin nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien, liikevaihdoltaan suurten liikkeiden pitäjiltä.

4.1.2 Etu

- (36) EU:n tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaan tuen käsitteellä ei tarkoiteta ainoastaan positiivisia suorituksia vaan myös toimenpiteitä, jotka eri tavoin alentavat yritysten vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia⁽¹¹⁾. Vaikka toimenpiteeseen, johon sisältyy veron- tai maksunalennus, ei liity positiivista varainsiirtoa valtiolta, sillä asetetaan toimenpiteen soveltamisalaa kuuluvat yritykset muuta veronmaksajia suotuisampaan asemaan, minkä lisäksi se johtaa valtion tulojen menetykseen⁽¹²⁾. Etu voidaan myöntää erilaisina helpotuksina yrityksen verotaakkaan ja erityisesti pienentämällä sovellettavaa veroastetta tai veropohjaa tai vähentämällä maksettavan veron määrää⁽¹³⁾.
- (37) Elintarvikeketjulakiin vuonna 2014 tehdyssä muutoksessa säädetään progressiivisesta maksurakenteesta, jota sovelletaan nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäjiin sen mukaan, mihin luokkaan kyseisten yritysten liikevaihto kuuluu. Näiden maksujen progressiivinen luonne tarkoittaa sitä, että jos liikkeen liikevaihto kasvaa ja liike siirtyy seuraavaan maksuluokkaan, liikevaihdosta perittävän maksun keskimääräinen prosenttiosuus lisääntyy. Tämän tuloksena yrityksiltä, joilla on pieni liikevaihto (pienemmät yritykset), peritään huomattavasti pienempää keskimääräistä maksua kuin yrityksiltä, joilla on suuri liikevaihto (suuremmat yritykset). Liikevaihdoltaan pieniltä yrityksiltä perittävä huomattavasti pienempi keskimääräinen maksutaso vähentää niille aiheutuvia kustannuksia verrattuna liikevaihdoltaan suuriin yrityksiin ja merkitsee siten pienille yrityksille myönnettävää etua suuriin yrityksiin nähden SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

4.1.3 Valikoivuus

- (38) Toimenpide on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla valikoiva, jos toimenpiteellä suositetaan tiettyjä yrityksiä tai tiettyjen tavaroiden valmistusta.
- (39) Verotusjärjestelmien osalta unionin tuomioistuin on todennut, että toimenpiteen valikoivuus olisi periaatteessa arvioitava kolmivaiheisella analyysillä⁽¹⁴⁾. Aluksi selvitetään jäsenvaltiossa sovellettava yleinen tai tavanomainen verojärjestelmä eli ”viitejärjestelmä”. Toiseksi olisi määritettävä, muodostaako kyseinen toimenpide poikkeuksen tästä järjestelmästä, koska siinä erotellaan toisistaan talouden toimijat, jotka järjestelmään olennaisesti kuuluvien tavoitteiden mukaisesti ovat tosiasiallisesti ja oikeudellisesti keskenään vertailukelpoisessa tilanteessa. Jos toimenpide ei muodosta poikkeusta viitejärjestelmästä, se ei ole valikoiva. Jos se muodostaa poikkeuksen (ja näin ollen on lähtökohtaisesti valikoiva), analyysin kolmannessa vaiheessa on arvioitava, voidaanko poikkeava

⁽¹⁰⁾ Tuomio asiassa C-83/98 P, Ranska v. Ladbroke Racing Ltd ja komissio, ECLI:EU:C:2000:248, 48–51 kohta. Samoin toimenpide, jolla tietyille yrityksille annetaan veronalennus tai jolla yleensä erääntyvän veron maksamista lykätään, voi olla valtiontukea, katso yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, Paint Graphos ym., ECLI:EU:C:2011:550, 46 kohta.

⁽¹¹⁾ Tuomio asiassa C-143/99 Adria-Wien Pipeline, ECLI:EU:C:2001:598, 38 kohta.

⁽¹²⁾ Tuomio yhdistetyissä asioissa C-393/04 ja C-41/05 Air Liquide Industries Belgium, ECLI:EU:C:2006:403, 30 kohta, ja tuomio asiassa C-387/92 Banco Exterior de Espana, ECLI:EU:C:1994:100, 14 kohta.

⁽¹³⁾ Ks. tuomio asiassa C-66/02 Italia v. komissio, ECLI:EU:C:2005:768, 78 kohta; tuomio asiassa C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze ym., ECLI:EU:C:2006:8, 132 kohta; tuomio asiassa C-522/13 Ministerio de Defensa ja Navantia, ECLI:EU:C:2014:2262, 21–31 kohta. Ks. valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon 9 kohta (EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3).

⁽¹⁴⁾ Ks. esimerkiksi tuomio asiassa C-279/08 P komissio v. Alankomaat (NOx), ECLI:EU:C:2011:551; tuomio asiassa C-143/99 Adria-Wien Pipeline, ECLI:EU:C:2001:598; tuomio yhdistetyissä asioissa C-78/08–C-80/08 Paint Graphos ym., ECLI:EU:C:2011:550; tuomio asiassa C-308/01 GIL Insurance, ECLI:EU:C:2004:252.

toimenpide perustella (viite-) verojärjestelmän luonteella tai yleisellä rakenteella ⁽¹⁵⁾. Jos lähtökohtaisesti valikoiva toimenpide voidaan perustella järjestelmän luonteella tai yleisellä rakenteella, sitä ei katsota valikoivaksi, minkä vuoksi se ei kuulu SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

a) Viitejärjestelmä

- (40) Tarkasteltavana olevassa asiassa komissio katsoo viitejärjestelmäksi Unkarissa toimivilta elintarvikeketjun yrityksiltä perittävän tarkastusmaksun ⁽¹⁶⁾. Komissio ei katso, että vuoden 2014 muutoksella käyttöön otettu progressiivinen maksurakenne voi muodostaa osan tästä viitejärjestelmästä.
- (41) Kuten unionin tuomioistuin on todennut ⁽¹⁷⁾, ei ole aina riittävää rajoittaa valikoivuusanalyysiä siihen, poikkeako toimenpide jäsenvaltion määrittelemästä viitejärjestelmästä. On myös tarpeen arvioida, onko jäsenvaltio suunnitellut järjestelmän rajat johdonmukaisesti vaiko selvästi satunnaisella tai puolueellisella tavalla suosiakseen tiettyjä yrityksiä toisiin yrityksiin nähden. Muussa tapauksessa jäsenvaltio voisi sellaisten kaikkiin yrityksiin sovellettavien yleisten sääntöjen asettamisen sijaan, joista tehdään poikkeus tiettyjen yritysten kohdalla, saavuttaa saman tuloksen eli valtioneukisääntöjen kiertämisen mukauttamalla ja yhdistelemällä sääntöjään siten, että jo niiden soveltaminen johtaa eri taakkoihin eri yrityksille ⁽¹⁸⁾. On erityisen tärkeää muistaa tässä yhteydessä, että unionin tuomioistuin on johdonmukaisesti katsonut, että SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa ei tehdä eroa valtion toimenpiteiden välillä niiden syiden tai tavoitteiden perusteella, vaan määritellään ne niiden vaikutusten perusteella ja siten käytetyistä menetelmistä riippumattomasti ⁽¹⁹⁾.
- (42) Kiinteän maksutason soveltaminen elintarvikeketjun toimijoiden liikevaihtoon on tarkoituksenmukainen keino kattaa valtiolle asetuksen (EY) N:o 882/2004 mukaisesta tarkastustoiminnasta aiheutuvat kustannukset, kun taas elintarvikeketjulain vuoden 2014 muutoksella käyttöön otettu progressiivinen maksurakenne vaikuttaa siltä, että Unkari olisi suunnitellut sen tarkoituksellisesti suosimaan tiettyjä yrityksiä muihin yrityksiin nähden. Ennen vuoden 2014 muutosta kaikkien elintarvikeketjun toimijoiden (nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäjät mukaan luettuina) oli maksettava liikevaihtoonsa perustuva 0,1 prosentti kiinteä maksu. Vuoden 2014 muutoksella käyttöön otetun progressiivisen maksurakenteen mukaan nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäjiin voidaan soveltaa kahdeksaa eri maksutasoa, jotka alkavat 0 prosentista ja suurenevat progressiivisesti 6 prosenttiin, riippuen siitä, mihin luokkaan heidän liikevaihtonsa kuuluu. Näin ollen vuoden 2014 muutoksen tuloksena maksuvelvollisiin yrityksiin sovelletaan erilaista keskimääräistä veroastetta sen mukaan, millaista niiden toiminta on (pitävätkö ne nopeakiertoisia kulutustavaroita myyviä liikkeitä) ja millä tasolla niiden liikevaihto on (ylittääkö se muutoksessa esitetyt kynnykset).
- (43) Koska kaikkiin yrityksiin sovelletaan eri veroastetta, komissio ei pysty määrittämään vuonna 2014 muutetuille maksuille yhtä yksittäistä viitemaksutasoa. Unkari ei myöskään ilmoittanut tiettyä maksutasoa viitetasoksi tai tavanomaiseksi maksutasoksi eikä selittänyt, miksi korkeampi maksutaso olisi perusteltavissa nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien, liikevaihdoltaan suurten liikkeiden pitäjien erityisolosuhteilla tai miksi alempia maksutasoja olisi sovellettava tiettyihin toimijaluokkiin tai sellaisten nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien pienten liikkeiden pitäjiin, joiden liikevaihto on pieni.
- (44) Vuoden 2014 muutoksen vaikutus on siten se, että eri yrityksiin sovelletaan eri veroasteita (jotka ilmaistaan osuutena niiden yleisestä vuotuisesta liikevaihdosta) niiden toiminnan ja myös niiden koon mukaan, koska yrityksen liikevaihto korreloi tiettyssä määrin yrityksen koon kanssa. Elintarvikeketjun tarkastusmaksun tavoitteena on kuitenkin rahoittaa terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä elintarvikkeiden tarkastuksia niiden edetessä elintarvikeketjussa, ja progressiivinen maksurakenne, jossa maksutaso vaihtelee 0 prosenttiin ja 6 prosentin välillä, ei vastaa toimenpiteen soveltamisalaan kuuluvien yritysten tiloissa suoritettavien tarkastusten kustannusten ja kyseisten yritysten liikevaihdon välistä suhdetta.
- (45) Tämän tavoitteen perusteella komissio katsoo, että kaikki elintarvikeketjun toimijat yleisellä tasolla ja erityisesti kaikki nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäjät ovat oikeudellisesti ja tosiasiallisesti keskenään vertailukelpoisessa tilanteessa niiden toimista tai liikevaihdon suuruudesta riippumatta ja että Unkari ei ole perustellut vakuuttavasti, miksi tällaiset yritykset olisi asetettava eriarvoiseen asemaan elintarvikeketjun tarkastusmaksun perimisen osalta. Komissio viittaa tässä yhteydessä jäljempänä esitettyyn johdanto-osan 52–57 kappaleeseen. Unkari on tämän perusteella suunnitellut elintarvikeketjun tarkastusmaksun

⁽¹⁵⁾ Komission tiedonanto valtioneukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen (EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3).

⁽¹⁶⁾ Ks. edellä alaviite 4.

⁽¹⁷⁾ Tuomio yhdistetyissä asioissa C-106/09 P ja C-107/9 P komissio ja Espanja v. Government of Gibraltar ja Yhdistynyt kuningaskunta, ECLI:EU:C:2011:732.

⁽¹⁸⁾ Ks. edellinen alaviite, 92 kohta.

⁽¹⁹⁾ Tuomio asiassa C-487/06 P British Aggregates v. komissio, ECLI:EU:C:2008:757, 85 ja 89 kohta ja mainittu oikeuskäytäntö, sekä tuomio asiassa C-279/08 P komissio v. Alankomaat (NOx), ECLI:EU:C:2011:551, 51 kohta.

tarkoituksellisesti siten, että sillä suositetaan keinotekoisesti tiettyjä yrityksiä eli nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikevaihdoltaan pienten liikkeiden pitäjiä (ja siten pienempiä yrityksiä) ja asetetaan epäedulliseen asemaan toiset yritykset eli suuret yritykset, jotka ovat yleensä ulkomaisessa omistuksessa ⁽²⁰⁾.

- (46) Viitejärjestelmä on siten valikoiva tavalla, jota ei voida perustella elintarvikeketjun tarkastusmaksun tavoitteella, sillä maksulla on tarkoitus rahoittaa terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä elintarvikkeiden tarkastuksia niiden edetessä elintarvikeketjussa. Tämän seurauksena asianmukainen viitejärjestelmä käsiteltävänä olevassa asiassa on tarkastusmaksun periminen Unkarissa toimivilta elintarvikeketjun yrityksiltä niiden liikevaihdon perusteella ilman progressiivista maksurakennetta.

b) *Poikkeavuus viitejärjestelmästä*

- (47) Toisessa vaiheessa on tarpeen selvittää, poikkeako toimenpide viitejärjestelmästä sellaisten tiettyjen yritysten hyväksi, jotka viitejärjestelmään olennaisesti kuuluvan tavoitteen mukaisesti ovat tosiasiallisesti ja oikeudellisesti keskenään vertailukelpoisessa tilanteessa.
- (48) Kuten johdanto-osan 44 kappaleessa selitetään, elintarvikeketjun tarkastusmaksun olennainen tavoite on rahoittaa terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä elintarvikkeiden tarkastuksia niiden edetessä elintarvikeketjua pitkin Unkarissa. Kuten kyseisessä johdanto-osan kappaleessa myös selitetään, kaikkien elintarvikeketjujen toimijoiden yleisellä tasolla ja erityisesti kaikkien nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäjien olisi katsottava olevan kyseisen tavoitteen osalta oikeudellisesti ja tosiasiallisesti toisiinsa verrattavassa tilanteessa niiden toimista tai liikevaihdon suuruudesta riippumatta.
- (49) Kuten johdanto-osan 37 kappaleessa selitetään, progressiivinen maksurakenne, jota vuoden 2014 muutoksen mukaisesti sovelletaan vain nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäjiin, johtaa siihen, että liikevaihdoltaan suuriin yrityksiin sovelletaan sekä merkittävästi suurempia marginaalitarkastusmaksuja että merkittävästi korkeampia keskimääräisiä tarkastusmaksutasoja verrattuna liikevaihdoltaan pienten liikkeiden pitäjiin ja muihin elintarvikeketjun toimijoihin. Toisin sanoen vuoden 2014 muutoksella käyttöön otetulla progressiivisella maksurakenteella erotellaan elintarvikeketjun tarkastusmaksun tavoitteen osalta oikeudellisesti ja tosiasiallisesti keskenään vertailukelpoisessa tilanteessa olevia yrityksiä niiden toiminnan ja koon perusteella.
- (50) Komissio toteaa erityisesti, että elintarvikeketjulakiin vuoden 2014 muutoksella sisällytetyt maksutasot ja liikevaihdon suuruusluokat, joihin maksutasoja sovelletaan, johtavat maksun suurenemiseen maksuvelvollisille yrityksille niiden tietyistä toimista saaman liikevaihdon ja siten niiden koon mukaan. Alin maksutaso on 0,1 prosenttia yrityksille, joiden liikevaihto on yli 500 miljoonaa mutta enintään 50 miljardia Unkarin forinttia. Alin maksutaso kerrotaan 60:llä, jolloin maksutasoksi saadaan 6 prosenttia nopeakiertoisia kulutustavaroita myyville yrityksille, joiden liikevaihto on yli 300 miljardia Unkarin forinttia. Tämän alimman maksutason suureneminen johtaa siihen, että liikevaihdoltaan ylimpään luokkaan kuuluvilla liikkeillä keskimääräinen maksutaso on huomattavasti korkeampi kuin pienemmän liikevaihdon (ja siten pienemmällä) yrityksillä.
- (51) Tämän seurauksena vuoden 2014 muutoksella käyttöön otettu progressiivinen maksurakenne poikkeaa viitejärjestelmästä eli tarkastusmaksun perimisestä Unkarissa toimivilta elintarvikeketjun yrityksiltä nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikevaihdoltaan pienten liikkeiden pitäjien (ja siten pienempien yritysten) hyväksi. Komissio katsoo sen vuoksi, että kiistanalainen toimenpide on lähtökohtaisesti valikoiva.

c) *Perustelut*

- (52) Viitejärjestelmästä poikkeava toimenpide ei ole valikoiva, jos se on perusteltavissa järjestelmän luonteella tai yleisellä rakenteella. Näin on silloin, kun valikoiva kohtelu on tulosta järjestelmään kiinteästi liittyvistä ja sen toiminnan ja vaikuttavuuden kannalta tarpeellisista mekanismeista ⁽²¹⁾. Tässä yhteydessä jäsenvaltio ei voi vedota

⁽²⁰⁾ Tuomio yhdistetyissä asioissa C-106/09 P ja C-107/09 P komissio ja Espanja v. Government of Gibraltar ja Yhdistynyt kuningaskunta, ECLI:EU:C:2011:732. Ks. myös analogisesti tuomio asiassa C-385/12 Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft., ECLI:EU:C:2014:47, jossa unionin tuomioistuin totesi seuraavaa: "SEUT 49 ja SEUT 54 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle vähittäiskaupan liikevaihdosta kannettavaa veroa koskevalle jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa velvoitetaan verovelvolliset, jotka ovat konsernin sisällä keskenään sidossuhteessa kyseisessä lainsäädännössä tarkoitettulla tavalla, yhdistämään liikevaihtonsa erittäin progressiivisen verokannan soveltamiseksi ja sitten jakamaan näin saatu veron määrä välillään todellisten liikevaihtojensa suhteessa, jos – minkä tarkastaminen kuuluu ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle – erityisveron ylimpään veroluokkaan kuuluvat verovelvolliset ovat suurimmaksi osaksi tällä tavalla sidoksissa yhtiöihin, joiden kotipaikka on muussa jäsenvaltiossa."

⁽²¹⁾ Ks. esimerkiksi tuomio yhdistetyissä asioissa C-78/08–C-80/08 Paint Graphos ym., ECLI:EU:C:2011:550, 69 kohta.

ulkopuolisiin poliittisiin tavoitteisiin, kuten alue-, ympäristö- tai teollisuuspoliittisiin tavoitteisiin, perustellakseen yritysten eriytettyä kohtelua tietyn järjestelmän puitteissa. Perustelujen esittäminen on kuitenkin jäsenvaltion eli tässä tapauksessa Unkarin viranomaisten vastuulla.

- (53) Unkarin viranomaiset ovat väittäneet, että poikkeuksen tarkoituksena on varmistaa, että tarkastusmaksun taso on paremmin suhteutettu viranomaisilta merkittävien markkinatoimijoiden tarkastamiseen vaadittaviin resursseihin (kuten sertifiikaatit, IT- ja laadunvarmistusjärjestelmien avulla toteutettavien tarkastusten vaatima aika, yrityksen toimipaikkojen määrä, asiantuntijoiden käyttö ja moottorijoneuvokustannukset). Unkarin viranomaisten mukaan niiden elintarvikeketjun toimijoiden, joilla on suuri liikevaihto tai jotka aiheuttavat suuremman riskin suuremman kuluttaja-asiakasmääränsä vuoksi, olisi maksettava suurempi osuus elintarvikeketjun tarkastusten rahoittamisesta.
- (54) Komissio katsoo, että progressiiviset liikevaihtoon perustuvat maksut ovat perusteltavissa vain, jos maksun tavoite edellyttää tällaisia progressiivisia maksutasoja eli jos myös ne kustannukset, jotka maksuilla on tarkoitus kattaa, tai toimesta aiheutuvat kielteiset ulkoisvaikutukset, jotka maksulla on tarkoitus ratkaista, lisääntyvät suhteessa enemmän kuin itse liikevaihto⁽²⁾. Koska elintarvikeketjun tarkastusmaksun on tarkoitus rahoittaa terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä elintarvikkeiden tarkastuksia niiden edessä elintarvikeketjussa, komissio ei ole löytänyt perustetta sille, miksi tällaisten tarkastusten kustannukset lisääntyisivät suhteessa enemmän kuin suurempien yritysten liikevaihto.
- (55) Unkari ei esimerkiksi ole esittänyt todisteita, joilla selitettäisiin, miksi vaikkapa liikevaihdoltaan suuren vähittäiskaupan pitäjä aiheuttaisi sokeripaketin myydessään 60-kertaisen vaaran tai edellyttäisi 60 kertaa kalliimpia tarkastuksia verrattuna liikevaihdoltaan pienen supermarketin pitäjään, joka myy samanlaisen sokeripaketin. Vaikka sokeripaketin myynnistä saatava liikevaihto on kummallekin yritykselle sama, pienen supermarketin pitäjä maksaa jokaisesta kyseisen liikevaihdon muodostavasta forintista 60 kertaa pienemmän maksun.
- (56) Komissio huomauttaa myös, että Unkarin esittämää perustelua, jonka mukaan liikevaihdoltaan suurten elintarvikeketjun toimijoiden olisi osallistuttava enemmän elintarvikeketjun tarkastusten rahoitukseen, heikentää se seikka, että nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvään, liikevaihdoltaan suureen liikkeeseen sovelletaan korkeampia maksutasoja kuin liikevaihdoltaan samansuuruisiin elintarvikeketjun toimijoihin, jotka eivät myy nopeakiertoisia kulutustavaroita, sillä jälkimmäisiin sovelletaan edelleen 0,1 prosentin kiinteää maksua.
- (57) Näin ollen komissio katsoo, että toimenpide ei ole perusteltavissa viitejärjestelmän luonteella tai yleisellä rakenteella Siksi olisi katsottava, että toimenpiteestä aiheutuu valikoivaa etua yrityksille, jotka pitävät nopeakiertoisia kulutustavaroita myyviä liikevaihdoltaan pienempiä liikkeitä (eli pienemmille yrityksille).

4.1.4 Kilpailun vääristyminen ja vaikutus EU:n sisäiseen kauppaan

- (58) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua ja vaikutettava EU:n sisäiseen kauppaan ollakseen valtiontukea. Toimenpidettä sovelletaan yrityksiin, jotka saavat liikevaihtoa tetyistä elintarvikeketjuun liittyvistä toimista ja nopeakiertoisten kulutustavaroiden myynnistä Unkarin markkinoilla, muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet toimijat mukaan luettuina. Markkinoille, joilla nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvät yritykset toimivat, on sekä Unkarissa että muissa jäsenvaltiossa tunnusomaista, että niillä on läsnä muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneita toimijoita, jotka toimivat kansainvälisesti tai voisivat laajentaa toimintaansa kansainväliselle tasolle. Liikevaihtoon perustuvan maksun progressiivisuus saattaa merkittävästi suosia joitakin näistä toimijoista ja vahvistaa niiden asemaa sekä Unkarin että koko EU:n markkinoilla sekä samalla aiheuttaa haittaa toisille toimijoille. Toimenpide vaikuttaa siten niiden yritysten kilpailutilanteeseen, joita peritään progressiivista maksua, ja se vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja vaikuttaa EU:n sisäiseen kauppaan.

4.1.5 Päätelmät

- (59) Koska kaikki SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa esitetyt edellytykset täyttyvät, komissio katsoo, että elintarvikeketjulaikiin vuonna 2014 tehty muutos, jossa säädetään progressiivisesta maksutasorakenteesta nopeakiertoisia kulutustarvikkeita myyville yrityksille, on kyseisessä säännöksessä tarkoitettua valtiontukea.

⁽²⁾ Jo kiinteä maksu itsessään tarkoittaa suurempaa maksua liikkeille, joilla on suuri liikevaihto.

4.2 Tuen soveltuvuus sisämarkkinoille

- (60) Valtiontuki katsotaan sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos se kuuluu johonkin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdassa lueteltuun luokkaan ⁽²³⁾ ja se voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos komissio toteaa sen kuuluvan johonkin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa lueteltuun luokkaan ⁽²⁴⁾. On kuitenkin tuen myöntävän jäsenvaltion vastuulla todistaa, että sen myöntämä tuki soveltuu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 tai 3 kohdan nojalla ⁽²⁵⁾.
- (61) Komissio toteaa, että Unkarin viranomaiset eivät ole esittäneet perusteluja sille, miksi elintarvikeketjulin vuoden 2014 muutos soveltuisi sisämarkkinoille. Unkari ei kommentoinut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä toimenpiteen soveltuvuudesta esitettyjä epäilyjä eikä vastannut kolmannen osapuolen soveltuvuudesta esittämiin huomautuksiin ⁽²⁶⁾. Komissio katsoo, ettei mikään edellä mainituissa säännöksissä esitetty poikkeus päde, koska toimenpiteen tarkoituksena ei vaikuta olevan minkään kyseisissä säännöksissä luetellun tavoitteen saavuttaminen. Siten toimenpidettä ei voida katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi.
- (62) Komissio muistuttaa lisäksi, että se ei voi todeta valtiotukitoimenpidettä sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos sillä rikotaan muita EU:n lainsäädännön sääntöjä, kuten SEUT-sopimuksessa taattuja perusvapauksia tai EU:n asetusten tai direktiivien säännöksiä. Tältä osin komission menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esittämä epäily siitä, että toimenpiteen kohteena ovat pääasiassa ulkomaisessa omistuksessa olevat yritykset, mikä saattaa olla vastoin SEUT-sopimuksen 49 artiklassa tarkoitettua sijoittautumisvapautta, ei ole lieventynyt. Unkari ei ole ottanut kantaa SEUT-sopimuksen 49 artiklan mahdolliseen rikkomiseen tai asianomaisen kolmannen osapuolen tästä näkökohdasta esittämiin huomautuksiin.
- (63) Unkarin väitti, että elintarvikeketjun tarkastusmaksun, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2014 muutoksella, oikeusperusta on asetus (EY) N:o 882/2004. Unkarin viranomaisten toimittamien tietojen ⁽²⁷⁾ perusteella komissio ei kuitenkaan yhdy väitteeseen, jonka mukaan toimenpide, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2014 muutoksella, olisi asetuksen (EY) N:o 882/2004 mukainen, seuraavista neljästä syystä.
- (64) Ensinnäkään Unkarin esittämien tietojen perusteella ei ole todistettu, että tarkastusmaksua, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2014 muutoksella, olisi laskettu asetuksessa (EY) N:o 882/2004 vahvistettujen maksuja koskevien laskentaperusteiden mukaisesti tai että se ei olisi ylittänyt kokonaiskustannuksia, joita toimivaltaisille viranomaisille aiheutuu virallisten tarkastusten tekemisestä, kuten kyseisen asetuksen 27 artiklan 4 kohdan a alakohdassa nimenomaisesti vaaditaan.
- (65) Toiseksi ne kustannukset, jotka otettiin huomioon tarkastusmaksun laskentamenetelmän luomisessa, eivät vaikuta olevan yhdenmukaiset niiden kustannusten kanssa, joita tarkoitetaan 27 artiklan 4 kohdan a alakohdassa, kun se luetaan yhdessä asetuksen (EY) N:o 882/2004 liitteen VI kanssa. Erityisesti, vaikka liitteessä VI todetaan, että maksujen laskemisessa voidaan ottaa huomioon ”*valvontaan osallistuvan*” henkilöstön aiheuttamat kustannukset, Unkarin viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle, että niiden perimä tarkastusmaksu kattaa myös laajempaan luokkaan ”*henkilöstön palkat*” kuuluvat (laajemmat) kustannukset ⁽²⁸⁾.
- (66) Kolmanneksi, vaikka Unkarin viranomaiset ovat oikeutettuja perimään kiinteitä maksuja asetuksen (EY) N:o 882/2004 27 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti, ne eivät ole esittäneet vakuuttavia perusteluja tarkastusmaksun progressiiviselle luonteelle tai sen rakenteelle (maksuluokat ja -tasot). Erityisesti Unkari ei ole esittänyt todisteita siitä, että nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäisiin sovellettava progressiivinen maksurakenne (maksutasot ja liikevaihtoluokat) vastaisi samankaltaista progressiivista mallia kansalliselle elintarvikeketjun turvallisuudesta vastaavalle virastolle kyseisten yritysten tarkastamisesta aiheutuvien kustannusten osalta.

⁽²³⁾ SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdassa esitetyt poikkeukset ovat seuraavat: a) yksittäisille kuluttajille myönnettävä sosiaalinen tuki; b) tuki luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi; ja c) tuki tietyille Saksan liittotasavallan alueille.

⁽²⁴⁾ SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa esitetyt poikkeukset ovat seuraavat: a) tuki tiettyjen alueiden kehittämisen edistämiseen; b) tuki tiettyjen Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden edistämiseen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen; c) tuki tietyn taloudellisen toiminnan tai alueen kehitykseen; d) tuki kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen; ja e) neuvoston päätöksessä eritelty tuki.

⁽²⁵⁾ Tuomio asiassa T-68/03 Olympiaki Aeroporia Ypiresies v. komissio, ECLI:EU:T:2007:253, 34 kohta.

⁽²⁶⁾ Kuten johdanto-osan 4 kappaleessa esitetään, kyseiset huomautukset toimitettiin Unkarille mahdollisia huomautuksia varten 13 päivänä lokakuuta 2015.

⁽²⁷⁾ Terveiden ja elintarvikeeturvallisuuden pääosastolle 26 päivänä helmikuuta 2015 [Ares(2015)835210] ja 19 päivänä toukokuuta 2015 [Ares(2015)2083309] päivätyillä kirjeillä toimitetut tiedot.

⁽²⁸⁾ Ks. Unkarin viranomaisten 7 päivänä lokakuuta 2015 päivätty kirje komission yksiköille.

- (67) Lopuksi, vaikka progressiivinen maksutaso on väitetyksi perusteltu asetuksen (EY) N:o 882/2004 mukaisesti tarpeella periä maksu, joka on oikeassa suhteessa toimivaltaisilta viranomaisilta merkittävien markkinatoimijoiden tarkastuksia varten vaadittaviin suurempiin hallinnollisiin resursseihin, komissio ei ymmärrä virallisten tarkastusten luonne huomioon ottaen, miten suurten vähittäiskauppioiden useiden myyntipisteiden tarkastaminen voi olla kalliimpaa tai monimutkaisempaa kuin franchising-toimijoiden useiden myyntipisteiden tarkastaminen (franchising-toimijoihin kuitenkin sovelletaan merkittävästi pienempiä tarkastusmaksuja, koska kunkin yksittäisen myyntipisteen liikevaihto jää verrattain pieneksi).
- (68) Edellä mainitun perusteella komissio ei katso toimenpiteen sisältämää eriytettyä verokohtelua tarpeelliseksi ja oikeasuhteiseksi asetuksessa (EY) N:o 882/2004 esitettyjen velvollisuuksien täyttämisen kannalta.

4.3 Elintarvikeketjun tarkastusmaksua koskeva muutettu laki

- (69) Kuten 3.2 jaksossa esitetään, elintarvikeketjun tarkastusmaksuun, sellaisena kuin se on muutettuna 17 päivänä marraskuuta 2015, ei enää sovelleta progressiivisia maksutasoja. Vuonna 2015 annetussa laissa CLXXXII, jolla muutetaan elintarvikeketjusta ja sen virallisesta valvonnasta vuonna 2008 annettua lakia XLVI, säädetään sen sijaan 0,1 prosentin kiinteästä maksutasosta kaikille elintarvikeketjun toimijoille. Maksun progressiivisen rakenteen poistaminen ratkaisee menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetyt valtiontukiongelmat, jotka liittyvät kyseiseen progressiiviseen rakenteeseen.

4.4 Tuen periminen takaisin

- (70) Vuoden 2014 muutoksesta ei koskaan ilmoitettu, eikä komissio ole todennut sitä sisämarkkinoille soveltuvaksi. Koska vuoden 2014 muutos on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea ja SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa määrätyn täytäntöpanokiellon vastaisesti myönnettyä, neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589⁽²⁹⁾ 1 artiklan c alakohdassa tarkoitettua uutta tukea, kyseinen toimenpide on myös asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan f alakohdassa tarkoitettua sääntöjenvastaista tukea.
- (71) Koska toimenpide on sääntöjenvastaista ja sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea, tuki on perittävä takaisin sen vastaanottajilta asetuksen (EU) 2015/1589 16 artiklan mukaisesti.
- (72) Komission menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä tekemän, tuen keskeyttämistä koskevan välipäätöksen tuloksena Unkari kuitenkin vahvisti, että se oli keskeyttänyt elintarvikeketjun tarkastusmaksun perimisen niiltä tahoilta, jotka kuuluivat asianosaisiin progressiivisen tarkastusmaksun luokkiin.
- (73) Siten toimenpiteellä ei tosiasiaa ole myönnetty valtiontukea. Tästä syystä takaisinperintään ei ole tarvetta.

5. PÄÄTELMÄT

- (74) Komissio toteaa, että Unkari on myöntänyt kyseisen tuen sääntöjenvastaisesti ja rikkonut siten SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa.
- (75) Tämä päätös ei vaikuta mahdollisiin tutkimuksiin siitä, vastaako toimenpide SEUT-sopimuksessa vahvistettuja perusvapauksia eli SEUT-sopimuksen 49 artiklassa taattua sijoittautumisvapautta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Vuonna 2014 annetulla lailla LXXIV Unkarin elintarvikeketjun tarkastusmaksuun tehdyllä muutoksella käyttöön otettu, nopeakiertoisia kulutustavaroita myyvien liikkeiden pitäjiin sovellettava progressiivinen maksurakenne (asteet ja liikevaihtoluokat) on valtiontukea, joka ei sovellu sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja jonka Unkari on myöntänyt sääntöjenvastaisesti kyseisen sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa rikkoen.

⁽²⁹⁾ Neuvoston asetukset (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9).

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitetun järjestelmän mukaisesti myönnetty yksittäinen tuki ei ole tukea, jos se myöntämishetkellään täyttää kaikki vaatimukset, jotka esitetään neuvoston asetusten (EY) N:o 994/98 ⁽³⁰⁾ 2 artiklan tai (EU) 2015/1588 ⁽³¹⁾ 2 artiklan nojalla annetussa asetuksessa sen mukaan, kumpi on voimassa tuen myöntämishetkellä.

3 artikla

Unkarin on peruutettava kaikki 1 artiklassa tarkoitettuun järjestelmään perustuvan tuen jäljellä olevat maksuerät tämän päätöksen hyväksymispäivästä lukien.

4 artikla

Unkarin on huolehdittava siitä, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Unkarille.

Tehty Brysselissä 4 päivänä heinäkuuta 2016.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen

⁽³⁰⁾ Neuvoston asetukset (EY) N:o 994/98, annettu 7 päivänä toukokuuta 1998, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin (EYVL L 142, 14.5.1998, s. 1).

⁽³¹⁾ Neuvoston asetukset (EU) 2015/1588, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 1).

**KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2016/1849,
annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016,
toimenpiteestä SA.41613–2015/C (ex SA.33584–2013/C (ex 2011/NN)), jonka Alankomaat on
toteuttanut ja joka koskee ammattilaisjalkapalloseura PSV Eindhovenia**

(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4093)

(Ainoastaan hollanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'perussopimus', ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on perussopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾ ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Toukokuussa 2011 komissio sai lehdistötiedotteista ja kansalaisten toimittamista kirjeistä tietää, että Eindhovenin kunta suunnitteli ammattilaisjalkapalloseura Philips Sport Verenigin (jäljempänä 'PSV') tukemista rahoitus-toimella. Vuosina 2010 ja 2011 komissio sai myös kanteluita, jotka koskivat muiden Alankomaiden ammattilais-jalkapalloseurojen, nimittäin MVV:n (Maastricht), Willem II:n (Tilburg), FC Den Boschin ('sHertogenbosch') ja NEC:n (Nijmegen), hyväksi toteutettuja toimenpiteitä. Alankomaat toimitti 26 ja 28 päivänä heinäkuuta 2011 komissiolle tietoa PSV:tä koskevasta toimenpiteestä.
- (2) Komissio ilmoitti 6 päivänä maaliskuuta 2013 päivätyllä kirjeellä Alankomaille päätöksestään aloittaa perussopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely Willem II:n, NEC:n, MVV:n, PSV:n ja FC Den Boschin hyväksi toteutetuista toimenpiteistä.
- (3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta (jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös') on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽²⁾. Komissio pyysi asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseessä olevista toimenpiteistä.
- (4) Alankomaat toimitti PSV:n hyväksi toteutettua toimenpidettä koskevia huomautuksia 6 päivänä kesäkuuta ja 12 päivänä marraskuuta 2013 sekä 12 ja 14 päivänä tammikuuta ja 22 päivänä huhtikuuta 2016 päivätyillä kirjeillä.
- (5) Komissio sai huomautuksia seuraavilta asianomaisilta: Eindhovenin kunnalta (jäljempänä 'kunta') 23 päivänä toukokuuta 2013 ja 11 ja 26 päivänä syyskuuta 2013 ja PSV:ltä 24 päivänä toukokuuta 2013. Komissio toimitti huomautukset Alankomaille, jolle annettiin mahdollisuus vastata. Alankomaat esitti huomautuksia 12 päivänä marraskuuta 2013 päivätyllä kirjeellä.
- (6) Alankomaiden kanssa järjestettiin tapaaminen 9 päivänä heinäkuuta 2013, 25 päivänä helmikuuta 2015 ja 13 päivänä lokakuuta 2015.

⁽¹⁾ Komission päätös asiassa SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Alankomaat Tuki tietyille Alankomaiden ammattilaisjalkapalloseuroille vuosina 2008–2011 – Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti (EUVL C 116, 23.4.2013, s. 19).

⁽²⁾ Vertaa alaviitteeseen 1.

- (7) Kunta valitti 17 päivänä heinäkuuta 2013 menettelyn aloittamisesta 6 päivänä maaliskuuta 2013 tehdystä päätöksestä unionin yleiseen tuomioistuimeen ⁽³⁾.
- (8) Menettelyn aloittamista koskevan päätöksen jälkeen ja yhteisymmärryksessä Alankomaiden kanssa eri seuroja koskevat tutkimukset tehtiin kunkin osalta erikseen. PSV:tä koskeva tutkimus kirjattiin asianumerolla SA.41613.

2. TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

2.1 Toimenpide

- (9) Kansallinen jalkapalloliitto Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (jäljempänä 'KNVB') on ammattilais- ja harrastejalkapalloilun kattojärjestö. Alankomaissa ammattilaisjalkapalloilu on kaksitasoinen järjestelmä. Kaudella 2014–2015 siihen kuului 38 seuraa, joista 18 pelasi ylimmässä jalkapallosarjassa (eredivisie) ja 20 alemmassa sarjassa (eerste divisie).
- (10) PSV perustettiin vuonna 1913, ja se pelaa kotipelinsä Eindhovenissa. Vuonna 1999 PSV:n kaupallinen toiminta keskitettiin osakeyhtiöön [*naamloze vennootschap*]. Foundation PSV Football omistaa kaikki osakkeet yhtä lukuun ottamatta. Tämän omistaa Eindhoven Football Club PSV. PSV pelaa ylimmässä sarjassa ja on jatkuvasti kilpaillut sarjan kärkisijoista. Se voitti ylimmän sarjan kausina 2014–2015 ja 2015–2016. PSV osallistuu säännöllisesti eurooppalaisiin turnauksiin, ja se on voittanut sekä Eurooppa-cupin (1987–1988) että UEFA-cupin (1977–1978).
- (11) PSV omistaa Philips-nimisen jalkapallostadionin (jäljempänä 'stadion'). Vuoteen 2011 asti se omisti myös maa-alueen, jolla stadion ja urheilukeskus *De Herdgang* sijaitsevat. Vuonna 2011 PSV:llä oli huomattavia maksuvalmiusongelmia, minkä vuoksi se otti yhteyttä kuntaan, Philipsiin ja muihin Eindhovenissa sijaitseviin yrityksiin sekä tiettyihin pankkeihin. Jotkin näistä yrityksistä suostuivat myöntämään uusia lainoja tai muuttamaan vanhoja ja siten auttamaan PSV:tä selviytymään vaikeasta ajanjaksosta.
- (12) Tuolloin kunta ja PSV neuvottelivat myynti- ja takaisinvuokraustoimenpiteestä. Ne sopivat, että kunta ostaisi stadionin ja urheilukeskuksen maa-alueen 48 385 000 eurolla. Stadionin maa-alue arvioitiin 41 160 000 euron arvoiseksi. Tämän oston rahoittamiseksi kunta otti pankilta kyseistä määrää vastaavan kiinteäkorkoisen ja pitkäaikaisen lainan. Maa-alue, jolla stadion sijaitsee, annettiin tämän jälkeen PSV:n käyttöön pitkäaikaisella 40 vuoden vuokrasopimuksella (*erfpacht*), jota voidaan pidentää PSV:n pyynnöstä. Vuosivuokra on 2 463 030 euroa. Tämä vuosivuokra käsittää stadionin maa-alueen vuokran (1 863 743 euroa), urheilukeskuksen maa-alueen vuokran (327 151 euroa) ja pysäköintialueen vuokran (272 135 euroa). Sopimukseen sisältyi lauseke, jonka mukaan vuokra tarkistetaan 20 vuoden jälkeen.
- (13) Alankomaat ei ilmoittanut komissiolle perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti aikomuksestaan ryhtyä kyseiseen myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyyn.

2.2 Menettelyn aloittamisen syyt

- (14) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio katsoi, että tukitoimenpiteet ammattilaisjalkapalloseuroille vääristävät todennäköisesti kilpailua ja vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Komissio epäili myös stadionin maa-alueen myyntihinnan ja maa-alueen vuokran määrittämisen asianmukaisuutta. Se teki alustavan päätelmän, jonka mukaan kunta oli antanut PSV:lle valtion varoista myönnetyn valikoidun edun ja siten myöntänyt tukea jalkapalloseuralle.
- (15) Alankomaat vetosi julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista annettuun komission tiedonantoon ⁽⁴⁾ (jäljempänä 'maa-alueiden kauppaa koskeva tiedonanto'), ja tältä osin komissio toisti, että tiedonannossa annetut ohjeet, kuten sen johdannossa todetaan, "koskevat vain julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden ja rakennusten myymistä. Se ei koske julkisen vallan kiinteistönhankintoja eikä maa-alueiden ja rakennusten vuokraamista julkisille viranomaisille tai julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden ja rakennusten vuokraamista. Myös tällaisiin toimiin voi sisältyä valtion tukea."

⁽³⁾ Asia T-370/13 *Gemeente Eindhoven v. komissio*.

⁽⁴⁾ EYVL C 209, 10.7.1997, s. 3.

- (16) Kunnan käyttämän ulkopuolisen asiantuntija-avun osalta komissio kyseenalaisti sen, että arviointiasiantuntijat käyttivät laskelmissaan monikäyttöisen maa-alueen hintaa eivätkä stadionin maa-alueen hintaa. Komissio kyseenalaisti myös sen, olivatko voitto- ja riskimarginaalit, joilla laskettiin maa-alueen arvo tulevaa kehitystä ajatellen pitkäaikaisen vuokrasopimuksen päätyttyä, realistisia.
- (17) Komissio ei ollut siinä vaiheessa vakuuttunut siitä, että kunnan aikomuksena oli varmistaa, että toimi on markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen. Se oli pikemminkin pyrkinyt välttämään tappioita, toisin sanoen ottanut käyttöön takeita, joilla varmistettiin, että liiketoimet olivat talousarvion kannalta neutraaleja. Tämä ei olisi ollut hyväksyttävää tavanomaiselle markkinataloussijoittajalle, vaikka se olisi käyttänyt ulkopuolista asiantuntijaa maa-alueiden arvon arvioimiseksi ja vuokran määrittämiseksi.

3. ALANKOMAIDEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

- (18) Alankomaiden mukaan liiketoimi ei ole valtiontukea seuraavista syistä: a) ulkopuoliset asiantuntijat määrittivät maan arvon ja vuosivuokran maa-alueiden kauppaa koskevan tiedonannon mukaisesti. Tässä tiedonannossa esitetään asianmukainen kehys sen arvioimiseksi, sisältyykö liiketoimeen valtiontukea; b) PSV maksaa kunnalle pitkäaikaisen vuokrasopimuksen mukaisesti vuokraa, joka on suurempi kuin kunnan pankille suorittamat maksuerät, ja näin varmistetaan, että toimi ei ole kunnalle pelkästään taloudellisesti neutraali; c) PSV antaa näille vuokramaksuille takauksen, joka katetaan kausilippujen myynnillä; d) jos PSV menee konkurssiin, maa-alue ja stadion siirtyvät kunnalle; e) vuokran määrä tarkistetaan 20 vuoden kuluttua uuden arviointiraportin pohjalta.
- (19) Alankomaiden mukaan stadionin maa-alueen hankinnassa kunta toimi markkinaehtoisesti markkinataloussijoittaja- ja markkinatalousvelkojaperiaatteen mukaisesti. Se pyysi riippumatonta maa-alueen arviointia voidakseen määrittää liiketoimen hinnan maa-alueen markkina-arvon perusteella.
- (20) Monikäyttöiseksi alueeksi määrittelyn osalta Alankomaat toteaa, että missä tahansa arvioinnissa julkisen sektorin sijoittajan ja yksityisten sijoittajien käyttäytymistä on vertailtava sen perusteella, kuinka yksityinen sijoittaja olisi kyseessä olevan toimenpiteen toteuttamisajankohtana suhtautunut asiaan, kun otetaan huomioon tuolloin käytettävissä olleet tiedot ja ennakoitavissa olleet kehitysnäkymät. Näin ollen asiantuntijan tehtävänä oli määrittää omaisuuden arvo sen senhetkessä tilassa, kun omaisuus myydään huolellisesti laaditun tarjouksen jälkeen eniten tarjonneelle, ottaen huomioon alueen mahdollinen kehitys.
- (21) Näin ollen Alankomaat viittaa riippumattomaan arviointiraporttiin, jossa todetaan, että arvioinnissa on otettava huomioon maa-alueeseen vaikuttavat mahdolliset realistiset ja ennustettavissa olevat kehitysnäkymät. Raportissa tarkastellaan stadionin alueen mahdollista kehitystä ja todetaan, että mikäli stadion puretaan, todennäköisin vaihtoehto olisi moneen eri käyttöön tarkoitettu alue, jossa olisi toimistoja ja asuntoja. Olisi asianmukaista, että arviointi perustuisi tähän kehitysennusteeseen, vaikka tällainen kehitys ei tapahtuisikaan vuosikymmeniin. Alankomaat korostaa ja arviointiraportissa korostetaan, että tämä oletus on realistinen, kun otetaan erityisesti huomioon, että maa-alue sijaitsee kaupungin keskustassa. Sijainniltaan keskeisten maa-alueiden progressiivisen arvonkehityksen mahdollisuus on paljon suurempi kuin syrjäisten maa-alueiden. Käsiteltävässä tapauksessa kunnan asema on hyvä, koska se itse päättää kaupunkisuunnittelusta ja näin ollen myös stadionin mahdollisesta tulevasta käytöstä.
- (22) Alankomaiden mukaan maa-alueen oletettu tuleva/mahdollinen monikäyttö asuin- ja toimistoalueena olisi kaupunkikehityksen logiikan mukaista, kun otetaan huomioon stadionin alueen lähimenneisyys ja sen tulevaisuudennäkymät. Maa-alueen lähiympäristö on kehittynyt lähinnä teollisuusalueesta monikäyttöiseksi asuin- ja toimistoalueeksi kaupungin keskustassa. Kunnalla on oma stadionin aluetta koskeva intressi, koska strategisten maa-alueiden hankinta on osa kaupunkikehitysstrategiaa, kuten asiakirjassa "Interimstructuurvisie 2009" esitetään. Tässä asiakirjassa esitetään hylättyjen teollisuusalueiden uudelleenrakentamista kaupunkialueeksi, jossa on asuntoja, luovaa toimintaa, kauppia ja toimistoja. Tähän strategiaan kuuluu strategisten alueiden varhainen hankinta osana pitkäaikaista investointistrategiaa suunnitelmien toteuttamiseksi. Tämän logiikan mukaisesti ja koska kunta ei voi toteuttaa kaikkia yksittäisiä aluesuunnitelmia samanaikaisesti, kunta haluaa myös yhdistää maa-alueiden hankinnan (niiden turvaamiseksi) pitkäaikaisiin vuokrasopimuksiin. Stadionin sopimus kuuluu tähän suunnittelulogiikkaan. Saatuaan omistajuuden kunta katsoi, että tämä tarjosi sille tervetulleeseen mahdollisuuden, joka palveli sen intressejä. Samalla maa-alueen hankinta varmistaisi luotettavan tulolähteen pitkäaikaisen vuokrasopimuksen voimassaolon ajaksi.
- (23) Näin ollen arviointiraportissa katsotaan viitaten yleisesti hyväksytyyn standardiin, jonka mukaan maan arvo olisi arvioitava alueen parhaiten tuottavan käytön perusteella, että hinnan pitäisi määräytyä monikäyttöisen alueen hinnan mukaan. Arviointiraportissa esitetään myös odotetut kustannukset vanhojen rakennusten purkamisesta ja

alueen kehittämistä sekä asuntojen ja toimistojen rakentamisesta. Arvioinnissa verrataan toimistojen ja asuntojen mahdollista arvoa ottaen huomioon ympäristön viimeaikainen kehitys. Ylimääräisenä riskipuskurina arvioija olettaa pinta-alaindeksin olevan ainoastaan 80 prosenttia vastaaviin hankkeisiin verrattuna.

- (24) Vuosivuokran määrän arvioimiseksi maa-alueen arviointiraportissa otetaan perustaksi stadionin ja urheilukeskuksen maa-alueen (arvioitu arvo yhteensä 48 385 000 euroa) sekä kunnan jo omistaman pysäköintialueen (arvioitu arvo 6 010 000 euroa) oletettu arvo. Siinä käytetään viitearvona Alankomaiden valtion pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen vuoden 2011 korkoa, joka oli 3,54 prosenttia. Tähän lisätään 1,5 prosentin preemion maan arvon alenemisen ja/tai maksujen laiminlyönnin riskin kattamiseksi. Vuokran määrä määritetään siten, että kunta saa 5,04 prosentin tuoton.
- (25) Ulkopuolisen asiantuntija-arvion mukaan maan arvo nousee 40 vuoden aikana odotetun keskimääräisen vuotuisen 1,7 prosentin inflaatioasteen mukaisesti. Näin ollen arvioinnin mukaan on asianmukaista, että PSV maksaa 2 463 030 euron vuosivuokran. Alankomaat väittää, että tämä määrä vastaa vuokraa, jota ammattilaisjalkapalloseurat muualla maassa maksavat stadionin vuokraamisesta, ja että se oli siksi markkinaehtojen mukainen. Maan oletetun 1,7 prosentin arvonnousun osalta selvityksen mukaan maa-alueen kertynyttä arvoa voidaan 20 vuoden jälkeen alentaa 22,5 prosenttia turvamarginaalina, ja arvioitu vuosivuokra määritetään kyseisen alemman arvon perusteella vuodesta 21 eteenpäin. Kun otetaan huomioon 22,5 prosentin turvamarginaali, arvioinnissa käytetty todellinen arvonnousu on 1,01 prosenttia koko 40 vuoden ajalta (0,4 prosenttia ensimmäisiltä 20 vuodelta).
- (26) Raportissa todetaan, että yli 15 vuoden pituiseen pitkäaikaiseen vuokrasopimukseen voi liittyä tiettyjä riskejä. Markkinasijoittajan näkökulmasta pitkää ajanjaksoa, jonka aikana se ei voi realisoida monikäyttöisellä alueella sijaitsevan kiinteistön arvoa, tasapainotetaan kuitenkin vuokranmaksulla, joka perustuu jo monikäyttöisen maa-alueen oletettuun arvoon. Se tarkistetaan kaikilta osin 20 vuoden jälkeen uuden arviointiraportin pohjalta. Tämä tarkistus kattaa maan arvon ja kyseisen arvon asianmukaisen tuoton. Vuokrasta koituu tuloja vuokra-aikana, ja myöhemmin on mahdollisuus hyödyntää maa-alueen potentiaalia.
- (27) Myös muut tekijät rajoittavat kunnalle aiheutuvia riskejä. Maan kaavoitukseen liittyvien riskien osalta arviointiraportin kaavoitussuunnitelmaa koskeva oletus perustuu siihen seikkaan, että stadionia ympäröivät alueet on jo kaavoitettu uudestaan teollisuuskäytöstä monikäyttöiseksi alueeksi. Yhdessä tapauksessa investoija sai kaavamuutoksen kahdeksassa viikossa. Siksi arviointiasiantuntijat pitivät kyseistä oletusta realistisena. Siinä ei otettu huomioon kunnan valtaa vaikuttaa suunnitteluprosessiin vaan keskityttiin ympäröivän alueen kehitykseen ja hallinnolliseen käytäntöön, jossa lupia ja uudelleenluokituksia myönnettiin yksityisille suunnittelijoille. Suunnittelulaeissa sallitaan joustava käyttötarkoituksen muutos. Laskelmiin sisältyvien riskien vähentämiseksi entisestään arviointiraportissa oletettiin ympäröivää aluetta matalampi rakentamistiheys.
- (28) Vaikka stadionin kaavoitus säilytettäisiin nyky muodossa, tämä ei olisi suuri riski. Nykyinen kaavoitus koskee stadionia ja kaupallista käyttöä. Tässä kaavoituksessa, jos se säilytetään, maa-alueen arvo on vain vähän alhaisempi. Alankomaiden mukaan se mahdollistaisi tilojen kaupallisen käytön ja kannattavan kaupallisen toiminnan kehittämisen. Riippumaton arvioija katsoi, että monikäyttöinen alue oli asianmukainen perusta arvioinnille. Tämä ei ollut kunnan ehdotus.
- (29) Pitkäaikaisessa vuokrasopimuksessa määrätään, että jos PSV laiminlyö vuokranmaksun tai menee konkurssiin, maa-alue ja stadion siirtyvät kokonaan kunnan hallintaan, ja kunta voi kehittää maa-alueen potentiaalia. Maa-alueella olevista rakennuksista tulee kunnan omaisuutta. Kuten edellä on todettu, 48 385 000 euron kauppahinnassa on jo otettu huomioon odotetut purku- ja rakennuskustannukset, ja vuokran määrä tarkistetaan kaikilta osin 20 vuoden jälkeen. Lisäksi PSV panttasi kausilippujen tuotot vuokranmaksun takaamiseksi ja tallensi summan, joka vastaa maa-alueen kahden vuoden vuokria (alustavasti kymmeneksi vuodeksi).
- (30) Vuokrasopimuksen päätyttyä kunta ei ole pelkästään saanut korkoja vaan se myös omistaa stadionin maa-alueen, jonka arvo on todennäköisesti nykyarvoa korkeampi ja jota se voi käyttää moneen eri tarkoitukseen. Maa-alueella sijaitsevat rakennukset ovat myös kunnan käytettävissä ilman PSV:lle maksettavaa korvausta.

4. ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

- (31) Kunta ja PSV esittivät menettelyssä huomautuksia, jotka olivat samanlaiset kuin Alankomaat oli esittänyt. Lisäksi kunta kuvasi menettelyä, joka johti päätökseen ostaa stadionin maa-alue, ja päätöksen syitä. Kunnan mukaan

tammikuussa 2011 aloitettiin neuvottelut myynti- ja takaisinvuokraussopimuksesta PSV:n kanssa. Tavoitteena oli auttaa PSV:tä talousarvion kannalta neutraalissa liiketoimessa, josta seura ei saanut sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut markkinatalouden olosuhteissa.

- (32) Tätä varten ja tämä tavoitteen mukaisesti kunta pyysi riippumatonta maa-alueen arviointiyrittystä Troostwijk Taxaties B.V:tä (jäljempänä 'Troostwijk') määrittämään kyseisen maa-alueen markkinahinnan ja kohtuullisen vuoksuvuokran. Maaliskuussa 2011 Troostwijk antoi arvion stadionin maa-alueesta ja muista maa-alueista, jotka PSV halusi myydä kunnalle. Se määritteli stadionin maa-alueen markkinahinnaksi 41 160 000 euroa sen silloisessa kunnossa ja ottaen huomioon sen kehitysnäkymät. Kunnalle työskentelevä ulkoinen tilintarkastusyritys hyväksyi maa-alueen arvon ja vuokran määrittämismenetelmän. Vuokra olisi korkeampi kuin korko, joka kunnan on maksettava lainasta, jonka se otti maa-alueen hankinnan rahoittamiseksi.
- (33) Saatuaan komission suunniteltua liiketoimea koskevan tietopyynnön toukokuussa 2011 kunta painotti erityisesti sen varmistamista, että toimenpide on markkinaehtoinen ja ettei se vaikuta kunnan talousarvioon. Kunta korosti, että maa-alueen hankinta kiinnostaa sitä myös siksi, että se sopii sen maa-alueiden hankinta- ja kehitysstrategiaan. Kunnalla on oma intressi ostaa tämä maa-alue, joka voi olla sille arvokkaampi kuin muille mahdollisille sijoittajille.

5. TOIMENPITEEN ARVIOINTI – PERUSSOPIMUKSEN 107 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUN VALTIONTUEN OLEMASSAOLO

- (34) Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan valtiontukea on jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa ja joka vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa säädetyt ehdot ovat kumulatiivisia, joten kaikkien ehtojen on täytyttävä, ennen kuin toimenpide luokitellaan valtiontueksi.

5.1 Valtion varat ja valtion toimenpide

- (35) Kunta päätti toimenpiteestä, jolla se osti stadionin ja urheilukeskus *De Herdangin* maa-alueen 48 385 000 eurolla ja vuokrasi sen myöhemmin takaisin PSV:lle. Tämä toimenpide koskee kunnan talousarviota ja näin ollen valtion varojen käyttöä. Näin ollen se johtuu valtiosta.

5.2 Tuen mahdollinen vaikutus kauppaan ja kilpailuun

- (36) Alankomaat on kyseenalaistanut mahdollisen tuen vaikutuksen sisämarkkinoihin sellaisten seurojen osalta, jotka eivät pelaa jalkapalloa Euroopan tasolla. Ammattilaisjalkapalloseurojen katsotaan kuitenkin olevan yrityksiä, joten ne kuuluvat valtiontuen valvonnan piiriin. Jalkapalloilu on luonteeltaan palkkatyötä, ja siinä tarjotaan palveluja vastiketta vastaan; siinä vaaditaan korkeaa ammattitaitoa ja näin ollen sen taloudellinen vaikutus on lisääntynyt ⁽⁵⁾.
- (37) Jalkapallo-otteluihin osallistumisen lisäksi ammattilaisjalkapalloseurat harjoittavat liiketoimintaa useilla markkinoilla, joilla on kansainvälinen ulottuvuus. Näitä ovat muun muassa pelaajien siirtomarkkinat, mainostaminen, sponsorointi, tuotemyynti ja mediaoikeudet. Ammattilaisjalkapalloseuralle myönnettävä tuki vahvistaa sen asemaa kyseisillä markkinoilla, joista useimmat kattavat useita jäsenvaltioita. Näin ollen, jos valtion varoilla annetaan ammattilaisjalkapalloseuralle valikoiva etu riippumatta siitä, missä liigassa se pelaa, tällaisella tuella voidaan todennäköisesti vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla ⁽⁶⁾.

⁽⁵⁾ Asia C-325/08, *Olympique Lyonnais*, ECLI:EU:C:2010:143, 27 ja 28 kohta; asia C-519/04 P, *Meca-Medina ja Majcen v. komissio*, ECLI:EU:C:2006:492, 22 kohta ja asia C-415/93, *Bosman*, ECLI:EU:C:1995:463, 73 kohta.

⁽⁶⁾ Komission päätös, joka koskee Saksaa, tehty 20 päivänä maaliskuuta 2013, Multifunktionsarena der Stadt Erfurt (asia SA.35135 (2012/N)), 12 kohta, ja Multifunktionsarena der Stadt Jena (asia SA.35440 (2012/N)), tiivistelmä EUVL C 140, 18.5.2013, s. 1, ja 2 päivänä lokakuuta 2013, Fußballstadion Chemnitz (asia SA.36105 (2013/N)), tiivistelmä EUVL C 50, 21.2.2014, s. 1, 12–14 kohta; komission päätös, joka koskee Espanjaa, tehty 18 päivänä joulukuuta 2013, mahdollinen valtiontuki neljälle espanjalaiselle ammattilaisjalkapalloseuralle (asia SA.29769 (2013/C)), 28 kohta, Real Madrid CF (asia SA.33754 (2013/C)), 20 kohta, ja väitetty tuki kolmelle Valencian jalkapalloseuralle (asia SA.36387 (2013/C)), 16 kohta, EUVL C 69, 7.3.2014, s. 99.

5.3 Valikoiva etu

- (38) Jotta toimenpide olisi valtiontukea, edunsaajana olevan yrityksen on saatava taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa. Maan ostaminen PSV:ltä ja myöhempi vuokraaminen sille olisi tällainen etu, jos ehdot olisivat PSV:lle markkinaehtoja edullisemmat.
- (39) Myynti- ja takaisinvuokraustoimenpiteestä saatava tyypillinen etu sijoittajalle/vuokranantajalle on sijoituksesta vuokra-aikana saatava kohtuullinen tuotto vuokran muodossa ja sellaisen omaisuusarvon omistajuus, jolla on jo luotettava vuokralainen. Sijoittajalla/vuokranantajalla on pitkäaikainen kokonaan vuokrattu omaisuusarvo, josta kertyy säännöllisesti tuloja.

5.3.1 Maa-alueiden kauppaa koskevan tiedonannon soveltaminen

- (40) Alankomaat viittaa tämän arvioinnin osalta maa-alueiden kauppaa koskevaan tiedonantoon. Kyseisen tiedonannon mukaan julkisen viranomaisen toteuttama maa-alueiden ja rakennusten myynti ei ole tukea ensinnäkin, jos julkinen viranomainen hyväksyy parhaan tai ainoan tarjouksen avoimessa tarjouskilpailussa, johon ei liity ehtoja, ja toiseksi tällaisen kilpailumenettelyn puuttuessa, jos myyntihinnaksi asetetaan vähintään riippumattoman asiantuntijan määrittämä hinta.
- (41) Komissio toistaa, että maa-alueiden kauppaa koskevassa tiedonannossa annetut ohjeet, kuten sen johdannossa todetaan, "koskevat vain julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden ja rakennusten myymistä. Se ei koske julkisen vallan kiinteistönhankintoja eikä maa-alueiden ja rakennusten vuokraamista julkisille viranomaisille tai julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden ja rakennusten vuokraamista. Myös tällaisiin toimiin voi sisältyä valtion tukea." Lisäksi käsiteltävässä asiassa maan arvon määrittäminen ei sinänsä ole riittävää. Myynti- ja takaisinvuokraustoimenpide sisältää myös vuokran. Tämän vuokran markkinaehtoisuus on myös vahvistettava.
- (42) Joka tapauksessa maa-alueiden kauppaa koskevan tiedonannon mekanismit ovat ainoastaan välineitä, joilla selvitetään, toimiiko valtio markkinataloussijoittajan tavoin, ja ovat siksi esimerkkejä markkinataloussijoittajaperiaatteen soveltamisesta julkisten ja yksityisten yksiköiden välisiin liiketoimiin (?).

5.3.2 Markkinataloussijoittajaperiaatteen noudattaminen

- (43) Komission on näin ollen arvioitava, olisiko yksityinen sijoittaja osallistunut vastaaviin ehdoin arvioinnin kohteena oleviin liiketoimiin. Hypoteettisen yksityisen sijoittajan toiminta on järkevästi toimivan sijoittajan toimintaa, ja sijoittaja pyrkii tavanomaisissa tuotto-odotuksissaan ottamaan huomioon riskin, joka on hyväksyttävissä tiettyyn tuottoon verrattuna. Markkinataloussijoittajaperiaatetta ei noudatettaisi, jos maa-alueen hinta olisi korkeampi kuin markkinahinta ja vuokra alhaisempi.
- (44) Alankomaat ja kunta väittävät, että kunta toimii riippumattoman asiantuntijan (ennakko)arvion perusteella ja noudatti näin ollen markkinataloussijoittajaperiaatetta. Liiketoimi tehtiin maa-alueen markkina-arvon perusteella, eikä se siten tuottanut PSV:lle etua.
- (45) Komissio katsoo, että markkinaehtojen noudattaminen voidaan periaatteessa määrittää riippumattoman asiantuntijan arvion perusteella.
- (46) Kunnan käyttämän ulkopuolisen asiantuntijan tekemän arvion tulosten markkinaehtoisuuden osalta Alankomaita pyydettiin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä perustelemaan, miksi asiantuntijat käyttivät laskelmissaan monikäyttöisen maa-alueen hintaa eivätkä stadionin maa-alueen hintaa. Komissio halusi myös perusteluja voitto- ja riskimarginaaleille, joilla laskettiin maa-alueen arvo tulevaa kehitystä ajatellen pitkäaikaisen vuokrasopimuksen päätyttyä.
- (47) Alankomaiden ja kunnan toimittamien tietojen perusteella komissio toteaa, että kunnan toteuttamaa maa-alueiden hankintaa edelsi Troostwijk, joka on riippumaton maa-alueiden arviointija laativa yritys, tekemä maa-alueen arviointi. Kun tammikuussa 2011 aloitettiin neuvottelut myynti- ja takaisinvuokrasopimuksesta PSV:n kanssa,

(?) Jos tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja olisi samankaltaisissa olosuhteissa voinut toteuttaa kyseisen toimenpiteen tuensaajan eduksi, toimenpiteessä ei markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaan ole kyse valtiontuesta.

tavoitteena oli auttaa PSV:tä liiketoimella, josta seuralle ei koituisi sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut markkinaolosuhteissa. Siksi kunta pyysi Troostwijkia määrittämään kyseisen maa-alueen markkinahinnan ja markkinaehtoisin vuosivuokran.

- (48) Arvioinnin perustana olevat oletukset näyttävät olleen kohtuullisia. Troostwijk määritteli maaliskuussa 2011 laatimassaan arviointiraportissa stadionin maa-alueen markkinahinnaksi 41 160 000 euroa sen silloisen kunnan ja sen kehitysnäkymien perusteella. Kunnalle työskentelevä ulkoinen tilintarkastusyriitys hyväksyi maa-alueen arvon ja vuokran määrittämismenetelmän.
- (49) Troostwijkin arviointiraportissa otetaan huomioon maa-alueeseen vaikuttavat mahdolliset realistiset ja ennustettavissa olevat kehitysnäkymät. Raportissa tarkastellaan stadionin alueen mahdollista kehitystä ja todetaan, että mikäli stadion puretaan, todennäköisin vaihtoehto olisi moneen eri käyttöön tarkoitettu alue, jossa olisi toimistoja ja asuntoja. Arviointiraportissa korostetaan, että tämä oletus on realistinen, kun otetaan erityisesti huomioon, että maa-alue sijaitsee kaupungin keskustassa. Sijainniltaan keskeisten maa-alueiden progressiivisen arvonkehityksen mahdollisuus on paljon suurempi kuin syrjäisten maa-alueiden. Arviointiraportissa viitataan myös yleiseen arvostusstandardiin, jonka mukaan maa-alueen arvon määrittämisen perustana on maa-alueen parhaiten tuottava käyttö.
- (50) uleva käyttö, sellaisena kuin Alankomaat sen kuvaa, on myös kunnan pitkäaikaisen kaupunkikehitysstrategian mukainen koko stadionin alueen osalta, kuten johdanto-osan 22 kappaleessa esitetään. Maa-alueen uudelleenkaavoituksen todennäköisyys on, kuten kunta esittää, erittäin suuri riippumatta siitä, kuka kyseisen maa-alueen omistaa.
- (51) Joka tapauksessa Alankomaiden mukaan stadionin maa-alueen nykyisellä kaavoituksella ja kaupallisella käytöllä on myös merkittävä taloudellinen potentiaali.
- (52) Näin ollen voidaan todeta, että se, että asiantuntija-arviossa maa-alueen arvo määritetään monikäyttöisestä alueesta saatavan hinnan perusteella, vaikuttaa hyväksyttävältä. Komissio on jo hyväksynyt sen, että kunta voi käyttää maa-alueen arvon määrittämisessä maa-alueen arvon pitkän aikavälin kehitysnäkymää alueella, jolla voidaan toteuttaa odotettuja parannuksia liiketoimintasuunnittelustrategian mukaisesti ⁽⁸⁾.
- (53) PSV maksaa kunnalle pitkäaikaista vuokraa, jonka riippumaton arviointiryhmä on määrittänyt ja laskenut maa-alueen oletetun hinnan perustella ottaen huomioon sen myöhempi mahdollinen asuin- ja toimistokäyttö ja pitkäaikaisten valtion joukkovelkakirjojen korkoprosentti vuonna 2011 sekä 1,5 prosentin riskipremio.
- (54) Näin ollen vuokra vastaa jo muuhun kuin urheilukäyttöön tarkoitettua maa-alueen arvioitua hintaa. Se on siksi korkeampi kuin vuokra, joka laskettaisiin kyseisen maa-alueen nykyisen käyttötarkoituksen perusteella.
- (55) Raportissa todetaan, että yli 15 vuoden pitkäaikaiseen vuokrasopimukseen voi sisältyä tiettyjä maan arvon vaihteluun liittyviä riskejä. Näitä riskejä rajoitetaan kuitenkin monilla eri tekijöillä, joita kuvataan lähemmin johdanto-osan 56–59 kappaleessa.
- (56) Arviointiraportissa käytettyjä oletuksia voidaan pitää varovaisina. Arviointiraportissa määritetään toimistojen ja asuntojen mahdollinen odotusarvo viittaamalla ympäristön viimeaikaiseen kehitykseen, ja siinä lisätään ylimääräisenä riskipuskurina asuntojen myyntihintaan ainoastaan 80 prosentin pinta-alaindeksi vastaaviin hankkeisiin verrattuna.
- (57) Maa-alueen 1,7 prosentin – joka oletetaan inflaatioasteeksi – oletetun arvonnousun osalta arviointi sisältää korjausmekanismien: 20 vuoden jälkeen maa-alueen kertyneeseen arvoon tehdään 22,5 prosentin vähennys turvamarginaalina. Kun molemmat oletukset otetaan huomioon, odotetun nousun arvioidaan olevan 1,01 prosenttia vuodessa 40 vuoden vuokra-aikana ja 0,4 prosenttia vuodessa ensimmäisten 20 vuoden aikana. Näin ollen alkuperäinen 1,7 prosentin oletus yhdessä turvamarginaalin kanssa näyttää olevan kohtuullinen, kun otetaan huomioon, että kyseessä oleva omaisuus on maa-alue, jonka arvon voidaan odottaa säilyvän tai nousevan, ja että se sijaitsee kaupungin keskustassa (vaikka maa luokitellaan tällä hetkellä kaupalliseen käyttöön, vuokran määrä perustuu jo monikäyttöisen maa-alueen odotusarvoon). Lisäksi vuonna 2011 inflaatioaste oli Alankomaissa 2,3 prosenttia ⁽⁹⁾, kun taas EKP:n inflaatiotavoite oli 2 prosenttia. Molemmat arvot ovat huomattavasti korkeampia kuin arvioijan käyttämä maa-alueen arvon odotettu kasvuvauhti.

⁽⁸⁾ Komission päätös 2011/529/EU, annettu 20 päivänä huhtikuuta 2011, toimenpiteestä C-37/04 (ex NN 51/04), jonka Suomi on toteuttanut Componenta Oy:n hyväksi (EUVL L 230, 7.9.2011, s. 69), johdanto-osan 68–74 kappale.

⁽⁹⁾ <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG/countries/NL?display=graph>.

- (58) Näiden vuokraan liittyvien turvatoimien lisäksi kunnan neuvottelema vuokrasopimus sisältää lukuisia muita määräyksiä mahdollisten riskien, erityisesti PSV:n vuokran laiminlyönnin riskin, kattamiseksi. Jalkapalloseura takaa vuokranmaksun kausilippujen myynnistä saatavilla tuloilla. PSV on myös antanut 5 miljoonan euron vakuuden, joka vastaa noin kahden vuoden vuokria ja vähennetään kauppahinnasta ja jonka asianomainen notaari säilyttää kymmenen vuoden ajan.
- (59) Osapuolet ovat sopineet, että vuokran määrää voidaan kaikilta osin tarkistaa 20 vuoden jälkeen jommankumman osapuolen pyynnöstä. Tämä tarkistus perustuu uuteen arviointiraporttiin. Maa-alueen uuden vuokran perustana on maa-alueen arvo kyseisenä ajankohtana sekä valtion joukkovelkakirjojen tuotto ja riskipremio. Kunnan suojan parantamiseksi osapuolet ovat sopineet, että maa-alueen ja stadionin käyttöoikeus siirtyy kunnalle, jos PSV laiminlyö vuokranmaksun tai menee konkurssiin. Tämä lauseke on poikkeus Alankomaiden siviilioikeuden vakioseuraamuksesta, jonka mukaan vuokraoikeudesta tulee osa konkurssipesää eikä se siten ole maanomistajan määräysvallassa. Käsiteltävässä tapauksessa vuokra-ajan päätyttyä maa-alueen omistajuus pysyy kunnalla ja kunta määrää sen käytöstä.
- (60) Vaikka arviointiraportin oletukset vaikuttavat kohtuullisilta, kuten johdanto-osan 48–57 kappaleessa todetaan, vertailu muihin liiketoimiin on vaikeaa, koska vuokrasopimukset, joita Alankomaat esittää vertailua varten, voivat koskea eri sektoreita (kuten Amsterdamin asuntosektoria). Arvioidessaan, onko kyseinen liiketoimi markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen, komissio on selvittänyt, olisiko liiketoimen vertailukohtana voitu käyttää eri perustetta – Eindhovenin PSV:lle myöntämää lainaa, jonka vakuutena on maa-alue.
- (61) Komissio toteaa, että PSV:n maksama vuokra on korkeampi kuin tällaisen lainan markkinakorko, kun myynti- ja takaisinvuokraustoimenpiteen ja lainan väliset erot otetaan huomioon. Merkittävin ero liittyy siihen, että jos PSV laiminlöisi veloitteensa saatuaan kunnalta lainan, kunta saisi parhaassa tapauksessa takaisin lainan nimellismäärän. Se ei hyötyisi, mikäli maa-alueen arvon nousu ylittäisi lainan nimellismäärän. Myynti- ja takaisinvuokraussopimuksen mukaan kunnasta tulee maa-alueen omistaja vuokrasopimuksen alkamisajankohdasta ja sillä on täysi omistusoikeus, mikäli vuokranmaksu laiminlyödään. Kunta painotti tätä näkökohtaa kyseisestä toimenpiteestä päätettäessä, kun otetaan erityisesti huomioon, että maa-alueen taattu täysi hallintaoikeus, mikäli PSV laiminlyö velvollisuutensa, poikkeaa Alankomaiden oikeuden yleisistä säännöksistä (johdanto-osan 59 kappale). Maa-alueen arvon mahdollinen nousu (lainaheitojen vahvistamisen jälkeen) hyödyttää näin ollen vain kuntaa.
- (62) Näin ollen voitaisiin olettaa, että myynti- ja takaisinvuokraustoimenpiteen tuotto-odotus on lähtökohtaisesti pienempi kuin lainan. Sellaisen lainan tuottoaste, jolla on laadukas vakuus ja joka on annettu yritykselle, jonka luokitus vastaa PSV-jalkapalloseuran luokitusta, muodostaisi näin ollen vertailun ylärajan.
- (63) Jos luotettavia markkinavertailuarvoja ei ole ⁽¹⁰⁾, olisi vaihtoehtoisen skenaarion eli PSV:lle myönnettävän lainan viitemarkkinakorko määriteltävä viite- ja diskonttokorkojen määrittämisessä sovellettavan menetelmän tarkistamisesta annetun komission tiedonannon perusteella ⁽¹¹⁾. Varovaisuuden vuoksi tässä laskelmassa otettaisiin huomioon, että PSV:n luottokelpoisuus oli huono vuonna 2011, ja oletettaisiin, että lainalla oli hyvät vakuudet (eli maa-alue). Viitekorko olisi näin ollen 6,05 prosenttia.
- (64) Lainasijoittaja odottaa näin ollen 1,01 prosenttia korkeampaa tuottoa kuin kunta myynti- ja takaisinvuokraustoimenpiteen yhteydessä. Kunta toimii silti markkinataloussijoittajan tavoin, jos lainasijoittaja on halukas luopumaan 1,01 prosentin tuotosta maa-alueen arvon mahdollisen nousun vastineena (ks. johdanto-osan 61 kappale). Liiketoimen erityispiirteiden perusteella tällainen arvonnousu vastaa vähintään 1,01 prosentin tuottoa ja siksi kunnan myynti- ja takaisinvuokraustoimenpiteen tuotto-odotus näyttää olevan markkinavertailuarvojen mukainen.
- (65) Näin ollen näyttää siltä, että myynti- ja takaisinvuokrausjärjestely ei tarjoa perusteetonta etua PSV:lle ja antaa kunnalle markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisen tuoton.
- (66) Lopuksi on todettava, että vuosivuokra on Alankomaiden mukaan verrattavissa ammattilaisjalkapalloseurojen muualla maassa maksamiin stadionin vuokriin. Koska tällainen vertailu on vaikeaa eri sijaintien vuoksi, olisi korostettava, että nämä muut jalkapalloseurat maksavat vuosivuokraa stadionin maa-alueen lisäksi koko stadionrakennuksesta. Vertailun vuoksi PSV omistaa stadionin, vastaa sen toiminnan ja ylläpidon kustannuksista ja maksaa lisäksi vuokraa maa-alueesta, jolla stadion sijaitsee.

⁽¹⁰⁾ Tässä tapauksessa tietoja ei ollut riittävästi, jotta viitekorolle olisi voitu laatia markkinavertailuarvo.

⁽¹¹⁾ EUVL C 14, 19.1.2008, s. 6.

6. PÄÄTELMÄT

- (67) Komissio katsoo näin ollen, että menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettyihin epäilyihin ei ole aihetta. Ostaessaan stadionin maa-alueen ja vuokratessaan sen takaisin PSV:lle kunta käyttäytyi kuin hypoteettinen yksityinen sijoittaja olisi tehnyt vastaavassa tilanteessa. Näin ollen liiketoimi ei sisällä perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Alankomaiden jalkapalloseura PSV Eindhovenin hyväksi toteuttama toimenpide ei ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Alankomaiden kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 4 päivänä heinäkuuta 2016.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen

ISSN 1977-0812 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-261X (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI